

Addiko Bank

Godišnji izvještaj 2018. godina

**Addiko Bank a.d. Banja Luka
Bosna i Hercegovina**

Glavni pokazatelji

u hiljadama KM

	000 BAM				
Odabrane stavke bilansa uspjeha	2018.	2017.	Promjena(%)	2016.	Promjena(%)
Neto prihod od bankarskog poslovanja	37.634	33.867	11,1%	27.520	36,8%
Neto kamatni prihod	25.244	21.844	15,6%	17.853	41,4%
Neto prihod od naknada i provizija	12.390	12.023	3,1%	9.667	28,2%
Ostali operativni rezultat (prihodi)	(789)	(4.240)	-81,4%	(2.188)	-63,9%
Operativni troškovi	(28.508)	(29.883)	-4,6%	(30.423)	-6,3%
Operativni rezultat prije promjene u trošku po kreditnom gubitku	8.337	(256)	>100%	(5.091)	>100%
Troškovi kreditnog gubitka na finansijskoj aktivi	(5.059)	4.724	>100%	(3.933)	28,6%
Porez na prihod	7	7	0,0%	9	-22,2%
Rezultat nakon oporezivanja	3.285	4.475	-26,6%	(9.015)	>100%
Ključni omjeri	2018.	2017.	Promjena(%)	2016.	Promjena(%)
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	3,4%	3,1%	9,1%	2,4%	41,9%
Omjer troškova i prihoda	77,4%	100,9%	-23,3%	120,1%	-35,6%
Omjer troška rizika	0,3%	0,0%	>100%	1,6%	-84,1%
Odabrane stavke Izvještaja o finansijskoj poziciji	2018.	2017.	Promjena(%)	2016.	Promjena(%)
Krediti i avansi klijentima	506.896	522.019	-2,9%	474.083	6,9%
Depoziti klijenata	540.245	459.381	17,6%	365.114	48,0%
Kapital	154.461	151.546	1,9%	147.051	5,0%
Ukupna aktiva	795.663	709.308	12,2%	715.806	11,2%
Aktiva ponderisana rizikom	591.536	577.211	2,5%	527.076	12,2%
Omjeri bilansa stanja	2018.	2017.	Promjena(%)	2016.	Promjena(%)
Omjer kredita i depozita	93,8%	113,6%	-17,4%	129,9%	-27,8%
Omjer izloženosti nekvalitetnih kredita	9,8%	13,8%	-29,3%	19,2%	-49,3%
Omjer pokrića nekvalitetnih kredita	84,3%	84,5%	-0,1%	76,0%	11,0%
Omjer osnovnog kapitala	23,4%	13,6%	72,0%	15,1%	55,1%
Ukupni omjer kapitala (stopen kapitalizacije)	24,5%	14,7%	66,9%	16,3%	50,3%

Sadržaj

Glavni pokazatelji	2
Obraćanje predsjednika Uprave	4
Uprava Addiko Bank a.d. Banja Luka	5
Izvještaj Uprave	6
Finansijski izvještaji za godinu koja se završava	
31. decembra 2018. godine i Izvještaj nezavisnog revizora	12
Izvještaj nezavisnog revizora akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka	13
Finansijski izvještaj	
• Izvještaj o dobitku ili gubitku	16
• Izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	17
• Izvještaj o finansijskom položaju	18
• Izvještaj o promjenama u kapitalu i rezervama	19
• Izvještaj o tokovima gotovine	20
• Napomene uz finansijske izvještaje	21-111
Organi banke	112
Poslovne jedinice Addiko Bank a.d.	113

Obraćanje predsjednika Uprave

Naša Addiko priča počela je polovinom 2016. godine kada su Advent International i EBRD preuzele vlasništvo banke koja je poslovala sa gubitkom. 2016. godina, kao i naredna godina, bile su godine radikalnih promjena u svim segmentima, kada smo transformisali banku koja je poslovala sa gubitkom u profitabilnu i stabilnu banku. Promijenili smo koncept poslovanja, poslovnu kulturu i organizaciju preduzeća.

Nakon restrukturiranja, 2018. godina je za nas bila nešto drugačija - to je bila godina stabilnog napretka, koja pokazuje jačanje i poboljšanje u svim aspektima našeg poslovanja.

Naše poslovanje u 2018. godini bilo je profitabilno i uspješno kao rezultat napornog rada u svim područjima poslovanja. Rasli smo na polju kreditnog poslovanja u segmentima koji su nam u fokusu - kreditiranje individualnih klijenata i malih i srednjih preduzeća. Naša knjiga kredita je stabilna, što je rezultat intenzivnijeg kreditnog poslovanja u segmentima na koje smo posebno usmjereni, smanjivši portfolio naslijeden iz prethodnog perioda, uglavnom kredita sa valutnom klauzulom u CHF-u. Povećali smo prihod pružanjem šire i kvalitetnije ponude svojim klijentima. Naš brend pokazuje jačanje prisustva na tržištu i dovodi do rasta broja klijenata.

Jedan od problema koje smo nastojali了解 iz prethodnog perioda je nivo nekvalitetnih kredita, uglavnom zbog kredita sa valutnom klauzulom u CHF valuti. Naša posvećenost da se pozabavimo ovim pitanjem u 2018. godini dovela je do smanjenja nekvalitetnih kredita za 29%. Sa gorenavedenom pokrivenošću rezerviranjima od 84,3%, smatramo da ovaj naslijedeni portfolio ima minimalan rizik za banku, dok se ponosimo time što naši novi plasmani kredita pokazuju odličan kreditni kvalitet i rezultat.

Istovremeno smo radili na smanjenju troškova. Ponosni smo i na činjenicu da smo ostvarili smanjenje operativnih troškova za 5% u odnosu na isti period prethodne godine, uprkos izazovu da istovremeno smanjujemo nasljedene troškove iz prethodnog perioda te pravimo dodatna ulaganja kako bismo poboljšali poslovanje i unaprijedili digitalne mogućnosti banke. Završili smo 2018. godinu značajnim povećanjem adekvatnosti kapitala i depozita, što pokazuje da klijenti imaju povjerenje u nas i što nam omogućava dodatno povećanje naše podrške poslovnom okruženju i stvaranje snažne osnove za širenje sopstvenog poslovanja u narednim godinama.

Iako 2018. godina nije bila laka godina, uspjeli smo se suočiti i izboriti sa mnogim izazovima koje je donijela. Pored poslovnih i regulatornih izazova, radili smo na sopstvenim internim unapređenjima, jer čvrsto vjerujemo da u korist naših klijenata, zaposlenih i zajednice u kojoj poslujemo moramo biti bolje verzije samih sebe. Ulazimo u novu poslovnu godinu sa boljim poslovanjem prema načelima direktnog i jednostavnog bankarstva, sa boljim vještinama naših uposlenih u svim oblastima, sa poboljšanim digitalnim alatima i procesima prema klijentima.

Na kraju, želim izraziti svoju zahvalnost za povjerenje i podršku našim klijentima, uposlenima, vlasnicima i regulatorima u ovom tranzicijskom putu Addiko banke. U 2019. godini ćemo se posvetiti nastavku naše uspješne priče. Iako smo potpuno svjesni izazova sporog rasta tržišta, jakе konkurenцијe i novih regulatornih zahtjeva, čvrsto vjerujem da ćemo biti istrajni i da ćemo imati znanje i entuzijazam da nastavimo ovim putem.

Mario Ivanović,
Predsjednik Uprave

Uprava Addiko Bank a.d. Banja Luka

Boštjan Pečenko,
član Uprave

Žaklina Dimitrijević,
član Uprave

Mario Ivanković,
predsjednik Uprave

Izvještaj Uprave

1. Osnovne informacije o Addiko banci

Addiko banka a.d. Banja Luka je dio međunarodne finansijske grupacije sa sjedištem u Beču, Austrija, koja posluje kroz šest banaka na glavnim tržištima u Hrvatskoj, Sloveniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji i Crnoj Gori. Strategija banke usmjerena je na ponudu ključnih proizvoda i usluga stanovništvu (eng. Retail) kao i malim i srednjim preduzećima (eng. SME) i pravnim licima (eng. Corporate).

Holding Al Lake (Luxembourg) S.à r.l. je direktno matično preduzeće Addiko Grupe i u indirektnom je vlasništvu fondova koje savjetuje Advent International, globalni investitor privatnog kapitala, i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD).

2. Opšti ekonomski uslovi u 2018. godini

Iako se očekuje da će zvanični podaci o ekonomskom rastu u 2018. godini biti dostupni u prvoj polovini godine, prema našim procjenama, Bosna i Hercegovina je u 2018. godini ostvarila rast BDP-a od 3%. Ekonomski rast ostvaren je prije svega u uslovima snažne privatne potrošnje, uz povećanje izvoza i komercijalne gradnje. Prema rezultatima poslovanja sa stanovništvom, što je ubrzalo njegov rast na 8,2% u odnosu na prošlu godinu, privatna potrošnja nastavila je da ostvaruje robusne stope rasta podržana pozitivnim promjenama na tržištu rada (povećanjem broja zaposlenih i ubrzanim rastom prosječnih zarada - preko 3% u odnosu na prošlu godinu), uz povećanje turizma (14,7% godišnje) i uz priliv doznaka.

Rast izvoza u 2018. godini usporio je na 7,7% u odnosu na godinu ranije uglavnom zbog slabije potražnje iz zemalja EU, koji se suočavaju sa usporavanjem ekonomskog rasta i privremenim padom potražnje iz Turske sredinom godine kao jednog od glavnih trgovачkih partnera Bosne i Hercegovine. Uz solidan rast uvoza od 6,1% godišnje, stopa pokrivenosti uvoza izvozom dostigla je 62%. Istovremeno, rast industrijske proizvodnje nastavio se sporijim tempom od 1,7% godišnje zbog slabije dinamike u proizvodnji kapitalnih dobara, intermedijarnih proizvoda i prerađivačke industrije.

Nakon postepenog ubrzanja tokom druge polovine godine, vođen porastom cijena goriva, indeks potrošačkih cijena u 2018. godini iznosio je u prosjeku 1,4%, zbog slabijih inflacijskih pritisaka od cijena hrane.

Konkurentnost privrede u 2018. godini nije ostvarila nikakav napredak u odnosu na prošlu godinu, a prema rezultatima Globalne ankete o konkurentnosti koju je sproveo Svjetski ekonomski forum 2018. godine, Bosna i Hercegovina je ostala na dnu ljestvice u odnosu na cijeli region. Uprkos malim poboljšanjima u rješavanju likvidnosti, Bosna i Hercegovina i dalje je, u odnosu na konkurenčiju, znatno lošija u kategorijama kao što su pokretanje biznisa i proizvodnja električne energije.

Posljednji parlamentarni izbori za rezultat su imali političko fragmentiranje parlamenta, gdje se nesposobnost formiranja koalicije odrazila i na ekonomска pitanja, a biće jednako teško postići zajednički sporazum o ključnim strukturnim reformama. Pored stvaranja preduslova za snažniji rast u narednom periodu, neophodno je ustrajati na reformama prije svega da se dokaze kredibilitet Bosne i Hercegovine na njenom putu ka EU, i da se postigne bolji rejting zemlje. U tom smislu, naglasak treba staviti na administrativna opterećenja i reformu javnog sektora u

skladu sa smjernicama usvojenim u Strateškom okviru za reformu javne uprave.

3. Značajni događaji u 2018. godini

3.1. Organizaciona struktura i sprovodenje operativnog modela

Tokom 2018. godine nastavilo se sa sprovodenjem operativnog modela.

Operativnim modelom se osigurava viši nivo kvaliteta usluga u šest zemalja, povećava se stabilnost poslovanja i omogućava potpuno iskorištanje investicija. Ciljani operativni model omogućuju bolji nivo usluge, uz kvalitetnije upravljanje troškovima i znatno manji operativni rizik. Dodatno, ovaj model omogućava da Banka slijedi najbolje prakse u branši, te međunarodne standarde, poboljša upravljanje internim znanjem, mentorstvo i transfer vještina na zaposlenike. Pored toga, ovim modelom se nude zanimljive perspektive za visoko kvalifikovano osoblje i stručnjake.

3.2. Digitalna transformacija i gradnja digitalnih mogućnosti

Addiko banka nastavila je da radi na digitalnoj transformaciji pokretanjem dvije nove ključne digitalne inicijative, odnosno potpuno novi sistem za elektronsko bankarstvo u grupaciji za segmente Corporate i SME i API (interfejs za obradu zahtjeva) za segment Retail.

Novi sistem elektronskog bankarstva pokrenut je nakon intenzivne komunikacije sa klijentima iz segmenata Corporate/SME. Ova platforma je razvijena sa ciljem da se koriste sposobnosti grupnog Digital Competence Centra (DCC) u bliskoj saradnji sa klijentima i da ista omogućava lakše upravljanje svakodnevnim zadacima, omogućavajući klijentima da prate online svoje postojeće trade finance (finansiranje trgovine) i kreditne proizvode te postavljaju osnovu za dalje povoljne inicijative proizvoda koje će klijenti Addiko banke imati u budućnosti.

S druge strane, APS koji je razvijen za segment Retail obezbjeđuje jednostavnu i efikasnu obradu potrošačkih kredita. Omogućavanjem da se krediti odobre u roku od 30 minuta od trenutka kada klijent uđe u poslovnicu, Addiko APS-om pruža jasan nivo usluga u segmentu na koji je usmjeren, a to je potrošačko kreditiranje.

Stvaranje novih digitalnih mogućnosti jedna je od strateških usmjerenja banke. Addiko ulaze značajan iznos sredstava u kreiranje inovativnih rješenja kojima se nastoje riješiti konkretni problemi klijenata. Sa ovakvim pristupom, Addiko želi biti percipiran kao tržišni lider u isporuci pogodnih bankarskih rješenja svojim klijentima u zemljama u kojima posluje.

3.3. Kontinuirano upravljanje troškovima i povećanje efikasnosti

Sa stalnim usredsređenjem na optimizaciju procesa i uspostavljanje "lean", efikasne, agilne i integrisane organizacije, tokom prva tri kvartala 2018. godine sprovedena je dodatna konsolidacija postojećih IT aplikacija.

Dok se nosi sa naslijedenom infrastrukturom troškova iz razdoblja prije promjene vlasništva i pokušava da je smanji, Addiko istovremeno mora da ulaze u digitalni razvoj i mrežu poslovnica. Ponosni smo što smo ostvarili smanjenje operativnih troškova za 5% u odnosu na isti period prethodne godine, uprkos izazovima zbog troškova naslijedenih iz prošlog perioda i dodatnih ulaganja kako bi povećali poslovanje i unaprijedili digitalne mogućnosti banke. Ovo je rezultat predanosti stalnom poboljšanju troškova, što će nastaviti da smanjuje odnos troškova i prihoda (CIR) u cijeloj organizaciji u narednim godinama.

3.4. Usmjerenje na poboljšanje iskustva klijenata

Kao dio svog kontinuiranog usmjeranja na poboljšanje iskustva klijenata, platforma Net Promoter Score (NPS) Addiko banke počela je sa radom 2018. godine, dopunjavajući rad marketinškog NPS-a sa kojim se otpočelo još u 2017. godini.

Mogućnost anketiranja iskustva klijenata nakon što su završili interakciju sa Addiko bankom, omogućuje nam da provjerimo zadovoljstvo u ključnim tačkama kontakta s klijentima. Prvi rezultati pokazuju obećavajuće stepene zadovoljstva klijenata.

3.5. O poslovnoj strategiji

Nakon uspješne primjene svoje prvobitne poslovne strategije (uspostavljene nakon promjene vlasništva u julu 2015. godine), Addiko banka je preradila svoju strategiju.

Poslovna strategija je zasnovana na prvoj uvedenom pristupu "direktog bankarstva", kojim se pružaju jednostavni, digitalni proizvodi i rješenja za svakodnevne bankarske potrebe klijenata. Vođena poslovnim pristupom "Šest zemalja - jedan pobjednički tim", Addiko banka se usredsređuje na "fokusiranje na bitno", "efikasnost" i "jednostavnu komunikaciju".

Na osnovu ovog pristupa, Addiko banka je postigla svoj cilj transformisanja poslovanja u strateške ključne segmente usmjeravajući se na fizička lica i mala i srednja preduzeća u realnoj ekonomiji. Dalje, Grupa je nastavila da radi na izgradnji ciljanog operativnog modela sa digitalnim mogućnostima.

Nastavljajući sa svojom uspješnom prvoj uvedenom strategijom, Addiko će sada preduzeti dalje korake da postane banka prvog izbora za odabранe proizvode koji su u operativnom smislu izvršni (gotovinski krediti, kartice i plaćanja), koji služe osnovnim bankarskim potrebama sa najjednostavnijim, najpogodnijim i najbržim iskustvom klijenata, i fokusiraće se na transparentno komuniciranje.

3.6. Poslovnice

Naše poslovnice su i dalje najvažniji distributivni kanal za našu prodaju te smo u potpunosti posvećeni povećanju zadovoljstva klijenata tokom njihove posjete Addiko poslovnicama. Preuredili smo nekoliko poslovnica i učinili ih funkcionalnijim i savremenijim, u skladu sa standarima brendiranja Addika.

Na kraju 2018. godine Addiko Bank Banja Luka ima ukupno 33 poslovnice (2017. godine: 34).

3.7. Kratki finansijski pregled

Nakon preokreta u 2017. godini, Addiko nastavlja da ostvaruje adekvatan povrat na kapital i pokazuje dobar napredak knjiženjem dobiti nakon oporezivanja u iznosu od 3,3 miliona KM (krajem 2017. godine: 4,5 miliona KM) u 2018. godini, što za bolje razumijevanje zahtijeva poređenje pozicije operativnog rezultata prije promjene u troškovima za kreditne gubitke sa -0,3 miliona KM u 2017. godini na +8,3 miliona KM u 2018. godini).

Ovo je rezultat kontinuiranog usmjerjenja Addiko banke na mijenjanje poslovne strukture pretežno sa naslijedenog portfolija kredita sa valutnom klauzulom u CHF-u i segmenta Javnog finansiranja na segmente potrošačkog kreditiranja i kreditiranja malih i srednjih preduzeća koji imaju višu dodatnu vrijednost, a prikazano je povećanim udjelom ova dva segmenta, dok je ukupna knjiga kredita ostala stabilna. Rezultat rasta tržišta u proteklih 12 mjeseci, uz nove plasmane jasno pokazuje da Addiko ostvaruje svoju poslovnu strategiju, i nastaviće da razvija segmente u fokusu poslovanja kao ključne generatore prihoda u narednoj godini.

Evidentirano je povećanje neto kamatnog prihoda za 15,6% na 25,2 miliona KM (2017. godine: 21,8 miliona KM) sa neto kamatnom maržom od 3,4% (+3,1 u 2017. godini).

Uprkos daljem smanjenju prosječnih cijena depozita tokom 2018. godine, depoziti klijenata ostali su stabilni na 540 miliona KM (17,6% više u odnosu na 459 miliona KM u 2017. godini). Stalna poboljšanja u strukturi depozita klijenata omogućavaju neznatno smanjenje viška likvidnosti, uz zadržavanje veoma jakih omjera samofinansiranja (omjer depozita i kredita: 2018. godine 93,8% (2017. godine: 113,64%)

Neto prihod od naknada i provizija povećan je za 3,1% na 12,4 miliona KM (krajem 2017. godine: 12 miliona KM) kao rezultat novog modela naknada i novih paketa proizvoda.

Ostali operativni prihodi znatno su vođeni prodajom oduzetih nekretnina (0,8 miliona KM) i prihodom od oslobođanja rezervisanja za pasivne sudske sporove (0,8 miliona KM).

Operativni troškovi smanjeni su na 28,5 miliona KM (krajem 2017. godine: 29,9 miliona KM) kao rezultat veće produktivnosti i striktnog upravljanja troškovima.

Aktivan rad na utuživanju i naplati je doveo do snažnog pada nekvalitetnih kredita za 25% na 90,4 miliona KM (121,3 miliona KM krajem 2017. godine). Iako je omjer nekvalitetnih kredita 9,8% prilično visok, važno je naglasiti da nekvalitetni krediti uglavnom dolaze iz naslijedenog portfolija, dok nova kreditiranja pokazuju odlične rezultate i kvalitet otplate. Naslijedeni portfolio nekvalitetnih kredita je snažno opao u 2018. godini (29%). Pokrivenost rezervisanjima, je već iznad prosječnog tržišnog nivoa od 84,3% (krajem 2017. godine: 84,5%), te time ima minimalan rizik za banku i knjigu kredita.

3.8. Usvajanje MSFI 9

Na dan 1. januara 2018. godine stupio je na snagu novi računovodstveni standard za finansijske instrumente MSFI 9.

Ovo zamjenjuje MRS 39, koji je bio prethodni računovodstveni standard za mjerjenja i klasifikaciju finansijskih instrumenata. Propisi iz novog standarda se prije svega odražavaju na rezervisanja za kreditne gubitke, s obzirom na to da se primjenjuju na gubitke od umanjenja vrijednosti finansijske imovine vrednovane po amortizovanoj vrijednosti ili po fere vrijednosti priznatoj direktno u kapitalu. U skladu sa MSFI 9, zahtjevi za umanjenje vrijednosti se takođe primjenjuju na kreditne obaveze i finansijske garancije. Model koji se koristi za utvrđivanje gubitaka od umanjenja vrijednosti takođe se mijenja, od istorijski orijentisanog modela prema MRS 39 (nastali gubici) do modela orijentisanog ka budućnosti prema MSFI 9 (očekivani kreditni gubici).

Nova pravila vrednovanja su manjeg značaja. Usvajanje za rezultat ima prilagođavanje zadržane dobiti u iznosu od -0,5 miliona KM.

3.9. Promjene u kapitalu

Addiko banka Banja Luka zadržala je visoke regulatorne rezerve za kreditne gubitke iz vremena kada se primjenjivao MRS 39. U 2018. godini, prelaskom na MSFI 9, ove regulatorne rezerve više nisu bile potrebne. Iz tog razloga, Addiko banka Banja Luka je prenijela te rezerve na osnovni kapital, u poziciju "Ostale rezerve" u iznosu od 56,8 miliona KM.

4. Finansijski pokazatelji Banke

4.1. Analiza bilansa uspjeha

u hiljadama BAM

	2018.	2017.	Promjena (%)
Neto prihod od poslovanja	37.634	33.867	11,1%
Neto kamatni prihod	25.244	21.844	15,6%
Neto prihod od naknada i provizija	12.390	12.023	3,1%
Neto rezultat na finansijskim instrumentima	91	86	5,8%
Ostali operativni rezultat	(880)	(4.326)	-79,7%
Operativni prihod	36.845	29.627	24,4%
Operativni troškovi	(28.508)	(29.883)	-4,6%
Operativni rezultat prije promjene u trošku za kreditne gubitke	8.337	(256)	>100%
Troškovi za kreditne gubitke na finansijskoj imovini	(5.059)	4.724	>100%
Operativni rezultat prije oporezivanja	3.278	4.468	-26,6%
Porez na dobit	7	7	0,0%
Rezultat nakon oporezivanja	3.285	4.475	-26,6%

2018. godina obilježena je unapređenjem u razvoju neto kamatnog prihoda. Neto kamatni prihod povećan je na 25,2 miliona KM, dok je u decembru 2017. godine iznosio 21,8 miliona KM.

Do ovog pozitivnog razvoja došlo je uslijed snažnog rasta potrošačkih kredita sa visokom maržom kao i nižih kamatnih stopa za potrošačke kredite zbog našeg strateškog ponovnog pozicioniranja na svim tržištima. Neto kamatna marža je porasla na 335 bps u odnosu na 307 bp u prethodnoj godini, kao rezultat kontinuiranog prelaska sa nefokusnih sredstava tj. hipoteka, velikih korporacija i javnih finansija na potrošačko i kreditiranje malih i srednjih preduzeća, kao i kretanje ka jeftinijem finansiranju. Neto prihod od

To je za rezultat imalo snažno jačanje regulatornog kapitala u ukupnom iznosu od 144,9 miliona KM i povećanje stope adekvatnosti kapitala na 24,5% (krajem 2017. godine: 14,7%).

Naprijed navedeno je potvrđeno odlukom Skupštine akcionara.

3.10. Opšti propis o zaštiti podataka

Nova direktiva EU o ličnim podacima, koja je stupila na snagu 25. maja 2018. godine, podrazumijeva da su prava subjekata podataka pojačana, i da kontrolori podataka i obradivači podataka podliježu novim zahtjevima koji se odnose na upravljanje i rukovanje ličnim podacima. Zbog važnosti ove izmjene u propisu, Addiko Grupa je unaprijed sprovedla program spremnosti za opšti propis o ličnim podacima.

Imajući u vidu činjenicu da naše domaće zakonodavstvo još uvijek nije uskladeno sa opštim propisom o ličnim podacima, za Addiko banku je jedino moguće da poštuje odredbe koje nisu u suprotnosti sa domaćim zakonom o zaštiti podataka.

naknada i provizija iznosio je 12,4 miliona KM (12 miliona KM u uporednom periodu). Do povećanja je došlo najviše zbog većeg prihoda od kartičnog poslovanja, platnog prometa i novih paketa proizvoda.

Troškovi osoblja i ostali administrativni troškovi smanjeni su sa 27,7 miliona KM u 2017. godini na 26 miliona KM na tekući datum izvještavanja. Smanjenje od 1,7 miliona KM uglavnom je zbog smanjenja ostalih administrativnih troškova. Smanjenje administrativnih troškova se zasniva na striknom upravljanju troškovima i praćenju u cijeloj Addiko banci. Omjer troškova i prihoda je smanjen za 23% na 77% u odnosu na 2017.

Deprecijacija i amortizacija osnovnih sredstava povećana je na 2,5 miliona KM, dok je prethodne godine iznosila 2,2 miliona KM. Ovi povećani troškovi rezultat su ulaganja u informacione tehnologije, uglavnom u nova softverska rješenja.

Ukupni operativni prihod iznosi 36,8 miliona KM (2017. godine: 29,6 miliona KM), a operativni troškovi 28,5 miliona KM (2017. godine: 29,9 miliona KM). Prema tome, operativni rezultat je iznosi 8,3 miliona KM, što je znatno bolje u odnosu na rezultat u 2017. godini u iznosu od -0,3 miliona KM.

Troškovi za kreditne gubitke iznose 5 miliona KM uslijed primjene novih konzervativnih modela određivanja

rejtinga za fizička lica, neosiguranog segmenta i povećanja vjerovatnoće neispunjena obaveza klijenata u okviru istog.

4.2. Analiza izvještaja o finansijskoj poziciji

Addiko banka je na dan 1. januara 2018. godine usvojila zahtjeve MSFI 9 "Finansijski instrumenti". Zahtjevi MSFI 9 za klasifikaciju, mjerjenje i umanjenje vrijednosti primjenjeni su retroaktivno prilagodavanjem početnog bilansa na dan prve primjene. Koliko je dozvoljeno prema MSFI 9, Addiko banka nije prepravila uporedne periode. Prema tome, samo je struktura izvještaja o finansijskoj poziciji u odnosu na 2017. godinu prilagođena novim zahtjevima prema MSFI 9 i stoga je data samo ograničena uporedivost sa podacima iz prethodnog perioda.

	u hiljadama KM		
	31.12.2018.	31.12.2017.	Promjena(%)
Aktiva			
Gotovinske rezerve	188.393	141.273	33,4%
Finansijska sredstva za trgovanje	-	-	-
Krediti i potraživanja	509.678	524.232	-2,8%
Krediti i avansi kreditnim institucijama	-	-	-
Krediti i avansi klijentima	506.896	522.019	-2,9%
Ostala finansijska aktiva	2.782	2.213	25,7%
Investicione hartije od vrijednosti*	55.128	2.258	>100%
Derivati - Hedge računovodstvo	-	-	-
Materijalna imovina	29.080	29.997	-3,1%
Nematerijalna imovina	5.874	4.438	32,4%
Poreska imovina	1.395	1.212	15,1%
Tkuća poreska imovina	1.395	1.212	15,1%
Odložena poreska sredstva	-	-	-
Ostala aktiva	5.570	5.353	4,1%
Stalna sredstva i grupe za otuđenje namijenjene prodaji	545	545	0,0%
Ukupna aktiva	795.663	709.308	12,2%

Ukupna aktiva Addiko Bank Banja Luka povećana je za 86,4 miliona KM, sa 709,3 miliona KM na 795,7 miliona KM.

Gotovina i stanja gotovog novca kod Centralne banke povećana je za 47 miliona KM, na 188 miliona KM (2017. godine: 141 miliona KM), dok su ostali depoziti po viđenju povećani za 28 miliona KM, na 45 miliona KM (2017. godine: 17 miliona KM).

Ukupna neto potraživanja (bruto potraživanja bez rezervisanja za kreditne gubitke) smanjena su sa 522 miliona KM (2017.) na 507 miliona KM zbog smanjenja kredita u javnom sektoru i srednjim preduzećima.

Materijalna imovina smanjena je za 0,9 miliona KM sa 30 miliona KM u 2017. godini na 29,1 milion KM.

Nematerijalna imovina je povećana za 1,4 miliona KM na 5,9 miliona KM u odnosu na kraj 2017. godine (4,4 miliona KM) zbog projekta ulaganja u digitalnu transformaciju, razvoj glavnog bankarskog softvera i unapređenja kartičnog poslovanja.

Poreska imovina povećana je za 0,2 miliona KM, sa 1,2 miliona KM u 2017. godini na 1,4 miliona KM.

Ostala aktiva je povećana na 5,6 miliona KM, dok je krajem 2017. godine iznosila 5,4 miliona KM.

u hiljadama KM

	31.12.2018.	31.12.2017.	Promjena(%)
Kapital i obaveze			
Finansijske obaveze za trgovanje			
Finansijske obaveze koje se mijere po amortizovanom trošku	632.787	546.540	15,8%
Depoziti kreditnih i ostalih finansijskih institucija	31.350	50.047	-37,4%
Depoziti klijenata	540.245	459.381	17,6%
Obaveze po kreditima	52.512	28.300	85,6%
Ostale finansijske obaveze	8.680	8.812	-1,5%
Rezervisanja	3.849	6.737	-42,9%
Poreske obaveze	582	589	-1,2%
Tekuće poreske obaveze	-	-	-
Odgođene poreske obaveze	582	589	-1,2%
Ostale obaveze	3.984	3.896	2,2%
Kapital	154.461	151.546	1,9%
Ukupni kapital i obaveze	795.663	709.308	12,2%

Na strani pasive, depoziti klijenata su u 2018. godini povećani za 81 milion KM na 540 miliona KM (2017. godine: 459 miliona KM). Glavni pokretač povećanja depozita bilo je povećanje depozita od klijenata, uglavnom fizičkih lica i srednjih preduzeća.

Rezervisanja su smanjena sa 6,7 miliona KM na kraju 2017. godine na 3,8 miliona KM u 2018. godini, uključujući rezerve za pasivne sudske sporove, koje bi trebalo da se dalje smanjuju zbog nagodbi koji se postižu i rezultata

sudskih presuda.

Promjena u ukupnom kapitalu dolazi kao rezultat dobiti za 2018. godinu, koja je manja za 0,5 miliona KM uslijed primjene MSFI 9. Zadržani gubici su smanjeni kao rezultat pokrića gubitka iz rezervi i dobiti iz tekuce godine.

U skladu sa domaćim propisima, stopa adekvatnosti kapitala je 24,5% i znatno je iznad propisanog minimuma od 14.5% (12% + obvezni kapital 2,5%).

5. Analiza glavnih nefinansijskih pokazatelja

5.1. Upravljanje ljudskim resursima

Strategija upravljanja ljudskim resursima (HR) daje podršku kulturološkoj transformaciji Addiko banke. Operativni model omogućava zaposlenima na svim nivoima da teže za ostvarenjem rezultata kroz timski rad i saradnju. Izgradnja snažnih procesa upravljanja ljudskim resursima u vidu produktivnosti, zapošljavanja, razvoja talenta, učenja i razvoja liderских vještina potrebna je kako bi se obezbijedila agilnost u stavovima i sposobnostima zaposlenih.

Ovkiri za upravljanje produktivnošću i talentom su ključni procesi koji se koriste za identifikovanje, razvijanje, nagradjivanje i prepoznavanje visoke produktivnosti i talentovanih zaposlenih. Ova dva procesa omogućavaju Addiko banci da gradi sjajno mjesto za rad, postane poželjan poslodavac, da privlači talente i pruža zaposlenima mogućnost razvoja karijera.

Tokom 2018. godine bilo je mnogo područja na koje se Odjel Uprave i upravljanja ljudskim resursima usredsređivao, kao što je novi edukacijski program s ciljem razvoja liderских vještina. Standardizacija procesa upravljanja ljudskim resursima nastavljena je i u području zapošljavanja i izvještavanja o troškovima.

Pokrenuta je nova online platforma koja je za rezultat imala smanjenje administrativnih troškova i povećanje digitalnog zapošljavanja. Ključni dio koji je omogućio kulturološku promjenu bila je kontinuirana interna komunikacija i uvođenje liderских standarda za menadžere, kao i poželjnih oblika ponašanja na radnom mjestu ('Vrijednosti i ponašanja'), koji su integrirani u upravljanje produktivnošću, razvojne programe liderstva i upravljanja talentima, te ostale inicijative za 2018. godinu.

Nekoliko programa malih razmjera efikasnosti i smanjenja radne snage završeni su u 2018. godini. Addiko Bank Banja Luka imala je 372 zaposlena na kraju 2018. godine (FTE 341,5). U narednom periodu fokus će biti na podizanju kulturne i poslovne transformacije Addiko banke, osiguravanjem da se 'Vrijednosti i ponašanja' uključuju u svakodnevni rad. To će zahtijevati da postoji metrika upravljanja ljudskim resursima kako bi najkvalifikovani zaposleni bili na ključnim pozicijama, te kako bi Banka razvijala ključne vještine koje su joj neophodne da bi bila digitalni inovator na tržištima kojima posluje.

6. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka ima Sistem interne kontrole (SIK) za računovodstvene procedure, kojim su definisane odgovarajuće strukture i procesi i koje se primjenjuju u cijeloj organizaciji. Voditelji organizacionih jedinica odgovorni su za provođenje politika i procedura Banke. Usklađenost sa politikama prati se u okviru revizija koje provode interni revizori.

Ciljevi SIK-a, kao dijela sistema za upravljanje rizicima Addiko banke, su sljedeći:

- očuvanje poslovanja i strategija rizika, kao i politika Addiko Banke,
- efektivna i efikasna upotreba svih resursa sa ciljem postizanja ciljanog poslovnog uspjeha,
- osiguranje pouzdanih finansijskih izvještaja,
- podrška usklađenosti sa svim relevantnim zakonima, pravilima i propisima.

Posebni ciljevi koji se odnose na računovodstvene procedure Addiko banke su da SIK osigura da se sve poslovne transakcije evidentiraju odmah, ispravno i na ujednačen način u računovodstvene svrhe. Osim toga, ovaj sistem treba da osigura da nikakve greške ili namjerne radnje (prevara) ne mogu spriječiti prikazivanje činjenica koje adekvatno odražavaju finansijsko stanje i rezultate Banke.

Sistem interne kontrole sam po sebi nije statican, to je sistem koji se stalno prilagođava promjenama u okruženju. Implementacija Sistema interne kontrole u osnovi se zasniva na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava i ostali rukovodioci aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu davanja primjera осталима.

7. Nefinansijsko izvještavanje

U skladu sa propisima Evropske unije, poslovanje Addiko banke je u potpunosti usklađeno sa Direktivom 2014/95/EU i pravilima o objelodanju nefinansijskih i raznovrsnih informacija. Banka upravlja društvenim temama i temama vezanim za okolinu kroz kontinuiran i odgovoran pristup razvoju poslovanja. U skladu sa tim, nefinansijski izvještaj Banke uključuje politike koje se provode u pogledu:

zaštite okoline, društvene odgovornosti i tretmana zaposlenih, poštovanja ljudskih prava, sprečavanja korupcije i podmićivanja, te različitosti. Navedeni nefinansijski izvještaj dio je konsolidovanog godišnjeg izvještaja Addiko Grupe.

8. Ostale objave

U skladu sa lokalnim Zakonom o trgovini, u vezi sa traženim informacijama o događajima nakon datuma izvještavanja, vidite napomenu 34. Vidite izvještaj o rizicima za obrazloženja u vezi sa značajnim finansijskim i nefinansijskim rizicima kao i ciljevima i metodama upravljanja rizicima. Pored toga, informacije o upotrebi finansijskih instrumenata prikazane su u napomeni 3.8.

9. Istraživanje i razvoj

Addiko banka ne obavlja nikakve aktivnosti istraživanja i razvoja.

10. Outlook

U 2019. godini očekujemo rast BDP-a od oko 3,5%. Važno je naglasiti da intenziviranje privrednog rasta u narednom periodu podrazumijeva brže rješavanje trenutne političke situacije, neophodne za otvaranje puta prema većim infrastrukturnim investicijama, te nastavak jačanja izvoznog potencijala.

Očekujemo da će privatna potrošnja zadržati ulogu glavnog pokretača rasta, zahvaljujući stalnom povećanju plata i zaposlenosti, većim doznakama iz inostranstva, kreditnoj aktivnosti i stalnom većem prilivu od turizma.

Uprkos usporavanju ekonomskog rasta, očekujemo solidnu potražnju od zemalja EU koje bi, zajedno sa ukidanjem zabrane uvoza određenih proizvoda u EU i povećanjem energetskih kapaciteta, trebalo da povećaju rast izvoza. Međutim, zbog snažne uvozno intenzivne domaće potražnje, neto doprinos privrednom rastu će ostati negativan.

Ubrzanje investicija zbog obezbjeđenog finansiranja od strane EBRD-a (700 miliona EUR do 2020. godine), snažnija budžetska podrška i jači rast direktnih stranih investicija u energetskom sektoru takođe treba da podstaknu brži ekonomski rast.

ADDIKO BANK A.D. BANJA LUKA

Finansijski izvještaji za godinu koja se završava 31. decembra 2018. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora

Izvještaj nezavisnog revizora

Nadzornom odboru i akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka

Mišljenje

Obavili smo reviziju finansijskih izvještaja (strana 16 do 111) Addiko banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2018. godine, odgovarajući izvještaj o dobitku ili gubitku, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama, i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj Addiko banke a.d. Banja Luka na dan 31. decembra 2018. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim standardima revizije (ISA) i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti prema tim standardima su dalje opisane u našem izvještaju u dijelu *Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Nezavisni smo od Banke u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasudivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

(nastavlja se)

Izvještaj nezavisnog revizora

Nadzornom odboru i akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka (nastavak)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
Očekivani kreditni gubici za kredite i rezervisanja po garancijama	
<p>Potraživanja po kreditima i potraživanja od klijenata su iznosila 597.566 hiljada BAM na dan 31. decembra 2018. godine (632.346 hiljada BAM, na dan 31. decembra 2017. godine), dok je ukupan iznos ispravke vrijednosti Banke iznosio 89.106 hiljada BAM na dan 31. decembra 2018. godine (108.568 hiljada BAM, na dan 31. decembra 2017. godine).</p> <p>Od 1. januara 2018. godine, Banka je usvojila Međunarodni standard finansijskog izvještavanja (MSFI) 9, što je imalo za rezultat priznavanje troškova umanjenja vrijednosti onda kada se gubici očekuju, a ne u trenutku kada nastanu. Uprava je objelodanila informacije o prelaznom efektu MSFI 9 u napomeni 2.4, uključujući uticaj na kapital Banke na dan 1. januara 2018. godine.</p> <p>Odmjeravanje troškova umanjenja vrijednosti kredita i rezervisanja za garancije smatra se ključnim revizijskim pitanjem, jer je određivanje prepostavki za očekivane kreditne gubitke subjektivno zbog značajnog nivoa rasuđivanja koje primjenjuje Uprava.</p> <p>Najznačajnija rasuđivanja se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none"> Prepostavke koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta. Pravovremenu identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem izloženosti kreditnom riziku i kreditnom obezvrijedenju. Vrednovanje kolateralna i prepostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti po kreditima. <p>Rukovodstvo je objelodanilo dodatne informacije o troškovima umanjenja vrijednosti kredita i rezervisanjima za garancije u notama 2, 6.1, 14, 18 i 30 uz finansijske izvještaje.</p>	<p>Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo troškove obezvrijedenja kredita i rezervisanja za rezervacije, i procijenili primjenjenu metodologiju, kao i korišćene prepostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizorskog pitanja.</p> <p>Naše testiranje je obuhvatilo sljedeće elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> Procjena ključnih kontrola nad prepostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta. Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji potkrepljuju prepostavke korišćene u modelima očekivanog kreditnog gubitka koji su primjenjeni u alokaciji faza (eng. stage), prepostavke koje se primjenjuju da bi se dobila dvanaestomjesecna i cijeloživotna vjerovatnoća neispunjavanja obaveza (PD) i metode primjenjene za dobijanje vjerovatnoće gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja. Procjena ključnih kontrola nad pravovremenom identifikacijom izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti umanjenih vrijednosti kredita. Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza o blagovremenoj identifikaciji izloženosti sa značajnim povećanjem kreditnog rizika i blagovremenom identifikacijom izloženosti po osnovu obezvrijedenja kredita. Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji podržavaju odgovarajuće određivanje prepostavki za troškove obezvrijedenja kredita i rezervisanja za garancije, uključujući vrednovanje kolateralna i prepostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita. Procjena ključnih kretanja portfolija visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke. Procjena adekvatnosti različitih identifikovanih odluka Uprave u poređenju sa određenim makro prognozama primjenjenim u modelima očekivanog kreditnog gubitka. Evaluacija primjenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji. Uključili smo naše IT stručnjake i stručnjake za kreditni rizik u oblastima koje su zahtijevale specifičnu ekspertizu. Procjenu tačnosti i potpunosti objelodanjivanja u finansijskim izvještajima.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za one interne kontrole koje Uprava odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale usljud kriminalne radnje ili greške.

Prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, ukoliko je potrebno, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako Uprava ili namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim navedene. Nadzorni odbor odgovoran je za nadzor procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

(nastavlja se)

Izvještaj nezavisnog revizora

Nadzornom odboru i akcionarima Addiko Bank a.d. Banja Luka (nastavak)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uvjeravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje izvještaja revizora koji sadrži naše mišljenje. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu uslijed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Tokom obavljanja revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Takođe:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih uslijed kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale uslijed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaznje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola Banke.
- Vršimo ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršila Uprava.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove od strane Uprave i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, da li postoji materijalna neizvjesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na povezana objelodanjivanja u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posljedicu da imaju da Banka prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, i da li su u finansijskim izvještajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Mi komuniciramo sa onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću i da ćemo komunicirati sa njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiću na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner na revizijskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je gospodin Mirko Ilić, Ovlašćeni revizor.

Banja Luka, 20. mart 2019. godine

Mirko Ilić
Partner
Ovlašćeni revizor

	Napomene	2018	2017
Izvještaj o dobitku ili gubitku			<i>Reklasifikovano</i>
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	7.1	32.285	29.835
Ostali kamatni prihod	7.1	10	48
Rashodi po osnovu kamata	7.2	(7.051)	(8.039)
Neto prihod od kamata	7	25.244	21.844
Prihodi po osnovu naknada i provizija	8.1	14.983	13.936
Rashodi po osnovu naknada i provizija	8.2	(2.593)	(1.913)
Neto prihod od naknada i provizija	8	12.390	12.023
Neto rezultat finansijskih instrumenata	9	91	86
Ostali operativni prihod	10	2.819	3.562
Ostali operativni rashod	11	(3.699)	(7.888)
Operativni prihod		36.845	29.627
Troškovi zaposlenih	12	(12.800)	(13.923)
Amortizacija	21,22	(2.522)	(2.176)
Ostali administrativni troškovi	13	(13.186)	(13.784)
Operativni rashodi		(28.508)	(29.883)
Operativni rezultat prije rezervisanja za kreditni rizik		8.337	(256)
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	14	(5.059)	4.724
Dobit prije oporezivanja		3.278	4.468
Porez na dobit	15	7	7
Neto dobit		3.285	4.475
Zarada po akciji (u BAM)	28	0,021	0,029

Napomene na stranama od 21 do 111 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	2018	2017
Neto dobit	3.285	4.475
Ostala sveobuhvatna dobit		
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklassificirane u izvještaj o dobitku ili gubitku:</i>		
Neto promjena po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju (MRS 39) / finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat (MSFI 9)	102	2
<i>Stavke koje naknadno ne mogu biti reklassificirane u izvještaj o dobitku ili gubitku:</i>		
Revalorizacija nekretnina i opreme	-	(1)
Dobitak po osnovu promjene aktuarskih pretpostavki	3	18
Porez na dobit koji se odnosi na stavke ostalog rezultata koje ne mogu biti reklassificirane u izvještaj o dobitku ili gubitku	-	1
Neto ostala sveobuhvatna dobit	105	20
Ukupna sveobuhvatna dobit	3.390	4.495

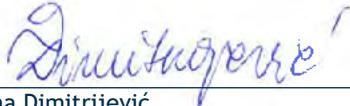
Napomene na stranama od 21 do 111 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Uprava Addiko Bank a.d. Banja Luka je odobrila izdavanje ovih finansijskih izvještaja dana 26. februara 2019. godine.

Potpisano u ime Banke:

Mario Ivanković
Predsjednik Uprave

Žaklina Dimitrijević
Član Uprave

	Napomena	2018	2017
IMOVINA			<i>Reklasifikovano</i>
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	16	129.946	121.863
Sredstva kod drugih banaka	17	58.447	19.410
Finansijska imovina za trgovanje	19.2	-	-
Krediti i potraživanja	18	509.678	524.232
Krediti i potraživanja od klijenata	18.1	506.896	522.019
Ostala finansijska imovina	18.2	2.782	2.213
Investicije u hartije od vrijednosti	19.1	55.128	2.258
Učešća	20	-	-
Nekretnine i oprema	21	29.080	29.997
Zemljište, objekti i oprema	21.1	26.679	27.609
Investicione nekretnine	21.2	2.401	2.388
Nematerijalna ulaganja	22	5.874	4.438
Poreska imovina		1.395	1.212
Preplaćeni porez na dobit		1.395	1.212
Odložena poreska sredstva	15c)	-	-
Imovina namijenjena prodaji	23	545	545
Ostala imovina	24	5.570	5.353
Ukupna imovina		795.663	709.308
OBAVEZE			
Finansijske obaveze za trgovanje	19.2	-	-
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	25	632.787	546.540
Depoziti banaka i finansijskih institucija	25.1	31.350	50.047
Depoziti komitenata	25.2	540.245	459.381
Obaveze po kreditima	25.3	52.512	28.300
Ostale finansijske obaveze	25.4	8.680	8.812
Ostala rezervisanja	29	3.849	6.737
Poreske obaveze		582	589
Tekuće poreske obaveze		-	-
Odložene poreske obaveze	15c)	582	589
Ostale obaveze	26	3.984	3.896
Ukupne obaveze		641.202	557.762
KAPITAL			
Akcijski kapital	27	153.094	153.094
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	27	4.532	61.826
Ostale rezerve iz dobiti	27	56.819	-
Revalorizacione i rezerva fer vrijednosti		2.235	2.189
Akumulirani gubitak		(62.219)	(65.563)
Ukupan kapital		154.461	151.546
Ukupne obaveze i kapital		795.663	709.308
POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE	30	114.429	126.097

Napomene na stranama od 21 do 111 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Akcijski kapital	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve iz dobiti	Revalorizacione i rezerva fer vrijednosti	Akumulirani gubitak	Ukupno
31. decembar 2016. godine	153.094	61.826	-	2.232	(70.101)	147.051
Neto dobitak za 2017. godinu	-	-	-	-	4.475	4.475
Ostala sveobuhvatna dobit						
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dubitku ili gubitku:</i>						
Revalorizacije hartija od vrijednosti	-	-	-	2	-	2
<i>Stavke koje naknadno ne mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dubitku ili gubitku:</i>						
Revalorizacija nekretnina i investicionih nekretnina	-	-	-	(70)	69	(1)
Dobitak po osnovu promjene aktuarskih prepostavki	-	-	-	18	-	18
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	-	7	(6)	1
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(43)	63	20
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(43)	4.538	4.495
31. decembar 2017. godine	153.094	61.826	-	2.189	(65.563)	151.546

	Akcijski kapital	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve iz dobiti	Revalorizacione i rezerva fer vrijednosti	Akumulirani gubitak	Ukupno
31. decembar 2017. godine	153.094	61.826	-	2.189	(65.563)	151.546
Prenos unutar rezervi (napomena 27.)	-	(56.819)	56.819	-	-	-
Efekat prve primjene MSFI 9	-	(475)	-	-	-	(475)
Neto dobitak za 2018. godinu	-	-	-	-	3.285	3.285
Ostala sveobuhvatna dobit						
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dubitku ili gubitku:</i>						
Revalorizacije hartija od vrijednosti	-	-	-	102	-	102
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	-	-	-	-
<i>Stavke koje naknadno ne mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dubitku ili gubitku:</i>						
Revalorizacija nekretnina i investicionih nekretnina	-	-	-	(66)	66	-
Dobitak po osnovu promjene aktuarskih prepostavki	-	-	-	3	-	3
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	-	7	(7)	-
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	46	59	105
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	46	3.344	3.390
31. decembar 2018. godine	153.094	4.532	56.819	2.235	(62.219)	154.461

Napomene na stranama od od 21 do 111 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

	Napomene	2018	2017
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima		47.665	43.929
Troškovi kamata		(9.317)	(8.581)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani		163	3.204
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(28.939)	(30.483)
Isplate po vanbilansnim ugovorima			
Isplate i primici po vanrednim stavkama		508	(8.742)
Krediti dati klijentima i novčane pozajmice		7.439	(42.762)
Depoziti kod banaka sa originalnim dospijećem dužim od 3 mjeseca		-	-
Depoziti klijenata		62.876	1.952
Plaćeni porez na dobit		(183)	(6)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti		80.212	(41.489)
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Naplaćena kamata		122	3.574
Primici dividendi		10	48
Primici i isplate od ulaganja u vrijednosne papire raspoložive za prodaju		(52.862)	63.097
Kupovina nematerijalne imovine		(3.060)	(1.573)
Kupovina materijalne aktive		(197)	(34)
Gubitak kontrole		-	-
Sticanje učešća u subsidijskim licima		-	-
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti:		(55.987)	65.112
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Primici od izdavanja akcija		-	-
Kamata plaćena na pozajmice		(1.076)	(1.396)
Povećanje uzetih pozajmica		30.426	-
Smanjenje uzetih pozajmica		(6.300)	(7.474)
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti:		23.050	(8.870)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta		47.275	14.753
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		141.287	128.802
Efekti promjene deviznog kursa		684	(2.268)
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine		189.246	141.287
Gotovina i gotovinski ekvivalenti se sastoje od sljedećih pozicija izvještaja o finansijskom položaju:			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	16	129.946	121.863
Sredstva kod drugih banaka	17	58.447	19.410
Pripadajuća kamata i rezervisanja		853	14
		189.246	141.287

Napomene na stranama od 21 do 111 čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

1. OPŠTE INFORMACIJE

Addiko Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) je pravni sljedbenik Kristal banke a.d. Banja Luka koja je prvo bitno osnovana kao nezavisna banka 30. septembra 1992. godine, a 16. maja 1997. godine je transformisana u akcijsko društvo. Prije osnivanja nezavisne banke, Banka je poslovala kao glavna filijala Jugobanke d.d. Sarajevo, povezane banke Jugobanke d.d. Beograd.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci (br. 057-0-Reg-16-002147) od 28.10.2016. godine, Banka je dobila sadašnji naziv.

Banka je u 99,86% vlasništvu Addiko Bank AG, članica Addiko Grupe. Više informacija je iskazano u napomeni 27.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Registrovano sjedište Banke je u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 13, Republika Srpska. Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka pored sjedišta u Banjoj Luci, ima i 33 poslovnice širom Bosne i Hercegovine (BiH), (31. decembar 2017. godine: sjedište u Banjoj Luci i 34 poslovnicu).

Banka je do 7. septembra 2017. godine bila 100%-tni vlasnik društva Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka, kada je otvoren postupak likvidacije Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka, koje je zajedno s Bankom činilo Grupu. Dana 07.02.2019. godine je postalo pravosnažno Rješenje o zaključenju likvidacionog postupka nad navedenim pravnim licem.

Na dan 31. decembra 2018. godine Banka je imala 372 zaposlena (31. decembar 2017.: 390 zaposlenih).

Uprava Banke

Predsjednik Uprave od 16.09.2016. i dalje

Član Uprave od 16.09.2016. i dalje

Član Uprave od 24.10.2017. i dalje

Mario Ivanković

Boštjan Pečenko

Žaklina Dimitrijević

Nadzorni odbor Banke

Predsjednik od 30.12.2015. i dalje

Zamjenik predsjednika od 7.03.2017. i dalje

Član od 7.03.2017. i dalje

Član od 25.10.2017. i dalje

Član od 25.10.2017. i dalje

Hans-Hermann Anton Lotter

Biljana Rabitsch

Razvan Munteanu

Meliha Povlakić

Damir Karamehmedović

Odbor za reviziju

Predsjednik od 29.05.2015. i dalje

Član od 29.05.2015. i dalje

Član od 29.05.2015. do 27.09.2018.

Član od 29.05.2015. do 27.09.2018.

Član od 28.09.2018. i dalje

Član od 12.12.2016. do 27.09.2018.

Đorđe Lazović

Siniša Radonjić

Ivan Trifunović

Marlene Schellander-Pinter

Jelena Mažuranić

Claudia Mayrhofer

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Addiko bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka").

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje, u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka i davaoca lizinga.

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova, osim za zgrade i opremu, investicione nekretnine, nematerijalnu imovinu, i određene finansijske instrumente koji su vrednovani po fer vrijednosti, kao što je objašnjeno u računovodstvenim politikama za finansijske instrumente.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila od prodaje imovine ili platila za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Centralna Banka Bosne i Hercegovine sprovodi politiku kursa na principu „Currency Boarda“ prema kojem je BAM vezana za EUR u odnosu 1 : 1,95583, koji je korišten kroz 2018. i 2017. godinu.

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 31. decembra 2014. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka i davalaca lizinga.

Naime, na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("MSFI for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("MRSB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, dana 4. oktobra 2017. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske („Savez RR RS“) je donio „Odluku o utvrđivanju i objavljivanju Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).“

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Navedenom Odlukom utvrđuju se i objavljaju prevodi Standarda i tumačenja izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 31. decembra 2014. godine, koji su objavljeni na web stranici Saveza RR RS, a koji se počinju primjenjivati u Republici Srpskoj za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2018. godine.

Dodatno, Agencija za bankarstvo Republike Srpske ("ABRS"), kao regulator bankarskog tržišta Republike Srpske, je svojim dopisom prema Udrženju banaka Bosne i Hercegovine br 05-500-1572-3/17 od 16. oktobra 2017. godine, naložila primjenu dodatna tri Standarda koji još nisu prevedeni u Republici Srpskoj, niti objavljeni na web stranici Saveza RR RS:

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15 "Prihodi od ugovora sa kupcima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 16 "Lizing" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine).

Početna primjena novih i izmjena postojećih Standarda koji su u primjeni za tekući izvještajni period

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda, nova tumačenja i amandmani, bili su u primjeni:

- MSFI 9 - Finansijski instrumenti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmjene MSFI 2: Klasifikacija i mjerjenje transakcija plaćanja zasnovanih na akcijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmjene MSFI 4: Primjena MSFI 9 Finansijskih instrumenata sa MSFI 4 ugovorima o osiguranju (na snazi za 2018. godinu);
- Izmjene MRS 40: Transferi investicione imovine (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Godišnja poboljšanja standarda MSFI 2014-2016 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Tumačenje IFRIC 22: Transakcije u stranoj valuti i avansno plaćanje naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine).

Rukovodstvo Banke analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene standarde i tumačenja izdata nakon 31. decembra 2014. godine, i nakon ustanovljavanja Standarda i tumačenja koji su relevantni za Banku, iste primjenjuje u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja, ukoliko nisu u suprotnosti ni sa jednim od propisa u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, prije nego što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

Za standarde MSFI 9 i MSFI 15 u daljem tekstu data su pojašnjenja u vezi sa inicijalnom primjenom, dok primjena ostalih standarda nije imala značajnog uticaja na trenutne finansijske i ekonomski pokazatelje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su izdati, a nisu još uvijek u primjeni

- MSFI 16 „Lizing“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije gde datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izvještavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda),
- Izmjene MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ - Karakteristike plaćanja unaprijed sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata i naknadne izmjene (datum stupanja na snagu odgođen na neodređeno vrijeme, dok ne bude završen istraživački projekat o metodi udjela),
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procena i greške“ - Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene MRS 19 „Primanja zaposlenih“ - izmjene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene raznih Standarda na osnovu „Unapređenja MSFI (period od 2015. do 2017. godine)“ koja su rezultat godišnjeg unapređenja MSFI (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja teksta (izmjene bi trebalo da budu na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine), i
- IFRIC 23 „Neizvjesnost u vezi sa tretmanom poreza na dobitak“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Politika rukovodstva Banke je da nove Standarde i izmjene postojećih Standarda usvoji i primjenjuje od momenta kada oni stupe na snagu i budu u primjeni. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

1.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

2.4.1 MSFI 16 - Lizing

Od 01.01.2019. godine Banka će primjenjivati novi MSFI 16 - Lizing. MSFI 16 se primjenjuje na sve lizinge, uključujući podzakupe i transakcije prodaje i povratnog lizinga, osim na ugovore o lizingu koji se odnose na istraživanje mineralnih resursa, biološka sredstva, ugovore o koncesiji za pružanje usluga i na određena prava iz djelokruga MSFI 15, Prihodi iz ugovora sa kupcima i MRS 38, Nematerijalna imovina.

MSFI 16 definiše sljedeće izuzetke od primjene standarda:

- kratkoročni lizing i lizing gdje je predmet zakupa male vrijednosti; i
- pogodnosti koje se primjenjuju na portfolio lizinga kod najmoprimca i najmodavaca.

Kratkoročni lizing

Primaoci lizinga mogu birati hoće li priznati imovinu i obaveze vezane za kratkoročni lizing. Kratkoročni lizing je onaj sa dogovorenim rokom dospjeća od 12 ili manje mjeseci koji ne sadrži opciju otkupa.

Lizing sa predmetom zakupa male vrijednosti

Primaoci lizinga takođe mogu primijeniti izuzetak od priznavanja za lizing kod kojih je predmet zakupa imovina male vrijednosti, lako standard sam po sebi ne određuje konkretan prag vrijednosti nakon kojeg imovina ne može biti klasifikovana kao ona male vrijednosti, kao primjer imovine male vrijednosti spominje se IT oprema ili kancelarijska oprema. Automobili npr. ne ulaze u ovu kategoriju.

Definicija lizinga

Na početku trajanja ugovora, pravno lice treba da procijeni da li ugovor, ili dio ugovora, predstavljaju lizing. Ugovor, ili dio ugovora, predstavljaju lizing ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu. Kontrola je prenjeta kada kupac ima pravo i da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomsku korist korišćenjem tog sredstva.

Prema MSFI-u 16, ugovorom o lizingu prenosi se pravo korištenja određene imovine na primaoca lizinga ako su zadovoljena sljedeća dva uslova:

- primalac lizinga će ostvarivati stvarne ekonomske koristi od upotrebe imovine tokom perioda upotrebe (primalac lizinga ima isključivo pravo korištenja imovine); i
- primalac lizinga ima pravo donošenja odluka u svezi s načinom upotrebe imovine tokom perioda lizinga.

Evidencija lizinga

Nakon početka trajanja ugovora o zakupu, MSFI 16 zahtjeva priznavanje svih zakupa u bilansu najmoprimca, pa prema tome:

- primalac lizinga treba amortizovati imovinu s pravom korištenja tokom perioda lizinga (uglavnom korišćenjem linearne metode), zajedno sa priznavanjem amortizovanog troška obaveze po lizingu;
- godišnji trošak lizinga treba predstavljati iznos amortizacije predmeta lizinga zajedno sa kamatom po finansijskoj obavezi lizinga (trošak lizinga će se smanjivati tokom perioda lizinga zbog manje kamate na opadajući iznos glavnice).

Početno priznavanje imovine s pravom korištenja

Na početku perioda lizinga (npr. dan kada davalac lizinga daje određenu imovinu na raspolaganje primaocu lizinga) primalac lizinga treba mjeriti i priznati imovinu s pravom korištenja prema metodu troška. Trošak se računa na sljedeći način:

- trošak u iznosu početnog mjerena obaveze po osnovu lizinga;
- plus sva eventualna plaćanja primaoca lizinga na dan ili prije početka lizinga, minus svi popusti dobijeni od davaoca lizinga;
- plus svi eventualni direktni troškovi lizinga (troškovi koji se ne bi dogodili da nije bilo lizinga, npr. lizing provizije);
- plus procijenjeni troškovi demontaže, uklanjanja imovine i obnavljanja/dovođenje imovine u određeno stanje.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

2.4.1 MSFI 16 - Lizing (nastavak)

Početno mjerjenje obaveze po osnovu lizinga

Na početku perioda lizinga primaoci lizinga priznaju obaveze po osnovu lizinga u visini sadašnje vrijednosti minimalnih budućih plaćanja lizinga (diskontovana vrijednost). MSFI 16 objavljen je u januaru 2016. godine i primjenjuje se na izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine.

Uticaj od početne primjene

Novi Standard će, na osnovu dosadašnjih procjena, kod inicijalnog mjerjenja dovesti do povećanja imovine sa pravom korištenja za iznos od oko 1.181 hiljada BAM za isti iznos povećanja obaveze po osnovu glavnice lizinga. Takođe, primjena Standarda će dovesti do realokacije dosadašnjih troškova lizinga na trošak amortizacije i trošak kamate po osnovu lizinga. Pri tome će troškovi u početnim periodima biti veći a u kasnijim manji, u odnosu na dosadašnji MRS 17, zbog obračuna kamate na obavezu glavnice lizinga.

2.4.2 MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima

Novi MSFI 15 "Prihodi od ugovora sa kupcima" definije kada i u kom iznosu treba priznati prihode. Prema osnovnom principu ovog modela, subjekt treba da prizna prihod kada je ugovorna obaveza ispunjena, tj. da je prenesena kontrola nad robom i uslugama. MSFI 15 se ne odnosi na sljedeće vrste ugovora:

- Zakupi u okviru MRS 17,
- Ugovori o osiguranju u okviru MSFI 4,
- Finansijski instrumenti i druga ugovorna prava ili obaveze u okviru MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 11 „Zajednički aranžmani“, MRS 27 „Odvojeni finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružena društva i Joint Ventures“, i
- Nemonetarne razmjene između entiteta u istoj djelatnosti kako bi se olakšala prodaja kupcima ili potencijalnim kupcima.

Shodno tome, prihodi od kamata, kao i prihodi od dividendi više nisu u okviru standarda priznavanja prihoda. Oni postaju predmet MSFI 9 Finansijski instrumenti i MRS 39 Finansijski instrumenti: Priznavanje i merenje. Budući da Banka prvenstveno ostvaruje prihode od finansijskih instrumenata koji su isključeni iz okvira MSFI 15, ovaj standard ne rezultuje značajnim promjenama unutar Banke. Usvajanje MSFI 15 nije uticalo na vrijeme ili iznos priznavanja prihoda od naknada i provizija iz ugovora sa kupcima i povezanih sredstava. MSFI 15 zamjenjuje odredbe o priznavanju tekućih prihoda MRS-a 11, MRS 18 i srodnih tumačenja.

Standard je na snazi za finansijske periode koje počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine.

2.5. Odstupanja lokalne regulative od zahtjeva MRS i MSFI

Iako se baziraju na Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja ("MSFI"), zakonski računovodstveni propisi za banke, u skladu s kojima su pripremljeni ovi finansijski izvještaji, se u jednom važnom aspektu razlikuju od MSFI, kao što je navedeno u nastavku:

- Na osnovu Uputstva o načinu postupanja sa stečenom materijalnom aktivom primljenom kao djelimična ili potpuna naplata dugova, doneesenog od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske (ABRS), materijalnu aktivanamjenjenu prodaji, banke su bile u obavezi prodati u roku od jedne godine od dana sticanja, a narednog dana nakon isteka ovog roka istu su bile dužne u svojim poslovnim knjigama iskazati po tehničkoj vrijednosti od 1 BAM, što nije bilo u skladu sa MSFI/MRS (MRS 2 „Zalihe“ i MSFI 5 „Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja“). Navedeno Upustvo bilo je na snazi do 6. avgusta 2013. godine. Donošenjem Odluke o stavljanju van snage Upustva o načinu postupanja sa stečenom materijalnom aktivom primljenom kao djelimična ili potpuna naplata dugova od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske navedeno Upustvo je ukinuto, nakon čega Banka stečenu materijalnu aktivanamjenjenu kao djelimična ili potpuna naplata dugova incijalno vrednuje po trošku sticanja. Nakon početnog priznavanja ove nekretnine se iskazuju po nižoj od sledeće dvije vrijednosti - nabavnoj vrijednosti/cijeni koštanja ili neto ostvarivoj vrijednosti. Prema procjeni Banke, neto ostvariva vrijednost stečene imovine koja je na dan bilansa iskazana po tehničkoj vrijednosti iznosi 274 hiljada BAM (31. decembar 2017: 331 hiljada BAM).

Shodno tome, ovi finansijski izvještaji koji su pripremljeni u skladu sa statutarnim računovodstvenim propisima u Republici Srpskoj nisu ekvivalentni i ne predstavljaju finansijske izvještaje pripremljene u skladu sa punom saglasnošću sa MSFI.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Reklasifikacija

Banka je, u cilju bolje prezentacije i usklađenosti sa novim MSFI i MRS, primjenila novi format izvještaja i u skladu s tim izvršila reklasifikaciju pojedinih pozicija izvještaja o dobitku i gubitku za 2017. godinu.

Pozicije 2017 reklasifikovane	2017 reklasifikovana	Reklasifi- kacija	2017 objavljena	Pozicije 2017 objavljene
<i>Izvještaj o dobitku ili gubitku</i>				<i>Izvještaj o dobitku ili gubitku</i>
Prihodi po osnovu kamata	-	(29.835)	29.835	Prihodi po osnovu kamata
Neto bankarski prihod	33.867	-	-	
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	29.835	29.835	-	
Ostali kamatni prihod	48	48	-	
Rashodi po osnovu kamata	(8.039)	(66)	(7.973)	Rashodi po osnovu kamata
Neto prihod od kamata	21.844	(18)	21.862	Neto prihod od kamata
Prihodi po osnovu naknada i provizija	13.936	(137)	14.073	Prihodi po osnovu naknada i provizija
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(1.913)	(7)	(1.906)	Rashodi po osnovu naknada i provizija
Neto prihod od naknada i provizija	12.023	(144)	12.167	Neto prihod od naknada i provizija
Ostali prihodi iz poslovanja	-	95	(95)	Neto rashodi od kursnih razlika
Neto rezultat finansijskih instrumenata	86	86	-	Neto gubitak od trgovanja
Ostali operativni prihod	3.562	3.562	-	Ostali prihodi iz poslovanja
Ostali operativni rashod	(7.888)	(7.888)	-	
Operativni prihod	29.627	-	-	
Troškovi zaposlenih	(13.923)	(67)	(13.856)	Troškovi zaposlenih
Amortizacija	(2.176)	-	(2.176)	Amortizacija
Ostali administrativni troškovi	-	668	(668)	Rashodi po osnovu CHF olakšica
	-	18.353	(18.353)	Ostali rashodi iz poslovanja
	(13.784)	(13.784)	-	
Operativni rashodi	(29.883)	-	-	DOBIT PRIJE UMANJENJA VRIJEDNOSTI I REZERVISANJA
Operativni rezultat prije rezervisanja za kreditni rizik	(256)	-	-	
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	4.724	2.509	2.215	Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise
	-	633	(633)	Rezervisanja za ostale rizike i potencijalne obaveze
	-	1.213	(1.213)	Gubici od umanjenja vrijednosti nekretnina i opreme
	-	13	(13)	Gubici od promjene fer vrijednosti investicionih nekretnina
Operativni rezultat prije poreza	4.468	-	4.468	DOBIT PRIJE POREZA
Porez na dobit	7	-	7	Porez na dobit
Neto rezultat	4.475	-	4.475	Neto rezultat

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Reklasifikacija (nastavak)

Banka je u cilju bolje prezentacije i usklađenosti sa novim MSFI i MRS primijenila novi format izvještaja i u skladu s tim izvršila reklasifikaciju pojedinih pozicija izvještaja o finansijskom položaju za 2017. godinu

Pozicije 2017 reklasifikovane	2017 reklasifikovana	Reklasifi- kacija	2017 objavljena	Pozicije 2017 objavljene
IMOVINA				
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	121.863	-	121.863	Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke
Sredstva kod drugih banaka	19.410	-	19.410	Sredstva kod drugih banaka
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	
Krediti i potraživanja	524.232	-	-	
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	
Krediti i potraživanja od klijenata	522.019	-	522.019	Krediti i potraživanja od klijenata
Ostala finansijska imovina	2.213	2.213	-	Derivatna finansijska imovina
Investicije u hartije od vrijednosti	2.258	2.258	-	Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju
	-	(2.258)	2.258	
Učešća	-	-	-	
Nekretnine i oprema	29.997	-	-	
Zemljište, objekti i oprema	27.609	-	27.609	Nekretnine i oprema
Investicione nekretnine	2.388	2.388	-	
Nematerijalna ulaganja	4.438	-	4.438	Nematerijalna ulaganja
	-	(2.388)	2.388	Investicione nekretnine
Poreska imovina	1.212	-	-	
Preplaćeni porez na dobit	1.212	-	1.212	Preplaćeni porez na dobit
Odložena poreska sredstva	-	-	-	
	-	(1.891)	1.891	Ostala finansijska aktiva
Imovina namijenjena prodaji	545	-	545	Imovina namijenjena prodaji
Ostala aktiva	5.353	(322)	5.675	Ostala aktiva
Ukupna aktiva	709.308	-	709.308	
OBAVEZE				
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	546.540	-	-	
Depoziti banaka i finansijskih institucija	50.047	-	50.047	Depoziti banaka i finansijskih institucija
Depoziti komitenata	459.381	-	459.381	Depoziti komitenata
Obaveze po kreditima	28.300	-	28.300	Obaveze po kreditima
Ostale finansijske obaveze	8.812	8.812	-	
	-	-	-	
	-	(8.166)	8.166	Derivatne finansijske obaveze
	-	(4.542)	4.542	Ostale finansijske obaveze
Ostala rezervisanja	6.737	-	6.737	Ostale obaveze
Poreske obaveze	589	-	-	Ostala rezervisanja
Tkuće poreske obaveze	-	-	-	
Odložene poreske obaveze	589	-	589	Odložene poreske obaveze
Ostale obaveze	3.896	3.896	-	
Ukupne obaveze	557.762	-	557.762	
KAPITAL				
Akcijski kapital	153.094	-	153.094	Akcijski kapital
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	61.826	-	61.826	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke
Revalorizacione i rezerva fer vrijednosti	2.189	-	2.189	Revalorizacione rezerve
Akumulirani gubitak	(65.563)	-	(65.563)	Akumulirani gubitak
Ukupan kapital	151.546	-	151.546	Ukupan kapital
Ukupne obaveze i kapital	709.308	-	709.308	Ukupne obaveze i kapital

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.7. Efekti prve primjene MSFI 9

U donjoj tabeli dato je usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti kao posljedica prve primjene MSFI 9 na dan 1. januara 2018. godine.

	31.12.2017	Isknjižavanje MRS 39 rezervisanja 01.01.2018.	Vraćanje suspendovane kamate 01.01.2018.	MSFI 9 rezervisanja 01.01.2018.	01.01.2018.
IMOVINA					
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	121.863	-	-	(968)	120.895
Sredstva kod drugih banaka	19.410	15	-	(43)	19.382
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	524.232	110.955	1.106	(112.734)	523.559
Krediti i potraživanja od klijenata	522.019	108.568	1.106	(110.330)	521.363
Ostala finansijska imovina	2.213	2.387	-	(2.404)	2.196
Investicije u hartije od vrijednosti	2.258	-	-	-	2.258
Nekretnine i oprema	29.997	-	-	-	29.997
Nematerijalna ulaganja	4.438	-	-	-	4.438
Poreska imovina	1.212	-	-	-	1.212
Imovina namjenjena prodaji	545	-	-	-	545
Ostala aktiva	5.353	-	-	-	5.353
Ukupna aktiva	709.308	110.970	1.106	(113.745)	707.639
OBAVEZE					
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	546.540	-	-	-	546.540
Ostala rezervisanja	6.737	(2.546)	-	1.260	5.451
Poreske obaveze	589	-	-	-	589
Ostale obaveze	3.896	-	-	-	3.896
Ukupne obaveze	557.762	(2.546)	-	1.260	556.476
KAPITAL					
Akcijski kapital	153.094	-	-	-	153.094
Zakonske rezerve	-	-	-	-	-
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	61.826	113.516	1.106	(115.097)	61.351
Ostale rezerve iz dobiti	-	-	-	-	-
Revalorizacione i rezerva fer vrijednosti	2.189	-	-	92	2.281
Akumulirani gubitak	(65.563)	-	-	-	(65.563)
Ukupan kapital	151.546	113.516	1.106	(115.005)	151.163
Ukupne obaveze i kapital	709.308	110.970	1.106	(113.745)	707.639

Komentari:

- 1) Isknjižavanje MRS 39 rezervisanja u ukupnom iznosu 113.516 hiljada BAM u korist kapitala;
- 2) Vraćanje suspendovane kamate u ukupnom neto iznosu 1.106 hiljada BAM u korist kapitala, umanjeno za interne otpise. Bruto iznos vraćene suspendovane kamate je bio 19.516 hiljada BAM dok su interni otpisi iznosili 18.410 hiljada BAM;
- 3) Konačan saldo MSFI 9 rezervisanja na 1. januar 2018. godine iznosi 115.097 hiljada BAM;
- 4) Ukupan efekat na Regulatorne rezerve za kreditne gubitke je smanjenje u iznosu od 475 hiljada BAM.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)**2.8. Koncept nastavka poslovanja**

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

Banka je svoje poslovanje u 2018. godini obavljala u skladu sa zakonskim propisima.

U obračunu kapitala i kapitalnih pokazatelja, Banka je implementirala novi Zakon o bankama prema kojem stopa regulatornog kapitala na dan 31. decembra 2018. godine iznosi 24,50%, stopa redovnog osnovnog kapitala iznosi 23,42%. Iz prethodnih pokazatelja je evidentno da Banka ima jaku kapitalnu poziciju i da ispunjava zahtjeve za održavanje zaštitnog sloja kapitala.

Tokom godine, nivo likvidnosti Banke se kretao u okviru dozvoljenih pokazatelja propisanih od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Dodatno je važno naglasiti da, nakon 2017. godine, Banka i u 2018. godini nastavlja sa profitabilnim poslovanja ostvarivši neto dobit u iznosu od 3.285 hiljada BAM.

S obzirom na jaku kapitalnu poziciju Banke, te opredjeljenost ka jednostavnom i jasnom bankarstvu sa atraktivnom ponudom kredita, uz unapredjenje u oblasti digitalizacije usluga, rukovodstvo je zaključilo da ovi finansijski izveštaji mogu biti sačinjeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Osnova za konsolidaciju

i. Poslovne kombinacije

Poslovne kombinacije obračunavaju se primjenom metode kupovine na datum kupovine, što je datum kad je došlo do prenosa kontrole. Banka kontroliše subjekt kada je izložena ili ima pravo na promjenjive povrate iz svoje povezanosti sa subjektom i kada ima mogućnost uticati na te povrate kroz svoju moć nad subjektom. Prilikom preispitivanja zaključka o kontroli, Banka je uzela u obzir strukturirane subjekte i subjekte čija su potraživanja klasifikovana kao nenadoknadiva ili djelimično nadoknadiva te je razmotrila uticaj Grupe na donošenje ključnih odluka te izloženost Grupe promjenjivim povratima iz svoje povezanosti sa subjektom.

ii. Ulaganja u zavisna društva

Konsolidovani finansijski izvještaji su se pripremali za Banku i za Grupu do decembra 2017. godine. Finansijski izvještaji Grupe uključivali su konsolidovane finansijske izvještaje Banke i zavisnog društva Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka koje je bilo pod njenom punom kontrolom (zavisno društvo), do 7. septembra 2017. godine kada je uveden likvidacioni postupak, i čime je Banka izgubila kontrolu upravljanja nad zavisnim društvom. Ulaganje u zavisno društvo (učešće) iskazivalo se po trošku ulaganja, umanjenom za ispravku vrijednosti u odvojenim finansijskim izvještajima Banke. Saglasno navedenom, Banka nije imala potrebu izrade konsolidovanih finansijskih izvještaja za poslovnu 2018. godinu.

Zavisna društva se konsoliduju od trenutka prenosa stvarne kontrole na Grupu, pa sve do prestanka kontrole odnosno njihove prodaje ili likvidacije. Sve transakcije između subjekata unutar Grupe te sva stanja i nerealizovani dobici ili gubici koji proizlaze iz transakcija između subjekata unutar Grupe su eliminisani u pripremi konsolidovanih finansijskih izvještaja. Računovodstvene politike koje koriste povezana društva su izmijenjene gdje god je to bilo potrebno radi osiguranja dosljednosti s politikama koje primjenjuje Banka.

iii. Transakcije koje se eliminišu prilikom konsolidacije

Unutargrupna stanja i transakcije, te nerealizovani prihodi i rashodi (s izuzetkom dobitaka ili gubitaka po osnovu kursnih razlika), koji proizlaze iz unutargrupsnih transakcija, eliminišu se prilikom sastavljanja konsolidovanih finansijskih izvještaja. Nerealizovani gubici se eliminišu na isti način kao i nerealizovani dobici, ali samo pod uslovom da nema dokaza o umanjenju vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi od kamata za sve kamatonosne finansijske instrumente priznaju se u okviru prihoda od kamata i rashoda od kamata u izvještaju o dobitku ili gubitku kako nastaju, metodom efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi od kamata se evidentiraju po obračunskoj osnovi. Metod efektivne kamatne stope je metod kojim se računaju troškovi otplate finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao i troškovi dodjeljivanja prihoda ili rashoda od kamata u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskonтуje procijenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vijek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Kada se računa efektivna kamatna stopa, Banka procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primjer, mogućnost plaćanja unaprijed), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dvije ugovorne strane koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Prihod i rashod od kamata takođe uključuje prihode i rashode od provizija i naknada koji se odnose na odobravanje kredita i ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti finansijskog instrumenta i njegove vrijednosti po dospijeću, koje se priznaju primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.3. Prihodi i rashodi od provizija i naknada

Naknade i provizije po poslovima platnog prometa se priznaju po obračunskoj osnovi u trenutku dospijeća za naplatu odnosno kada je usluga pružena.

Prihodi od naknada i provizija se odnose na lokalni i međunarodni platni promet, prihode od naknada po vanbilansnim poslovima (izdavanje garancija), brokersko-dilerskim poslovima i slično.

Rashode od naknada i provizija čine rashodi od naknada koje Banka plaća Centralnoj banci Bosne i Hercegovine za poslove lokalnog platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi poslovanja s karticama i druge slične naknade (napomena 8).

3.4. Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na datum izvještaja o finansijskom položaju preračunati su u BAM po zvaničnom kursu važećim na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u BAM po zvaničnom kursu na datum izvještaja o finansijskom položaju.

Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda u izvještaju o dobitku ili gubitku. Banka i Banka nemaju monetarnih hartija od vrijednosti izraženih u stranim valutama.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: CBBiH).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.5. Primanja zaposlenih

Kratkoročne naknade zaposlenima

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju plate i naknade plata i sve poreze i doprinose vezane za naknade zaposlenima koje se plaćaju fondovima Republike Srpske, obračunate primjenom određenih postotaka utvrđenih prema odgovarajućim propisima. Kratkoročne naknade zaposlenima priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

Otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora

Po osnovu Zakona o radu Republike Srpske i Pravilnika o radu Banke zaposleni imaju pravo na naknadu po osnovu otpremnine. Obaveze za otpremnine prikazane u izještaju o dobitku ili gubitku predstavljaju sadašnju vrijednost definisanih obaveza po naknadama koje se izračunavaju na bazi aktuarskih obračuna.

Rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora se iskazuju u izještaju o finansijskom položaju u okviru „Östalih obaveza“.

Rezervisanja za otpremnine se zasnivaju na aktuarskim izještajima i koriste se samo za šta su namijenjena. Na kraju svake godine vrše se provjere ispravnosti obračuna rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora. U skladu sa izmjenama i dopunama MRS 19, promjena rezervisanja po osnovu otpremnina prikazuje se u izještaju o dobitku ili gubitku u okviru „Troškova zaposlenih“ uz pretpostavku da se ne odnose na aktuarske dobitke i gubitke, u protivnom isti se odmah iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti. Otpremnine koje dospijevaju u periodu dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa svode se na sadašnju vrijednost.

3.6. Porez na dobit

Porez na dobit tekuće godine

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnove budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izještajima. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnove sredstava i obaveza na dan bilansa i iznosa iskazanih za svrhe izještavanja, a što će rezultovati oporezivim iznosima budućih perioda.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorištena poreska sredstva i neiskorištene poreske gubitke, do iznosa za koji je vjerovatno da će budući oporezivi dobiti biti dovoljni da omoguće realizaciju (korišćenje) odbitnih privremenih razlika, neiskorištenih poreskih sredstava i neiskorištenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća oporeziva dobit biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret dobiti.

3.7. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izještavanja o novčanim tokovima, novac, sredstva na računima Centralne banke, računi u stranim valutama kod inostranih i domaćih banaka, te kratkoročni depoziti s rokom dospijeća do 30 dana koji se drže na računima kod domaćih i inostranih banaka smatraju se novčanim ekvivalentima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti

3.8.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model

Poslovni model

Da bi se finansijska imovina klasifikovala u skladu sa po MSFI 9 potrebno je uraditi sljedeća dva koraka:

- (i) provjera karakteristika ugovorenog novčanog toka, odnosno SPPI test (da li se plaćanja po nekom instrumentu sastoje samo od plaćanja po osnovu glavnice i kamata na neizmirenu glavnici) i
- (ii) provjere poslovnog modela.

Banka svojim poslovnim modelom pokazuje način na koji upravlja svojom finansijskom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova, odnosno hoće li novčane tokove generisati iz naplate ugovorenih novčanih tokova, prodaje finansijske imovine ili iz oba izvora. Procjena se radi na osnovu scenarija kojeg entitet može razumno očekivati. Ovo znači da procjena ne uključuje tzv. "scenario najgoreg slučaja" ni "scenario stresnog slučaja".

Uzimajući u obzir analize načina generisanja novčanih tokova u prošlosti, kao i očekivanu prodaju u budućnosti postoje sljedeći poslovni modeli:

- **Raspoloživo za naplatu (eng Held to Collect):** uključuje kredite klijenata;
- **Raspoloživo za naplatu i prodaju (eng Held to Collect and Sale):** uključuje portfolio dužničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju.

Drugi poslovni model: uključuje portfolio za trgovanje.

U skladu sa MSFI 9.4.1.1(a), finansijska imovina klasificuje se prema poslovnom modelu za upravljanje finansijskom imovinom, osim u slučajevima kada su primjenjivi paragrafi MSFI 9.4.1.5. Banka procjenjuje da li njena finansijska imovina zadovoljava uslov propisan u paragrafu MSFI 9.4.1.2(a) ili u paragrafu MSFI 9.4.1.2A(a) na osnovu poslovnog modela kojeg je definisalo najviše rukovodstvo entiteta (na način definisan u MRS-u 24 Objelodanjivanja povezanih strana).

Poslovni model utvrđuje se na nivou koji odražava način na koji se zajedno upravlja grupama finansijske imovine da bi se postigao određeni poslovni cilj. Poslovni model ne zavisi od namjera rukovodstva vezanih za pojedinačne instrumente. Dakle, ovaj se uslov ne odnosi na pristup klasifikaciji na osnovu pojedinačnih instrumenata i trebao bi biti definisan na višem nivou agregacije. Međutim, moguće je definisati više od jednog poslovnog modela za upravljanje finansijskim instrumentima, pa se iz toga razloga klasifikacija utvrđuje na nivou izvještajne jedinice.

Na primjer, entitet upravlja portfolijem ulaganja sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova, i još jednim portfolijem ulaganja sa ciljem trgovanja i ostvarivanja promjena u vrijednosti. Slično tome, u nekim situacijama entitet može zaključiti da je dobro portfolio finansijske imovine podijeliti na podportfolija, da bi se prikazao nivo na kojem entitet upravlja svojom finansijskom imovinom. To može biti, na primjer, u situaciji kada entitet kreira ili kupi portfolio hipotekarnih kredita i nekim kreditima upravlja sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova, a drugima sa ciljem prodaje.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model (nastavak)

Poslovni model (nastavak)

Banka svojim poslovnim modelom pokazuje način na koji upravlja svojom finansijskom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova, odnosno drugim riječima, poslovni model pokazuje hoće li banka novčane tokove generisati iz (i) naplate ugovorenih novčanih tokova, (ii) prodaje finansijske imovine ili iz (iii) oba izvora. Stoga se ova procjena ne provodi na osnovu scenarija kojeg entitet ne može razumno očekivati, kao što su tzv. "scenario najgoreg slučaja" i "scenario stresnog slučaja".

Na primjer, Banka očekuje da će u scenariju stresnog slučaja prodati određeni portfolio finansijske imovine. Taj scenario ne utiče na procjenu poslovnog modela Banke za tu imovinu, ako Banka razumno očekuje da neće doći do takvog scenarija.

Ako je novčani tok ostvaren na način drugačiji od očekivanja Banke na datum procjene poslovnog modela (na primjer, entitet proda više ili manje finansijske imovine nego što je bilo očekivano pri klasifikaciji imovine), to nije razlog za grešku iz prethodnog perioda u finansijskim izvještajima Banke (vidi MRS 8) niti mijenja klasifikaciju preostale finansijske imovine u tom poslovnom modelu (imovine koju je Banka piznala u prethodnim periodima i još je drži), pod uslovom da je Banka u procjeni poslovnog modela uzela u obzir sve relevantne informacije koje su bile dostupne u trenutku procjene. Međutim, kada Banka radi procjenu poslovnog modela za novokreiranu ili kupljenu finansijsku imovinu, mora uzeti u obzir informacije o novčanim tokovima ostvarenim u prošlosti, zajedno sa svim drugim relevantnim informacijama.

To znači da ne postoji isti koncept kao kod tretmana finansijske imovine koja se drži do dospijeća prema MRS-u 39, nego dolazi do promjene načina ostvarivanja novčanih tokova i to utiče na klasifikaciju nove imovine pri početnom priznavanju u budućnosti.

Poslovni model Banke za upravljanje finansijskom imovinom predstavlja činjenicu, a ne tek tvrdnju. Obično se može pratiti kroz aktivnosti koje Banka preduzima da bi postigla cilj definisan poslovnim modelom. Banka procjenjuje poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom na osnovu ocjene, a procjenu ne određuje samo jedan faktor ili jedna aktivnost, nego se u obzir uzimaju svi relevantni dokazi dostupni na datum procjene.

Raspoloživo za naplatu

Finansijskom imovinom, koja se drži u poslovnom modelu, a čiji je cilj držati imovinu u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, upravlja se sa ciljem da se ostvare novčani tokovi naplatom ugovorenih uplata u vijeku trajanja instrumenta. To znači da Banka upravlja imovinom koju drži u portfoliju sa ciljem naplate određenih ugovorenih novčanih tokova (umjesto upravljanja ukupnim prometom po portfoliju držanjem i prodajom imovine). Pri utvrđivanju hoće li novčani tokovi biti ostvareni naplatom ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine u obzir se uzima učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje u prethodnim periodima, razlozi prodaje i očekivanja vezana za aktivnosti u budućnosti. Prodaju ne treba posmatrati izolovano, jer se poslovni model ne može utvrditi samo na osnovu prodaje, nego je potrebno u obzir uzeti informacije o prodaji iz prošlosti i očekivanja vezana za prodaju u budućnosti, koje daju dokaze o tome kako se postiže utvrđeni cilj Banke za upravljanje finansijskom imovinom, te posebno o načinu ostvarivanja novčanih tokova. Međutim, informacije o prodaji iz prošlosti treba posmatrati u kontekstu razloga te prodaje i uslova koji su bili u tom trenutku u prošlosti u poređenju sa trenutnim uslovima.

Iako cilj poslovnog modela entiteta može biti držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, Banka može odlučiti da ne drži sve instrumente do dospijeća, tako da cilj poslovnog modela entiteta može biti držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova čak i kada dođe do prodaje finansijske imovine ili se prodaja očekuje u budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model (nastavak)

Raspoloživo za naplatu (nastavak)

Cilj poslovnog modela Banke može biti držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova čak i ako entitet prodaje finansijsku imovinu:

- Ako je došlo do **povećanja kreditnog rizika imovine**. Pri utvrđivanju da li je došlo do povećanja kreditnog rizika imovine, Banka uzima u obzir razumne i pouzdane informacije, uključujući informacije o budućnosti. Bez obzira koliko često i u kojoj vrijednosti se provodi prodaja iz razloga povećanja kreditnog rizika imovine, ona se ne smatra nedosljednom u odnosu na poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, jer je za sposobnost Banke da naplati ugovorene novčane tokove relevantan upravo kvalitet finansijske imovine. Sastavni dio ovakvog poslovnog modela su aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom čiji je cilj svođenje potencijalnih gubitaka zbog pogoršanja kredita na najmanju moguću mjeru. Primjer prodaje zbog povećanja kreditnog rizika je prodaja finansijske imovine iz razloga što ona više ne zadovoljava kreditne kriterijume definisane dokumentovanom investicionom politikom Banke. Međutim, ako Banka nema takvu politiku, ona može na drugi način prikazati da je prodaja izvršena zbog povećanja kreditnog rizika.
- Prodaja iz drugih razloga, kao na primjer zbog **upravljanja rizikom koncentracije kredita** (bez povećanja kreditnog rizika imovine), takođe može biti u skladu sa poslovnim modelom Banke čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova. Takva prodaja posebno može biti u skladu sa poslovnim modelom entiteta čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova ako se prodaja ne radi često (čak i ako su vrijednosti prodaje u tom slučaju značajne) ili ako je vrijednost pojedinačne prodaje i ukupno bezznačajna (čak i ako je broj takvih prodaja veliki).

Ako se po portfoliju radi više takvih prodaja (u broju koji je veći od bezznačajnog) i ako je vrijednost takvih prodaja viša od neznačajne (pojedinačno ili ukupno), entitet mora procijeniti da li su i kako takve prodaje u skladu sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova.

Za ovu procjenu nije relevantna informacija da li je prodaja finansijske imovine nametnuta od treće strane ili je entitet sam odlučio prodati. Povećanje učestalosti ili vrijednosti prodaje u konkretnom periodu nije nužno neusklađeno sa ciljem držanja finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, ako entitet može obrazložiti razloge takvih prodaja i demonstrirati zašto takve prodaje ne znače promjenu poslovnog modela.

- Nadalje, prodaja može biti usklađena sa ciljem držanja finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, ako se prodaja dešava **kratko prije dospjeća finansijske imovine** i ako je zarada od prodaje približno jednaka naplati preostalog novčanog toka.

Prenesena finansijska imovina koja se nije prestala priznavati

U raznim okolnostima Banka može prodati finansijsku imovinu, ali ona ostaje u izještajima finansijske pozicije. Na primjer, kod "repo" poslova, kada Banka prodaje dužničke vrijednosne papire i u isto vrijeme dogovara otkup po fiksnoj cijeni. U takvim slučajevima, prodavač u značajnoj mjeri zadržava sve rizike i nagrade po imovini i ne prestaje priznavati finansijsku imovinu u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9. U svrhu provođenja procjene poslovnog modela, računovodstveni tretman, a ne zakonski oblik transakcije određuje da li je entitet prestao držati finansijsku imovinu u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova.

Raspoloživo za naplatu i prodaju

Banka može držati finansijsku imovinu u poslovnom modelu čiji se cilj postiže naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. U ovoj vrsti poslovnog modela, najviše rukovodstvo donijelo je odluku da su za postizanje cilja poslovnog modela potrebni i naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine. Razni ciljevi mogu biti u skladu sa ovom vrstom poslovnog modela. Na primjer, cilj može biti upravljanje svakodnevnim potrebama za likvidnošću, održavati određeni profil kamatnog prihoda ili uskladiti trajanje finansijske imovine sa trajanjem obaveza koje ta imovina pokriva. Banka će, da bi postigla taj cilj, naplaćivati ugovorene novčane tokove i prodavati finansijsku imovinu.

U poređenju sa poslovnim modelom čiji je cilj držati finansijsku imovinu u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, ovaj poslovni model obično uključuje veću učestalost prodaje i veću vrijednost prodaje. Razlog je činjenica da je prodaja finansijske imovine sastavni dio postizanja cilja poslovnog modela, a nije samo sporedna pojava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model (nastavak)

Raspoloživo za naplatu i prodaju (nastavak)

Međutim, ne postoji prag učestalosti prodaje ili vrijednosti prodaje koja se mora obaviti u ovom poslovnom modelu, jer su i naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine sastavni dijelovi postizanja cilja poslovnog modela.

Drugi poslovni model

Finansijska se imovina mjeri prema fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, ako se ne drži u poslovnom modelu čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova ili u poslovnom modelu čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine (vidi i paragraf 5.7.5). Poslovni model čiji je rezultat mjerjenje prema fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak je poslovni model u kojem entitet upravlja finansijskom imovinom sa ciljem ostvarivanja novčanih tokova prodajom imovine. Banka donosi odluke na osnovu fer vrijednosti imovine i upravlja imovinom sa ciljem ostvarivanja tih fer vrijednosti. U tom slučaju cilj entiteta obično rezultuje aktivnom kupovinom i prodajom. Iako Banka naplaćuje ugovorene novčane tokove dok drži finansijsku imovinu, cilj ovog poslovnog modela ne ostvaruje se i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, jer naplata ugovorenih novčanih tokova nije sastavni dio postizanja cilja poslovnog modela, nego je samo sporedna pojava.

Pri početnom priznavanju, Banka može napraviti neopozivi izbor kako bi prikazala u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti naknadne promjene fer vrijednosti ulaganja u vlasnički instrument iz djelokruga ovog Standarda koji nije niti namijenjen za trgovinu niti nepredviđena naknada koju je priznao sticalac u poslovnom spajjanju na koje se primjenjuje MSFI 3 (vidi i paragraf 4.2.1A).

Portfolio finansijske imovine kojom se upravlja ili čiji rezultat je predmet procjene po fer vrijednosti (kako je opisano u MSFI 9.4.2.2(b)) ne drži se ni u svrhu samo naplate ugovorenih novčanih tokova ni u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. Banka je prvenstveno usmjerena na podatke o fer vrijednosti, koje koristi za procjenu rezultata finansijske imovine i donošenje odluka. Pored toga, portfolio finansijske imovine, koji zadovoljava definiciju finansijske imovine raspoložive za trgovanje, ne drži se ni u svrhu samo naplate ugovorenih novčanih tokova ni u svrhu i naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. Kod takvih portfolija, naplata ugovorenih novčanih tokova samo je sporedna pojava u postizanju cilja poslovnog modela, te se iz toga razloga, takvi portfolijima finansijske imovine moraju mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

3.8.2. MSFI 9 Finansijski instrumenti - priznavanje

Banka kredite i potraživanja i ostale finansijske obaveze priznaje na datum nastanka tj. kada su plasirani komitentima odnosno primljeni od zajmodavca.

Redovne kupovine i prodaje finansijskih instrumenata priznaju se na datum trgovanja odnosno datuma kada Banka postaje jedna od ugovornih strana.

3.8.3. MSFI 9 Finansijski instrumenti - klasifikacija

Banka klasificuje svoju finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- kao naknadno mjerenu po amortizovanom trošku, ili
- fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI), ili
- fer vrijednost kroz dobit ili gubitak (FVTPL).

Banka može, pri početnom priznavanju, **neopozivo** odrediti finansijsku imovinu kao mjerenu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku ako se na taj način uklanja ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenu i priznavanju koja bi inače nastala mjeranjem imovine ili obaveza ili priznavanjem dobitaka i gubitaka od imovine i obaveza po različitim osnovama.

Takođe, Banka može, pri početnom priznavanju, **neopozivo** odrediti određena ulaganja u vlasničke instrumente kao finansijsku imovinu mjerenu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. 3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.3. MSFI 9 Finansijski instrumenti - klasifikacija (nastavak)

Klasifikacija finansijske imovine se vrši na osnovu:

- Poslovnog modela za upravljanjem finansijskom imovinom,
- Karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Rukovodstvo pri inicijalnom priznavanju određuje klasifikaciju sredstava.

Na dan 31. decembra 2018. godine, Banka je imala imovinu naknadno mjerenu po amortizovanom trošku i imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Imovina mjerena po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijska imovina se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi (Held to collect) i
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su samo plaćanja glavnice i kamate na neotpacenu glavnicu.

Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja su nederativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijska imovina se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj naplata ugovornih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su samo plaćanja glavnice i kamate na neotpacenu glavnicu.

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku (FVTPL)

Navedena kategorija ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivate) i oni koje je rukovodstvo inicijalno rasporedilo u kategoriju po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju ukoliko je stečen ili nastao radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja dobiti ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu i obaveze u kategoriju po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku kada:

- se imovinom i obavezama upravlja, procjenjuje ih, i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- raspoređivanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obaveze sadrže ugrađeni derivat, koji znatno utiče na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.3. MSFI 9 Finansijski instrumenti - klasifikacija (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerena na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Banka ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište hartija od vrijednosti koje se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike vrednovanja.

3.8.4. MSFI 9 Finansijski instrumenti - prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cijelosti ili djelimično) kada isteknu prava na primanja novčanih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

3.8.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

3.8.5.1. Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

U skladu sa MSFI 9, umanjenje vrijednosti obuhvata sljedeće izloženosti (MSFI 9.5.5.1):

- Finansijsku imovinu koja su dužnički instrumenti kao što su krediti, dužničke hartije od vrijednosti, bankovna stanja i depoziti i potraživanja od kupca koje se mjere po amortizovanom trošku (eng. at amortized cost - AC);
- Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. fair value at other comprehensive income - FVOCI);
- Potraživanja od zakupa u okviru MRS 17;
- Ugovorna imovina u skladu sa MSFI 15;
- Kreditne obaveze koje se ne mjeru po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVPL) prema MSFI 9 (kreditne obaveze označene kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak su isključene);
- Ugovori o finansijskoj garanciji koje se ne mjeru po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak u skladu sa MSFI (isključene su finansijske obaveze koje se javljaju kod prenosa finansijske imovine koje se ne kvalificuju za prestanak priznavanja ili kada se primjenjuje pristup kontinuirane uključenosti).

Banka procjenjuje, na svaki izvještajni datum, da li postoji objektivan dokaz da je vrijednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena tj. da li je sredstvo obezvrijedeno (umanjeno).

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrijedena i gubici po osnovu umanjenja vrijednosti se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvrijedenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji može biti pouzdano procijenjen. Kriterijumi koje Banka koristi da odredi da li postoji objektivan dokaz o obezvrijedenju opisani su u Politici rezervisanja za kreditni rizik - metodologija za mjerjenje umanjenja vrijednosti i rezervisanja Banke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

3.8.5.1. Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

Finansijska imovina može biti klasifikovana u fazu 1 (Stage 1), fazu 2 (Stage 2), fazu 3 (Stage 3) i kupljenu ili odobrenu imovinu umanjenu za kreditne gubitke (POCI):

- o Stage 1 - uključuje finansijske instrumente koji nisu imali značajan porast kreditnog rizika od početnog priznavanja ili koji imaju mali kreditni rizik na datum izvještavanja. Za ovu imovinu priznaju se očekivani kreditni gubici od 12 mjeseci i prihodi od kamata se izračunavaju po brutu knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. 12-mjesečni očekivani kreditni gubici su očekivani kreditni gubici koji su rezultat pojave neplaćanja koji su mogući u roku od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.
- o Stage 2 - uključuje finansijske instrumente koji su imali značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja (osim ako imaju mali kreditni rizik na dan izvještavanja i ova opcija je preduzeta od strane subjekta), ali nemaju objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti i ne radi se o kupljenoj i nastaloj imovini umanjenoj za kreditne gubitke. Za ovu imovinu, priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine, ali se prihodi od kamata i dalje računaju po brutu knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. Očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine je očekivani kreditni gubitak koji proizilazi iz svih eventualnih događaja neispunjerenja obaveza (neplaćanja) u toku maksimalnog ugovorenog perioda tokom kojeg je subjekat izložen kreditnom riziku. Očekivani kreditni gubitak je ponderisani prosjek kreditnog gubitka, uz rizike od neispunjavanja obaveza (eng. default) koji se pojavljuju kao ponderi. Očekivani kreditni gubitak ce se diskonotovati na datum izvjestavanja primjenom efektivne kamatne stope ili približno tome.
- o Stage 3 se može podijeliti na:
 - Stage 3 ii - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - individualno umanjenje vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.
 - Stage 3 ci - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - kolektivno umanjenje vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivan dokaz o umanjenju vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.
- o POCI - uključuje kupljenu ili odobrenu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke na datum početnog priznavanja (IFRS 9.5.5.13). Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili odobrene imovine umanjene za kreditne gubitke. Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili stvorene imovine umanjene za kreditne gubitke, osim ako je mjerен po FVTPL.

Procjenu perioda između pojavljivanja gubitka i njegove identifikacije vrši rukovodstvo, posebno za svaku vrstu portfolija. Ovaj period se u načelu kreće od tri do dvanaest mjeseci, mada u izuzetnim slučajevima period može biti i duži.

U skladu sa MSFI Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako se utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o pojedinačnom obezvrđenju za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, to sredstvo se uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno procjenjuje obezvrđenje. Sredstva kod kojih se pojedinačno procjenjuje umanjenje vrijednosti i za koja se gubitak pri obezvrđenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, nisu uključena u grupno procjenjivanje umanjenja vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

3.8.5.1. Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

Ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvrijedenju vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstava i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali), diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi primjenjivoj za dato finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrijednosti sredstava se smanjuje upotrebom računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje u izještaju o dobitku ili gubitku. Ukoliko finansijsko sredstvo ima varijabilnu kamatnu stopu, diskonta stopa za utvrđivanje gubitka od umanjenja vrijednosti predstavlja tekuću efektivnu kamatnu stopu utvrđenu ugovorom.

Kada je kredit nenaplativ vrši se otpis kredita, isknjižavanjem kredita i odgovarajuće ispravke vrijednosti. Takvi krediti se otpisuju nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ukoliko se otpis vrši bez odricanja prava Banke na potraživanje od klijenta (tzv. interni ili računovodstveni otpis), iznos otpisanog potraživanja se evidentira u bilansu evidenciju na korektivna konta internog otpisa a ujedno se interni otpis knjiži i u vanbilansu evidenciju. Interni otpis potraživanja predstavlja djelimičan ili potpuni otpis kada Banka nema razumna očekivanja po pitanju oporavka finansijske imovine: Bruto dugovanje klijenta prema Banci ostaje isto i kao takvo se komunicira prema klijentu a interni otpis predstavlja korekciju bruto izloženosti klijenta Banke i služi za potrebe evidentiranja i izještavanja u skladu sa MSFI 9. Interni otpis se obično radi za potraživanja klasifikovana u STAGE 3ii i STAGE 3ci.

Ukoliko se interno otpisano potraživanje u narednim periodima naplati, ova naplata se evidentira u korist prihoda od ranije otpisanih potraživanja.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je umanjenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog položaja), prethodno priznati gubitak zbog umanjenja vrijednosti se koriguje promjenama na računu ispravke vrijednosti. Iznos ukidanja rezervisanja se priznaje u izještaju o dobitku ili gubitku kao prihod od ukidanja rezervisanja.

Kada je moguće, Banka nastoji reprogramirati zajmove umjesto da se namiruje iz instrumenata osiguranja koje drži kao instrumente osiguranja. Ako su uslovi finansijske imovine iznova ugovoren ili izmijenjeni, ili je postojeća finansijska imovina zamijenjena novom zbog finansijskih teškoća dužnika, tada se procjenjuje treba li prestati priznavati finansijsku imovinu. Ako su novčani tokovi reprogramiranih zajmova značajno drugačiji, smatra se da su ugovorna prava novčanih tokova izvornih zajmova istekla. Nakon izmjene uslova, umanjenje vrijednosti mjeri se primjenom originalne efektivne kamatne stope izračunate prije izmjena uslova kreditiranja te se takvi zajmovi nadalje ne smatraju dospjelima. Reprogramirani zajmovi se kontinuirano prate kako bi se osiguralo ispunjenje svih uslova i ostvarenje budućih priliva. Za reprogramirane zajmove se i dalje izračunavaju rezervacije, na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi, primjenom originalne efektivne kamatne stope.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

3.8.5.2. Imovina klasifikovana po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjenja vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili, značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti umanjena (obezvrijedjena). Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti ovih sredstva, kumulirani gubitak - utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti - se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost hartija od vrijednosti koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti ranije priznat, povećanje vrijednosti se priznaje direktno u kapitalu kao rezerva fer vrijednosti sve do momenta prodaje hartije od vrijednosti.

Kamata na dužničke instrumente i kursne razlike se priznaju direktno u izvještaju o dobitku ili gubitku. Rezervisanja za kreditni rizik na dužničke instrumente se priznaju direktno u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a neto knjigovodstvena vrijednost ostaje jednaka fer vrijednosti u aktivi, odnosno ona se ne umanjuje za rezervisanja za rizik.

Umanjenje imovine klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se vrši isto kao umanjenje finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku.

3.8.5.3. Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o klasifikaciji aktive i vanbilansnih stavki prema stepenu naplativosti, Banka je dužna da klasificuje kredite, plasmane i druge bilanske i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjedenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41% - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Razlika između zbiru ispravke vrijednosti utvrđene u skladu sa MSFI 9 i regulatornih rezervi za kreditne gubitke umanjene za procijenjene rezerve za potencijalne gubitke na plasmane svrstane u kategorije, u slučaju kada je negativna, prikazuje se kao odbitna stavka kod izračuna adekvatnosti kapitala.

3.8.6. Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prebijanje određenih iznosa i kada postoji namjera izravnjanja po neto principu, ili kada se realizacija imovine odnosno podmirivanje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Banke.

3.8.7. Derivativni finansijski instrumenti

Derivativni finansijski instrumenti se inicijalno priznaju u izvještaju o finansijskom položaju u skladu s politikom početnog priznavanja finansijskih instrumenata, a naknadno se ponovno mijere prema svojoj fer vrijednosti. Fer vrijednosti se utvrđuju na osnovu kotirane tržišne cijene, dilerske kotacije, diskontovanog novčanog toka, te modela za izračun vrijednosti opcija.

Svi derivati iskazuju se kao imovina ako je njihova fer vrijednost pozitivna, a kao obaveze ako je njihova fer vrijednost negativna. Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata uključene su u izvještaj o dobitku ili gubitku pod stavkom "Neto rezultat finansijskih instrumenata". Svi derivati drže se radi trgovanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.7. Derivatni finansijski instrumenti (nastavak)

Neki hibridni ugovori sadrže derivatnu i nederivatnu komponentu. U tim se slučajevima derivatna komponenta naziva ugrađeni derivat. Kada ekonomski karakteristike i rizici ugrađenih derivata nisu usko vezani za osnovni ugovor i kad se hibridni ugovor sam po sebi ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ugrađeni se derivati tretiraju kao posebni derivatni instrumenti i klasifikuju po fer vrijednosti kroz račun dobitka i gubitka, uz priznavanje svih nerealizovanih i realizovanih dobitaka i gubitaka u računu dobiti i gubitka, osim ukoliko nema pouzdane mjere njihove fer vrijednosti.

Derivatni finansijski instrumenti uključuju valutne terminske ugovore i valutne swap-ove.

3.8.8. Računovodstvene politike koje su bile u primjeni do 31. decembra 2017. godine

Klasifikacija

Banka je do 31. decembra 2017. klasificovala svoje finansijske instrumente u sljedeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku; krediti i potraživanja; sredstva koja se drže do dospijeća; i sredstva raspoloživa za prodaju i ostale finansijske obaveze. Rukovodstvo pri inicijalnom priznavanju određuje klasifikaciju sredstava.

Na dan 31. decembra 2017. godine, Banka je imala kredite i potraživanja, finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku.

Krediti i potraživanja

Krediti i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su ona koja se namjeravaju držati neodređeni vremenski period, koja se mogu prodati zbog potreba likvidnosti ili promjena kamata, kursa ili cijena kapitala.

Imovina mjerena po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku su ona koja nisu mjerena po amortizovanom trošku ili nisu mjerena po fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku

Navedena kategorija ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derive) i oni koje je rukovodstvo inicijalno rasporedilo u kategoriju po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju ukoliko je stečen ili nastao radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja dobiti ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu i obaveze u kategoriju po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku kada:

- se imovinom i obavezama upravlja, procjenjuje ih, i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- raspoređivanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obaveze sadrže ugrađeni derivat, koji znatno utiče na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

Ostale finansijske obaveze po amortizacionom trošku

Ostale finansijske obaveze čine sve finansijske obaveze koje nisu vrednovane po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku i uključuju obaveze prema klijentima, obaveze prema bankama i drugim finansijskim institucijama kao i subordinirani dug.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.8. Računovodstvene politike koje su bile u primjeni do 31. decembra 2017. godine (nastavak)

Početno i naknadno mjerene

Ulaganja se inicijalno priznaju po fer vrijednosti uvećanoj za transakcione troškove za sva finansijska sredstva i obaveze koja se ne vode po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku. Finansijska sredstva se isknjižavaju u trenutku kada je Banka prenijela sve rizike i prava po osnovu vlasništva ili kada je isteklo pravo Banke da primi novčane tokove po osnovu finansijskih sredstava.

Imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit naknadno se iskazuju po fer vrijednosti. Prihodi i rashodi od promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit iskazuju se direktno u kapitalu, sve do isknjižavanja ili gubitka uslijed umanjenja vrijednosti, kada se kumulirani prihod ili rashod, prethodno priznat u okviru kapitala može preknjižiti na zadržanu zaradu u okviru kapitala. Međutim, kamata izračunata korištenjem metode efektivne kamatne stope priznaje se u izvještaju o dobitku ili gubitku. Dividende se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku kada se uspostavi pravo datog lica da primi isplatu.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju i finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku konsekventno se iskazuju po fer vrijednosti. Krediti i potraživanja i sredstva koja se drže do dospijeća te ostale finansijske obaveze iskazuju se po amortizovanoj vrijednosti korištenjem metode efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi od promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku, se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku u periodu u kom su nastali. Prihodi i rashodi od promjene fer vrijednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju iskazuju se direktno u kapitalu, sve do isknjižavanja ili gubitka uslijed umanjenja vrijednosti, kada se kumulirani prihod ili rashod, prethodno priznat u okviru kapitala knjiži u izvještaju o dobitku ili gubitku. Međutim, kamata izračunata korištenjem metode efektivne kamatne stope priznaje se u izvještaju o dobitku ili gubitku. Dividende se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku kada se uspostavi pravo datog lica da primi isplatu.

Banka procjenjuje, na svaki izvještajni datum, da li postoji objektivan dokaz da je vrijednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena tj. da li je sredstvo obezvrijedeno (umanjeno).

Finansijsko sredstvo ili Banka finansijskih sredstava je obezvrijedena i gubici po osnovu umanjenja vrijednosti se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvrijedenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji može biti pouzdano procijenjen. Kriterijumi koje Banka i Banka koriste ukoliko postoji objektivan dokaz o obezvrijedenju, uključuju prije svega:

- Značajne finansijske poteškoće dužnika;
- Kašnjenje dužnika više od 90 dana u materijalno značajnom iznosu;
- Dodjeljivanje loše kategorije rizika prema klasifikaciji Agencije za bankarstvo Republike Srbije;
- Dodjeljivanje lošeg rejtinga klijenta prema internoj rejting skali;
- Restrukturiranje kredita (značajne promjene uslova, smanjenje kamatne stope, djelimični grejs periodi) neophodno zbog kreditnog (finansijskog) položaja (ne tržišno uslovljene ili tehničke promjene). Ovo uključuje obavezne prolongacije;
- Smanjenje pokrića, npr. uzrokovano manjom vrijednošću kolaterala (posebno vezano za projektno finansiranje);
- Nesolventnost / bankrot;
- Finansiranje u slučaju nedovoljnih drugih izvora novčanog toka;
- Nekooperativnost klijenta u slučaju dokazanih problema sa otplaćivanjem, i
- Likvidacija poslovanja ili stečaj dužnika.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.8. Računovodstvene politike koje su bile u primjeni do 31. decembra 2017. godine (nastavak)

Kod smanjenja pokrića, koje je npr. uzrokovano manjom vrijednošću kolateralna (posebno vezano za projektno finansiranje) Banka i Banka prvo procjenjuju da li postoji objektivan dokaz o obezvrijedenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako se utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o pojedinačnom obezvrijedenju za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, to sredstvo se uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno procjenjuje obezvrijedenje. Sredstva kod kojih se pojedinačno procjenjuje umanjenje vrijednosti i za koja se gubitak pri obezvrijedenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, nisu uključena u grupno procjenjivanje umanjenja vrijednosti.

Ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvrijedenju vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstava i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali), diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi primjenjivoj za dato finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrijednosti sredstava se smanjuje upotreboru računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku. Ukoliko finansijsko sredstvo ima varijabilnu kamatnu stopu, diskontna stopa za utvrđivanje gubitka od umanjenja vrijednosti predstavlja tekuća efektivna kamatna stopa utvrđena ugovorom.

Kada je kredit nenaplativ vrši se otpis kredita, isknjižavanjem kredita i odgovarajuće ispravke vrijednosti. Takvi krediti se otpisuju nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je umanjenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog položaja), prethodno priznati gubitak zbog umanjenja vrijednosti se koriguje promjenama na računu ispravke vrijednosti. Iznos ukidanja rezervisanja se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku kao prihod od ukidanja rezervisanja.

Kada je opravdano, Banka nastoji reprogramirati zajmove umjesto da se namiruje iz instrumenata osiguranja koje drži kao instrumente osiguranja. Ako su uslovi finansijske imovine ponovo ugovoreni ili izmijenjeni, ili je postojeća finansijska imovina zamijenjena novom zbog finansijskih teškoća dužnika, tada se procjenjuje treba li prestati priznavati finansijsku imovinu. Ako su novčani tokovi reprogramiranih zajmova značajno drugačiji, smatra se da su ugovorena prava novčanih tokova originalnih zajmova istekla. Nakon izmjene uslova, umanjenje vrijednosti mjeri se primjenom originalne efektivne kamatne stope izračunate prije izmjena uslova kreditiranja te se takvi zajmovi nadalje ne smatraju dospjelima. Reprogramirani zajmovi se kontinuirano prate kako bi se osiguralo ispunjenje svih uslova i ostvarenje budućih priliva. Za reprogramirane zajmove se i dalje izračunavaju rezervisanja, na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi, primjenom originalne efektivne kamatne stope.

Sredstva klasifikovana kao raspoloživa za prodaju

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivan dokaz da finansijsko sredstvo ili Banka finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjenja vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane kao sredstva raspoloživa za prodaju, značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti umanjena (obezvrijedena). Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti za finansijska sredstva raspoloživa za prodaju, kumulirani gubitak - utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti - se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost dužničkih instrumenata priznatih kao raspoloživa za prodaju, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti priznat u izvještaju o dobitku ili gubitku, gubitak zbog umanjenja vrijednosti se ukida kroz izvještaj o dobitku ili gubitku ali samo do visine ranije priznatih gubitaka, a ostatak se priznaje direktno u kapitalu kao revalorizaciona rezerva sve do momenta prodaje hartije od vrijednosti.

Međutim, bilo kakvo naknadno povećanje fer vrijednosti vlasničkih vrijednosnica raspoloživih za prodaju, čija je vrijednost prethodno umanjena, priznaje se direktno u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.8.8. Računovodstvene politike koje su bile u primjeni do 31. decembra 2017. godine (nastavak)

Reklasifikacija

Finansijska imovina klasifikovana kao raspoloživa za prodaju koja zadovoljava i definiciju zajmova i potraživanja (da nije klasifikovana kao raspoloživa za prodaju) može se reklasifikovati iz kategorije raspoloživa za prodaju u kategoriju zajmova i potraživanja ako subjekt ima namjeru i mogućnost držati finansijsku imovinu u doglednoj budućnosti ili do dospijeća. Za finansijsku imovinu reklasifikovanu iz kategorije raspoloživa za prodaju, svi prethodni dobici ili gubici te imovine priznati u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti će se amortizovati u dobit ili gubitak primjenom metode efektivne kamatne stope do dospijeća.

3.9. Učešća

Učešća u zavisnim društvima vrednuju se po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za eventualna obezvrijđenja. Na svaki datum izještaja o finansijskom položaju, Banka dodatno provjerava da li postoji obezvrijđenje ulaganja u zavisna društva. Ulaganja u zavisna društva konsoliduju se metodom pune konsolidacije u konsolidovanim finansijskim izještajima Grupe.

3.10. Nekretnine i oprema

Zemljište, objekti i oprema

Nekretnine i oprema su iskazane po fer vrijednosti zasnovanoj na periodičnom vrednovanju, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka i Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete izještaj o dobitku ili gubitku perioda u kome su nastali.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat procjene građevinskih objekata i opreme, povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje u izještaju o dobitku ili gubitku do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi, u okviru kapitala, do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit sukcesivno (jednom godišnje), odnosno kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cjelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otudi.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava na nabavnu ili ranije procijenjenu vrijednost primjenom pravolinijske metode kako bi se raspodijelila nabavna ili revalorizovana vrijednost, do rezidualne vrijednosti tokom procijenjenog vijeka trajanja:

	Stopa Amortizacije	Vijek trajanja (godina)
Građevinski objekti	1,18% - 3,33%	30 - 85
Kompjuterska oprema	20,00%-33,33%	3 - 5
Namještaj i ostala oprema	6,67% - 33,3%	3 - 15

Rukovodstvo smatra da stope amortizacije realno odražavaju ekonomsko korisni vijek trajanja nekretnina i opreme.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u izještaju o dobitku ili gubitku u okviru prihoda ili rashoda od prodaje nekretnina i opreme.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.10. Nekretnine i oprema (nastavak)

Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje se drže kako bi se ostvarili prihodi od najma ili radi porasta kapitalne vrijednosti imovine ili oboje, a ne radi prodaje u sklopu redovnog poslovanja, njenog korištenja u proizvodnji ili ponudi roba i usluga ili u administrativne svrhe. Investicione nekretnine početno se mjere po trošku, uključujući transakcione troškove. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Dobitak ili gubitak koji nastaje iz promjene fer vrijednosti investicionih nekretnina priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem je nastao. Kada dođe do promjene namjene nekretnine iz nekretnine koju koristi vlasnik u investicione nekretnine, nekretnina se ponovno mjeri po fer vrijednosti i reklassificuje kao investicione nekretnine.

Investicione nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili kod konačnog povlačenja investicionih nekretnina iz upotrebe kada se ne očekuju buduće ekonomске koristi od otuđenja. Razlika između neto primitaka od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti imovine priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu prestanka priznavanja.

3.11. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna imovina je iskazana po fer vrijednosti zasnovanoj na periodičnom vrednovanju, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Nematerijalna sredstva uključuju kompjuterski softver i licence.

Banka i Banka priznaju neko nematerijalno sredstvo samo ako je vjerovatno da će ono u budućnosti ostvariti korist za njih i ako se trošak nabavke tog sredstva može pouzdano utvrditi. Ova se ulaganja kapitalizuju po trošku nabavke.

Revalorizacija nematerijalne imovine provodi se redovno, tako da se knjigovodstveni iznos ne razlikuje bitno od iznosa koji bi se dobio utvrđivanjem fer vrijednosti na datum izvještaja o finansijskom položaju. Ako se knjigovodstveni iznos nematerijalnog sredstva poveća kao rezultat revalorizacije, povećanje se direktno knjiži kao povećanje glavnice i povećanje revalorizacione rezerve.

Ako se knjigovodstvena vrijednost nematerijalnog sredstva umanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje treba priznati kao rashod, ako prije toga nije bila formirana revalorizaciona rezerva ili direktno teretiti revalorizacione rezerve.

Nematerijalna sredstvo se prestaje priznavati kada se otudi ili ako se više ne očekuju buduće ekonomске koristi od njegove upotrebe.

Dobici ili gubici koji nastanu od povlačenja ili otuđenja nematerijalnog sredstva određuju se kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvenog iznosa tog sredstva, i priznaju se kao prihod ili rashod u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Očekivani vijek upotrebe je kako slijedi:

	Stopa Amortizacije	Vijek trajanja (godina)
Nematerijalna sredstva	9,83% - 33,33%	3 - 10

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. Zakupi

Zakupi u kojima Banka kao zakupac preuzima sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom klasificuju se kao finansijski lizing. Svi ostali najmovi su operativni lizing.

a) Finansijski lizing

Finansijski lizing je lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga. Po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali i ne mora prenijeti.

Prilikom inicijalnog priznavanja, Banka kao davalac lizinga priznaje sredstva data u finansijski lizing u izvještaju o finansijskom položaju kao dugoročne finansijske plasmane jednake visini nabavne vrijednosti predmeta lizinga uvećane za buduću kamatu.

Bruto ulaganje u lizing predstavlja ukupan iznos minimalnih lizing rata i bilo koje nezagaranovane preostale vrijednosti koja pripada davaocu lizinga. Neto ulaganja u lizing predstavljaju bruto ulaganja u lizing, umanjena za nezarađeni finansijski prihod, koji je obračunat po kamatnoj stopi koja je definisana ugovorom o finansijskom lizingu. Ulaganja u lizing iskazana u izvještaju o finansijskom položaju kao dugoročni finansijski plasmani naknadno se vrednuju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za procijenjenu ispravku vrijednosti.

Finansijski prihodi, odnosno prihodi od kamata po osnovu finansijskog lizinga se priznaju na način koji odražava konstantan periodični prinos na preostali iznos neto ulaganja u finansijski lizing.

b) Operativni lizing

Subjekt kao davalac lizinga

Lizing se klasificuje kao operativni ako se njime ne prenose značajno svi rizici i koristi svojstveni vlasništvu.

Sredstva koja se koriste za operativni lizing priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju davaoca lizinga po nabavnoj vrijednosti i za njih se obračunava amortizacija koja je u skladu sa politikom obračuna amortizacije vlastitih sredstava. Prilivi od zakupa se priznaju kao prihod perioda.

Ukoliko je davalac lizinga imao početnih direktnih troškova kod ostvarivanja aranžmana o operativnom lizingu, ti troškovi se mogu prznati kao rashod perioda ili se mogu odgoditi i rasporediti na prihod tokom trajanja lizinga, proporcionalno priznavanju prihoda od zakupa.

Subjekt kao korisnik lizinga

Rate po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja lizinga, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odsljikava vremenski šablon trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva. Potencijalne naknade nastale na osnovu operativnog lizinga priznaju se kao trošak u periodu u kojem su nastale.

U slučaju kada se odobravaju lizing olakšice, one ulaze u sastav operativnog lizinga i priznaju se kao obaveza. Ukupna korist od olakšica priznaje se kao smanjenje troškova iznajmljivanja na linearnej osnovi, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje oslikava vremensku strukturu trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva.

3.13. Stečena materijalna imovina

Banka povremeno preuzima nekretnine i pokretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po kreditima i potraživanjima.

U skladu sa relevantnim MRS i MSFI takve nekretnine inicijalno se priznaju po trošku sticanja. Nakon početnog priznavanja ova imovina se iskazuje po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti - nabavnoj vrijednosti ili neto ostvarivoj vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njene neto ostvarive vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku tekuće godine.

Dobici i gubici od prodaje priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku tekuće godine.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.14. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podlježu amortizaciji provjerava se da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti, a isto se vrši kada događaj ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Imovina koja nema definisan konačan korisni vijek upotrebe, te ne podlježe obraćunu amortizacije, provjerava se na umanjenje vrijednosti uvijek kad postoje naznake umanjenja vrijednosti, a najmanje jednom godišnje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi.

Nefinansijska imovina, nad kojom je provedeno umanjenje vrijednosti, procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti smanjuje se najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena, umanjena za akumuliranu amortizaciju, da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

3.15. Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku

Depoziti

Transakcioni računi i depoziti inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcione troškove. Naknadno se iskazuju po njihovom amortizovanom trošku, metodom efektivne kamatne stope. Sve razlike između priliva sredstava (neto sa transakcionim troškovima) i vrijednosti po dospijeću priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku. Sve razlike između priliva sredstava (neto sa transakcionim troškovima) i vrijednosti po dospijeću priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.16. Rezervisanja

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dovoljnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervisanja treba iskorištavati samo za izdatke za koje su rezervisanja prvobitno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

Rezervisanja za restrukturiranje ili odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- postoji važeća zakonska ili ugovorena obaveza koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

3.17. Akcijski kapital

Akcijski kapital se sastoji od običnih akcija. Akcijski kapital se iskazuje po nominalnoj vrijednosti.

3.18. Dividende

Dividende se evidentiraju kao obaveza u periodu u kojem je donesena odluka o njihovoj isplati od strane akcionara Banke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.19. Revalorizacione rezerve i rezerva fer vrijednosti

Za nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu

Revalorizacioni viškovi se knjiže kao revalorizacione rezerve. Kada se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalne imovine povećava, kao rezultat revalorizacije, to povećanje treba direktno pripisati kapitalu kao revalorizacioni višak (rezerva). Međutim, povećanje treba priznati kao prihod u izvještaju o dobitku ili gubitku do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, to smanjenje treba priznati kao rashod. Međutim, smanjenje treba direktno knjižiti na teret kapitala, to jest, stavku revalorizacioni višak, do iznosa postojećeg revalorizacionog viška koji se odnosi na to sredstvo.

Za imovinu klasifikovanu po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Rezerve fer vrijednosti za finansijsku imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, neto od odloženog poreza.

Računovodstvene politike koje su bile u primjeni do 31. decembra 2017. godine

Za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju, neto od odloženog poreza.

3.20. Zarada po akciji

Banka i Banka iskazuju običnu zaradu po akciji. Obična zarada po akciji računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjene redovnim akcionarima sa prosječnim ponderisanim brojem redovnih akcija u opticaju tokom godine.

S obzirom da Banka i Banka nemaju potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, Banka i Banka ne utvrđuju razvodnjene zarade po akciji.

3.21. Vanbilansne potencijalne i preuzete obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorištene kredite i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada postanu plative.

Finansijske garancije su ugovori koji Banku obavezuju na specifična plaćanja garancije vezana uz nadoknadu sredstava korisniku garancije za gubitke, koji nastaju zbog nemogućnosti plaćanja određenih dužnika u skladu s uslovima dužničkih instrumenata.

Obaveze po garancijama početno se priznaju po njihovoj fer vrijednosti, koja se amortizuje tokom trajanja garancije. Obaveze po garancijama naknadno se vrednuju po amortizovanom iznosu ili sadašnjoj vrijednosti očekivanih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji vjerovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

3.22. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.23. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga, koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati poslovanje po poslovnim segmentima i po geografskom segmentu (poslovnice) za svrhe grupnog izvještavanja. Geografska segmentacija nije objavljena, s obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu. Detaljne informacije o segmentima kao i struktura i rezultat poslovanja svakog od segmenata dat je u napomeni 5.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosuđivanja o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno prepostaviti u postojećim okolnostima, ali uprkos tome neizbjježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovana značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

4.1 Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka, u kontinuitetu, prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti kreditnom riziku, procjenjuje se na mjesecnoj osnovi na osnovu dostupnih podataka. Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost datih kredita pravnim licima i građanima te kao rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze koje proizlaze iz vanbilansne izloženosti klijentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita, garancija i akreditiva i ostale imovine.

Umanjenja vrijednosti se, takođe, razmatraju za kreditnu izloženost bankama te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fero vrijednosti, te gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Banka shodno internim politikama prvo procjenjuje postoji li objektivan dokaz umanjenja vrijednosti posebno za imovinu koja je pojedinačno značajna, te na portfolio osnovi za imovinu koja nije pojedinačno značajna. Međutim, imovina procijenjena zasebno kao imovina čija vrijednost nije umanjena se tada uključuje u grupu imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika, te razmatra na portfolio osnovi radi umanjenja vrijednosti.

Banka procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada procijeni da dostupni podaci ukazuju na vjerovatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portofolia imovine. Kao dokaz se uzima neredovnost otplate ili ostale indikacije finansijskih poteškoća korisnika kredita, te nepovoljne promjene u ekonomskim uslovima u kojima dužnici posluju i u vrijednosti ili naplativosti instrumenata osiguranja, kada se te promjene mogu povezati s navedenim nepoštovanjem uslova.

Očekivani kreditni gubitak se definise prema sljedećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (PD_t \cdot EAD_t \cdot LGD_t)$$

(gdje je: ECL = očekivani kreditni gubitak, PD = vjerovatnost neplaćanja, LGD = gubitak zbog neplaćanja).

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (nastavak)

4.1. Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Očekivani kreditni gubitak obračunava se posebno za svaki korišteni scenario, pri čemu se u obzir uzimaju informacije koje se odnose na budućnost i ponderisane prema vjerovatnoćama. Nakon toga se radi agregacija.

- gubitak zbog neplaćanja (LGD)

Procjena gubitka uslijed neplaćanja, koji se zasniva na razlici ugovorenog novčanog toka i novčanog toka kojeg kreditor očekuje da će dobiti, uključujući i naplatu iz kolaterala. Obično se prikazuje u procentu izloženosti neplaćaju.

Najbolje je vijek trajanja gubitka zbog neplaćanja modelirati na osnovi pojedinačnih komponenti (stope oporavka, vrijednosti kolaterala itd.).

- vjerovatnost neplaćanja (PD)

Ovdje se radi o vjerovatnosti neplaćanja u određenom vremenskom okviru.

Vjerovatnosti neplaćanja se u obračunu očekivanog kreditnog gubitka modeliraju sa nekoliko pristupa.

- izloženost neplaćanju (EaD)

Radi se o procjeni izloženosti na datum neplaćanja u budućnosti, pri čemu se obzir u uzimaju očekivane promjene u izloženosti nakon izyještajnog datuma, uključujući otplate glavnice i kamata, kao i očekivana povlačenja sredstava.

Prvi i glavni kriterijum za određivanje vrste umanjenja vrijednosti je utvrđivanje da li se dogodio okidač za umanjenje vrijednosti, kako je definisano u politici utvrđivanja neurednog plaćanja obaveza i sanacije.

Klijenti koji nisu u defaultu će se rezervisati po portfolio principu, dok će se defaultni klijenti rezervisati individualno ili kolektivno u zavisnosti od značaja izloženosti pri deafultu (EAD) njihove grupe povezanih lica. Pojedinačna rezervisanja za rizike predstavljaju ispravku vrijednosti imovine za iznos za koji se očekuje da se neće moći naplatiti u ugovorenom roku dospjeća. Iznos gubitka za koji se koriguje preostala izloženost je rezultat bruto izloženosti (bilansno i/ili vanbilansno) umanjene za očekivane buduće novčane tokove diskontovane na sadašnju vrijednost. Gubitak od umanjenja vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku će se računati kao razlika knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Stage3CI/STAGE3II predstavlja mjeru rizika za identifikovane gubitke (neizvršenje obaveze plaćanja) i može se uvijek alocirati na pojedinačnu partiju.

U skladu sa nalozima Detaljnog pregleda aktive (AQR) koji je rađen sa stanjem na dan 31. marta 2017. godine, Banka je izvršila sljedeće izmjene na obračunatim ispravkama vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata:

- za Non retail segmente (pravna lica) 060_PJRE, 070_CO, 081_SCPI, 087_SCCO, 089_SCOT, 090_EX, LIP faktor povecan je sa 0.5 na 1;
- Banka je primijenila predložene stope LGDa: segment: 011_PIS = 70%, 012_PIOT = 80%. Na osnovu naloga AQR-a, Banka je primijenila za kompletan Corporate portfolij, preporučenu LGD stopu za neosigurani portfolij od 70% (Segment: 060_PJRE, 070_CO, 081_SCPI, 087_SCCO, 089_SCOT, 090_EX, 100_OTH).

Ukupan efekat implementacije navedenih izmjena računovodstvenih procjena po nalozima AQR-a Banka je sprovedla sa 31. decembrom 2017. godine, što je dovelo do povećanja iznosa ispravki vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata u iznosu od 5.240 hiljada BAM.

Ukupan efekat implementacije IFRS9 metodologije, Banka je uradila na dan 31. decembar 2017. godine, odnosno na dan 01.01.2018. godine, a isto je dovelo do povećanja iznosa ispravki vrijednosti kredita i potraživanja od klijenata u iznosu od 475 hiljada BAM.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (nastavak)

4.2. Oporezivanje

Banka formira poresku obavezu u skladu s poreskim zakonima Republike Srpske. Poreska prijava podložna je odobravanju od strane poreskih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreskog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od završetka poslovne godine u kojoj je obaveza nastala.

4.3. Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da vrši inspekcije poslovanja Banke i zahtijeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine, obaveza i kapitala, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

4.4. Sudski sporovi

Banka sprovodi pojedinačnu procjenu svih pasivnih sudskeh sporova i određuje iznos rezervisanja na osnovu profesionalnih pravnih savjeta.

Kao što je navedeno u napomeni 29, Banka je rezervisala 1.863 hiljada BAM za sudske sporove (2017: 3.106 hiljada BAM), što rukovodstvo procjenjuje dovoljnim. U toku 2018. godine broj sporova je dodatno smanjen, kao i ukupan utuženi iznos (za 13 miliona BAM), što je rezultat aktivnosti Banke na upravljanju ovim pravnim rizikom (adekvatna sudska odbrana, sporazumno rješavanje spornih situacija gdje je moguće i td.).

4.5. Stečena materijalna imovina

Banka povremeno preuzima nekretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po zajmovima i avansima. Takve nekretnine priznaju se po neto nadoknadivoj vrijednosti zavisnog potraživanja po kreditima i potraživanjima ili po trenutnoj fer vrijednosti navedene imovine umanjenoj za troškove prodaje, u zavisnosti od toga koja je niža. Dobici i gubici od prodaje se priznaju u izještaju o dobitku ili gubitku.

4.6. Otpremnine

Troškovi za dugoročna rezervisanja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuara koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezervisanja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i formirana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezervisanja. Ukoliko se procijeni da su rezervisanja veća/manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod osim u slučaju kada je promjena posljedica aktuarskih pretpostavki, pa se ta promjena evidentira u kapitalu u okviru aktuarskih gubitaka ili dobitaka.

Ovlašteni aktuar je u decembru 2018. godine izvršio novi obračun rezervisanja u skladu sa MRS 19 sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine. Prema novom obračunu, Banka je knjižila smanjenje ranije obračunatih rezervisanja u korist aktuarskih dobitaka u okviru kapitala. Procjena kratkoročnih rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan izještaja o finansijskom položaju i prosječnoj mjesecnoj bruto platni po zaposlenom.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (nastavak)

4.7. Umanjenje vrijednosti sredstava kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka utvrđuje da su ulaganja u hartije od vrijednosti umanjena kada je došlo do značajnog dužeg opadanja fer vrijednosti ispod njihove cijene. Utvrđivanje značenja značajnog i produženog opadanja zahtjeva procjenu. Prilikom vršenja te procjene, Banka, između ostalih faktora, procjenjuje i normalnu promjenljivost cijena akcija.

Pored toga, umanjenje vrijednosti može biti primjereno kada postoje dokazi opadanja finansijskog zdravlja ulagača, uspjeha industrije ili sektora, promjena u tehnologiji, i operativnih i finansirajućih gotovinskih tokova.

4.8. Fer vrijednost nekretnina i investicionih nekretnina

Fer vrijednost nekretnina i investicionih nekretnina se procjenjuje na osnovu tržišne vrijednosti slične imovine na sličnim lokacijama, od strane sertifikovanih procjenitelja na redovnoj osnovi. Fer vrijednost je određena putem metode kapitalizacije dobiti (metode kapitalizacije) uzimajući u obzir stvarni ili moguće ostvarivi godišnji prihod od procjenjivane nekretnine, koji se potom stavi u odnos sa vrijednošću investicije. Stvarni godišnji prihod se umanjuje za troškove održavanja, amortizacije, poreza i rizika od izostanka najamnine ili neizdavanja nekretnine u zakup. Specifični faktori koji su korišteni u procjeni su oni za tržište Bosne i Hercegovine.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Segmenti prepoznati za potrebe izvještavanja po segmentima u skladu sa MSFI 8 uključuju sljedeće:

- poslovanje sa retail segmentom-Retail, u okviru kojeg se prepoznaju dva podsegmenta i to:
 - podsegment fizičkih lica (PI),
 - micro podsegment,
- poslovanje sa korporativnim segmentom (Corporate, u okviru kojeg se prepoznaju tri podsegmenta i to: small, medium, large),
- poslovanje sa segmentom javnih preduzeća - Public,
- Riznica.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Budući da Banka većinom posluje u Bosni i Hercegovini, ne prikazuju se sekundarni (geografski) segmenti.

Tabele u nastavku prikazuju ukupnu analizu izvještaja o dobitku i gubitku:

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja završila 31. decembra 2018.						
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	22.968	6.960	2.163	287	(93)	32.285
Ostali kamatni prihod	-	10	-	-	-	10
Rashodi po osnovu kamata	(4.676)	(609)	(953)	(813)	-	(7.051)
Neto prihod od kamata	18.292	6.361	1.210	(526)	(93)	25.244
Prihodi po osnovu naknada i provizija	12.634	2.201	148	-	-	14.983
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(2.190)	(378)	(25)	-	-	(2.593)
Neto prihod od naknada i provizija	10.444	1.823	123	-	-	12.390
Neto rezultat finansijskih instrumenata	-	-	-	91	-	91
Ostali operativni prihod	-	-	-	-	2.819	2.819
Ostali operativni rashod	-	-	-	-	(3.699)	(3.699)
Operativni prihod	28.736	8.184	1.333	(435)	(973)	36.845
Troškovi zaposlenih	(9.213)	(1.692)	(215)	(214)	(1.466)	(12.800)
Amortizacija	(1.815)	(333)	(42)	(42)	(290)	(2.522)
Ostali administrativni troškovi	(9.492)	(1.743)	(222)	(221)	(1.508)	(13.186)
Operativni rashodi	(20.520)	(3.768)	(479)	(477)	(3.264)	(28.508)
Operativni rezultat prije rezervisanja za kreditni rizik	8.216	4.416	854	(912)	(4.237)	8.337
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	(8.105)	1.710	1.299	-	37	(5.059)
Operativni rezultat prije						
Poreza	111	6.126	2.153	(912)	(4.200)	3.278
Porez na dobit	-	-	-	-	7	7
Neto rezultat	111	6.126	2.153	(912)	(4.193)	3.285

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja završila 31. decembra 2017.						
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	21.141	5.216	3.331	147	-	29.835
Ostali kamatni prihod	-	48	-	-	-	48
Rashodi po osnovu kamata	(4.360)	(527)	(1.153)	(1.999)	-	(8.039)
Neto prihod od kamata	16.781	4.737	2.178	(1.852)		21.844
Prihodi po osnovu naknada i provizija	11.188	2.489	192	67	-	13.936
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(1.108)	(440)	(50)	(315)	-	(1.913)
Neto prihod od naknada i provizija	10.080	2.049	142	(248)		12.023
Neto rezultat finansijskih instrumenata	-	-	-	86	-	86
Ostali operativni prihod	1.273	1.607	310	-	372	3.562
Ostali operativni rashod	(1.930)	(2.802)	(1.727)	-	(1.429)	(7.888)
Operativni prihod	26.204	5.591	903	(2.014)	(1.057)	29.627
Troškovi zaposlenih	(9.919)	(2.075)	(216)	(186)	(1.526)	(13.922)
Amortizacija	(1.551)	(324)	(34)	(29)	(239)	(2.177)
Ostali administrativni troškovi	(9.820)	(2.055)	(214)	(184)	(1.511)	(13.784)
Operativni rashodi	(21.290)	(4.454)	(464)	(399)	(3.276)	(29.883)
Operativni rezultat prije rezervisanja za kreditni rizik	4.914	1.137	439	(2.413)	(4.333)	(256)
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	4.957	(332)	109	-	(10)	4.724
Operativni rezultat prije Poreza	9.871	805	548	(2.413)	(4.343)	4.468
Porez na dobit	-	-	-	-	7	7
Neto rezultat	9.871	805	548	(2.413)	(4.336)	4.475

Tabela u nastavku prikazuje ukupnu imovinu i obaveze po segmentima za Banku:

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
31. decembar 2018. godine						
Ukupna imovina	293.238	183.757	50.119	268.549	-	795.663
Ukupne obaveze	426.503	125.776	72.544	16.379	-	641.202
31. decembar 2017. godine						
Ukupna imovina	296.315	166.991	65.148	180.854	-	709.308
Ukupne obaveze	357.103	101.748	66.567	32.344	-	557.762

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Strategija sistema upravljanja rizicima u Banci jeste održavanje stabilnog poslovanja u budućnosti. Banka i Banka imaju model upravljanja internim rizicima. Najvažnija sredstva i metode korištene u modelu za upravljanje internim rizicima su: interni sistem procjene kredita (za preduzeća, stanovništvo i banke), kolaterali, interni pokazatelji u pogledu rezervisanja/nenaplativih dugovanja itd. Upotreba sredstava za upravljanje rizicima ima veliki uticaj na kvalitet imovine, strukturu likvidnosti, efikasnost, omjere i pravovremena upozorenja, te umanjuju izloženost Banke svim vrstama rizika.

Banka i Banka su izložene sljedećim najvažnijim vrstama rizika: kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizici.

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka i Banka su izložene kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućim kamatama u ugovorenim rokovima.

Banka i Banka upravljaju kreditnim rizikom redovnom analizom kreditne sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimalaca da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama, te promjenama granice zaduženosti tamo gdje je to neophodno. To se vrši u skladu sa postavljenim procedurama za odobravanje kredita, dodatna zaduživanja, aktivnosti ulaganja, te pretpostavkama za potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženošću kreditnom riziku Banka dodatno upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, obezbjeđenje naplate, dospeće i valutu.

Banka ima oformljene posebne organizacione jedinice zadužene za upravljanje, kontrolu kreditnog rizika kao i naplatu problematičnih potraživanja shodno organizacionoj šemi korištenoj unutar Addiko grupe. Takođe, Banka odobrava kredite u skladu sa definisanim procesom odobrenja kredita, a na osnovu kreditne sposobnosti dužnika odnosno isključivo na osnovu procjene njegovog održivog novčanog toka, kao primarnog izvora povrata kredita.

Za sve plasmane postoji više nivoa ovlašćenja za odobravanje plasmana, od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke. Kreditne odluke se donose, odnosno nosilac nadležnosti se određuje na osnovu ukupne obaveze/limita grupe povezanih lica.

6.1.1 Upravljanje problematičnim plasmanima

Upravljanje problematičnim plasmanima je organizованo kroz rad Odjela upravljanja rizikom, te 2 tima unutar odjela: Tim za restrukturiranje i workout koji je nadležan za poslovanje sa pravnim licima, segmenti COR (corporate) i PUB (javna preduzeća) i Tim naplate za retail segment (fizička lica i preduzetnici).

Pod problematičnim plasmanima sastatusom NPL (non - performing loans) podrazumijevaju se plasmani koji su u kašnjenju preko 90 dana (materijalno značajno kašnjenje podrazumijeva da su dospejeli obaveze veće od 2,5% ukupne izloženosti i da je kašnjenje od ulaska u materijalno značajno kašnjenje veće od 90 dana) ili koji imaju iskazane probleme u poslovanju, a koji ukazuju da klijent neće moći da servisira svoje obaveze iz tekućeg poslovanja i da je rizik od neplaćanja evidentan, te rizikom vođene restrukture kredita. Po lokalnoj kategorizaciji to su plasmani u C, D i E kategoriji ili finansijska aktiva umanjena za kreditne gubitke u skladu sa MRS 9 (NPL plasmani) sa internim rejtingom 5A ili lošijim. Plasmani u kategoriji internog rejtinga u rasponu 4A i 4E (Status WL) se dodatno prate uz aktivno učešće Odjela upravljanja rizikom u cilju minimiziranja potencijalnih gubitaka kroz aktivno kreiranje strategije sprečavanja prelaska klijenta u default.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1 Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.1. Upravljanje problematičnim plasmanima (nastavak)

Tim za restrukturu i workout nadležan je za sve klijente sa segmentacijom COR i PUB (i svim njihovim povezanim licima) sa statusom kašnjenja preko 90 dana, rejtinga 5A i lošiji, lokalne klasifikacije C, D i E kategorije, a prenos klijenata iz Tržišta radi se odmah po sticanju ovih uslova. Prije prenosa klijenta u Odjel upravljanja rizikom/Tim za restrukturiranje i workout, Tržište radi kreditni pregled sa Protokolom o prenosu klijenta, odobrenje prenosa je u nadležnosti kreditnih odbora. Dodatno, Odjel upravljanja rizikom ima pravo povlačenja i drugih klijenata koji imaju rejting bolji od 5A u svim slučajevima u kojima Odjel procjeni da bi moglo doći do pogoršanja kreditnog rizika. Praćenje kreditnog portfolia klijenata sa rejtingom 4 vrši se putem Odbora za nadgledanje koji redovno mjesečno razmatra klijente na Watch listi, te predlaže mјere za otklanjanje i umanjenje rizika u cilju sprečavanja prelaska klijenata u NPL.

Prilikom identifikacije klijenta kao „NPL“ klijenta, Odjel upravljanja rizikom/Tim za restrukturiranje i workoutu preuzima odgovornost i nadležnost za cijelu grupu klijenata i odgovoran je za definisanje strategije naplate na nivou grupe klijenata.

Prenos klijenata u navedeni odjel se radi na nivou grupe povezanih lica, a svi članovi jedne grupe dobijaju rejting najlošijeg člana grupe. U izuzetnim slučajevima, odjel može preuzeti samo određenog člana grupe, ili dodijeliti različit rejting članovima grupe, a što mora biti posebno obrazloženo, dokumentovano i odobreno od nadležnih organa.

Nakon preuzimanja predmeta, Odjel upravljanja rizikom dobija funkcije i Tržišta i Underwriting-a, nadležan je za obradu klijenata, monitoring istih, predlaganje načina rješavanja i mogućnosti naplate potraživanja prema nadležnom kreditnom odboru, izračun kreditnog rizika na nivou partije/klijenta po lokalnoj regulativi i MSFI/MRS, pribavljanje validnih procjena kolateralala, korekcije rejtinga, vrši procjenu i predlaganje formiranja visine individualno procijenjenih rezervisanja (tzv. SRP Stage 3), te naplatu potraživanja svim raspoloživim pravnim sredstvima.

Za sve klijente Odjela upravljanja rizikom/Tim za restrukturiranje i workoutu, obavezan je monitoring svakih šest mjeseci u vidu kreditnog izvještaja, koji ide na odobrenje u skladu sa nadležnostima kreditnih odbora.

Tim za restrukturiranje i workout je dio organizacione jedinice Odjela upravljanja rizikom u koji su objedinjeni poslovi rane procjene rizika, restrukturiranja i svi pravni poslovi prinudne naplate.

Tim naplate, koji je sastavni dio Odjela upravljanja rizikom, je nadležan za Retail klijente koji su u kašnjenju 1 dan i više i koji imaju dospjeli dug klijenti fizičke osobe (FO) - 10 EUR (protuvrijednost u lokalnoj valuti), mikro klijenti - 25 EUR (protuvrijednost u lokalnoj valuti).

Tim naplate "pokriva" sve aktivnosti naplate, počevši od klijentovog 1. dana dospijeća potraživanja, te uključuje i kasne etape (90+, 180+), sve pravne procedure (uključujući i izvršenje), povrat imovine i ponovnu prodaju.

Proces naplate u segmentu Retaila obuhvata cjelokupni proces naplate po svim partijama u kašnjenju, a dijeli se na:

- Ranu naplatu (Oporavak) - dok je klijent u kategoriji s manje od 90 dana kašnjenja, smatra se da se može oporaviti, te se sve aktivnosti uključujući i aktivnosti restrukturiranja usmjeravaju upravo na oporavak klijenta i njegovo vraćanje u status urednih klijenata.
- Kasnu naplatu (Naplata duga) - nakon što broj dana kašnjenja po odnosnoj partiji, odnosno klijentu poraste na više od 90 dana, oporavak klijenta se više ne smatra mogućim, te se shodno tome, naglasak prebacuje na smanjenje gubitka na najmanju moguću mjeru.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.1. Upravljanje problematičnim plasmanima (nastavak)

Rana naplata podrazumijeva prvu i najvažniju fazu naplate. Strategija počiva na ranom i konzistentnom kontaktu s klijentima. Sama procedura rane naplate podrazumijeva kombinaciju akcija kako bi potakli dužnika da plati odmah nakon datuma dospijeća: telefonsko pozivanje klijenata, slanje SMS poruka, pisane opomene, aktivacija instrumenata osiguranja, pregovore i pronalaženje najboljeg rešenja u zajedničkom interesu Banke i klijenta. Putem provođenja aktivnosti restrukturiranja ima se za cilj prevenciju nove nekvalitetne aktive i doprinijeti održavanju kvalitete portfolia.

Pristup kasne naplate ima za cilj pružiti poticaje i omogućiti pravovremeno rješavanje problematičnih kredita i uspostaviti sistem koji će sprječiti nakupljanje nekvalitetnih kredita te se temelji na sljedećim osnovnim načelima: više namirenja (debt settlement), dobrovoljna prodaja imovine se preferira u odnosu na sticanje imovine, izbjegavanje sudskih postupaka za manja potraživanja, potpuna eksternalizacija neosiguranih potraživanja i minimalno ili idealno bez pokretanja sudskih postupaka naplate, optimiziranje korištenja resursa - fokusiranje na potraživanja s najvećim mogućim oporavkom, osiguranje ravnoteže između troškova naplate i neto sadašnje vrijednosti naplaćenog iznosa, čišćenje starog NPL portfolia, prodaja imovine stečene u postupcima naplate putem ovlaštene agencije za prodaju nekretnina.

6.1.2. Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje maksimalnu izloženost Banke riziku po stavkama izvještaja o finansijskom položaju.

Finansijski instrumenti 31. decembar 2018. godine	Prihodujući			Neprihodujući			Ukupno		
	Izloženost	Rezervisanja S1 i S2	Neto	Izloženost	Rezervisanja S3	Neto	Izloženost	Rezervisanja	Neto
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke ¹⁾	104.891	(734)	104.157	-	-	-	104.891	(734)	104.157
Sredstva kod drugih banaka	58.568	(121)	58.447	-	-	-	58.568	(121)	58.447
Krediti i potraživanja	510.127	(14.269)	495.858	89.926	(76.106)	13.820	600.053	(90.375)	509.678
Krediti i potraživanja od klijenata	507.320	(14.214)	493.106	88.682	(74.892)	13.790	596.002	(89.106)	506.896
Ostala finansijska imovina	2.807	(55)	2.752	1.244	(1.214)	30	4.051	(1.269)	2.782
Investicije u hartije od vrijednosti ²⁾	55.017	(118)	54.899	-	-	-	55.017	(118)	54.899
Ukupno bilans	728.603	(15.242)	713.361	89.926	(76.106)	13.820	818.529	(91.348)	727.181
Vanbilans	114.208	(1.025)	113.183	221	(149)	72	114.429	(1.174)	113.255
Ukupna izloženost kreditnom riziku	842.811	(16.267)	826.544	90.147	(76.255)	13.892	932.958	(92.522)	840.436

1) Pozicija ne uključuje gotovinu u iznosu od 25.789 hiljada BAM.

2) Pozicija ne uključuje vlasničke hartije od vrijednosti u iznosu od 229 hiljada BAM.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.2. Maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

	Izloženost	Rezervisanja (SRPi/ SRPci)	Rezervisanja (PRPLL)	Ukupna neto knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2017. godine				
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke ¹⁾	100.839	-	-	100.839
Sredstva kod drugih banaka	19.425	(11)	(4)	19.410
Krediti i potraživanja				
Krediti i potraživanja od banaka	635.187	(102.227)	(8728)	524.232
Krediti i potraživanja od klijenata	630.587	(99.849)	(8.719)	522.019
Ostala finansijska imovina	4.600	(2.378)	(9)	2.213
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju ²⁾	2.029	-	-	2.029
Ukupno finansijska imovina	757.480	(102.238)	(8.732)	646.510
Potencijalne i preuzete obaveze	126.097	(232)	(2.314)	123.551
Ukupna izloženost kreditnom riziku	883.577	(102.470)	(11.046)	770.061

1) Pozicija ne uključuje gotovinu u iznosu od 21.204 hiljada BAM.

2) Pozicija ne uključuje vlasničke hartije od vrijednosti u iznosu 229 hiljada BAM.

Maksimalna izloženost iskazana je bez umanjenja za vrijednost instrumenata osiguranja naplate.

6.1.3. Sistem rangiranja

Sistem rangiranja u Banci se prezentuje u skladu sa internom skalom Addiko grupe (pet rejting klasa i po pet nivoa u okviru svake klase). Putem internih rejtinga se iskazuje vjerovatnoća neplaćanja („probability of default“) određenog klijenta kome je dodijeljen određeni rejting sa interne rejting skale Addiko grupe kako slijedi:

- Rejting klasa 1 (rejtinizi 1A-1E) koja obuhvata klijente od najbolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 2 (rejtinizi 2A-2E) koja obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 3 (rejtinizi od 3A-3E) koja obuhvata klijente od prihvatljive do nedovoljne kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 4 (rejtinizi od 4A-4E) koja obuhvata klijente pod mjerama nadgledanja uslijed kratkoročnih ili dugoročnjih indikatora otežanog poslovanja prisutnih kod određenog klijenta ili unutar određene industrijske grane;
- Rejting klasa 5 (rejtinizi od 5A-5E) koja obuhvata klijente kod kojih postoji značajno kašnjenje u plaćanju obaveza odnosno značajna sumnja u kreditnu sposobnost klijenta.

Izloženost Banke kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od klijenata i banaka i sredstava kod drugih banaka, po kategorijama, data je u nastavku:

	31. decembar 2018.				31. decembar 2017.			
	Izloženost	Rezervisanja S1 i S2	Rezervisanja S3	Neto	Izloženost	Rezervisanja PRPLL	Rezervisanja SRPi/SRPci	Neto
Bez rejtinga	2.708	(72)	(151)	2.485	1.414	(41)	(2)	1.371
1A-1E	156.291	(818)	-	155.473	108.228	(743)	(4)	107.481
2A-2E	219.315	(2.719)	(11)	216.585	211.721	(2.018)	(116)	209.587
3A-3E	147.855	(4.325)	(40)	143.490	172.391	(4.680)	(156)	167.555
4A-4E	40.592	(6.384)	(532)	33.676	39.343	(1.235)	(2.857)	35.251
5A-5E	87.809	(17)	(74.158)	13.634	116.915	(6)	(96.725)	20.184
Ukupno	654.570	(14.335)	(74.892)	565.343	650.012	(8.723)	(99.860)	541.429

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.4. Krediti i potraživanja od klijenata: analiza po učinku

	2018.	2017.
Nedospjeli neumanjeni	504.722	504.497
Dospjeli neumanjeni	2.598	5.497
Umanjene vrijednosti	88.682	120.593
Bruto	596.002	630.587
Rezervisanja S3	(74.892)	-
Rezervisanja S1 i S2	(14.214)	-
Rezervisanja SRPi/ SRPci	-	(99.849)
Rezervisanja PRPLL	-	(8.719)
Neto	506.896	522.019

Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti

Nedospjeli neumanjeni krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Javni sektor	26.137	40.105
Nebankarske finansijske institucije	15.880	9.738
Preduzeća	162.703	156.948
Preduzetnici	11.057	10.478
Stanovništvo	288.786	287.003
Ostalo	159	225
504.722	504.497	

Dospjeli krediti, neumanjene vrijednosti

Dospjeli neumanjeni (neobezvrijedjeni) krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi i danima kašnjenja mogu se prikazati kako slijedi:

31.decembar 2018.	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
Javni sektor	-	-	-	-	-	-
Nebankarske finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Preduzeća	73	-	-	-	-	73
Preduzetnici	-	-	-	-	-	-
Stanovništvo	1.983	298	244	-	-	2.525
Ostalo	-	-	-	-	-	-
	2.056	298	244	-	-	2.598

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.4. Krediti i potraživanja od klijenata: analiza po učinku (nastavak)

31.decembar 2017.	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
Javni sektor	7	-	-	-	-	7
Nebankarske finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Preduzeća	3.937	109	-	-	-	4.046
Preduzetnici	1	-	-	-	-	1
Stanovništvo	839	414	190	-	-	1.443
Ostalo	-	-	-	-	-	-
	4.784	523	190	-	-	5.497

Krediti umanjene vrijednosti

Krediti umanjene vrijednosti zajedno sa fer vrijednosti povezanih kolaterala koje Banka i Banka drže kao sredstva osiguranja, mogu se prikazati kako slijedi:

	Javni sektor	Nebankarske finansijske institucije	Preduzeća	Preduzetnici	Stanovništvo	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2018.							
Izloženost	4.886	-	12.154	525	71.112	5	88.682
Rezervisanja Stage 3	(1.674)	-	(9.589)	(474)	(63.152)	(3)	(74.892)
Neto	3.212	-	2.565	51	7.960	2	13.790
Fer vrijednost kolaterala	2.057	-	5.203	184	27.579	-	35.023

	Javni sektor	Nebankarske finansijske institucije	Preduzeća	Preduzetnici	Stanovništvo	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2017.							
Izloženost	5.355	-	36.902	1.135	77.077	124	120.593
Rezervisanja SRPi/ SRPci	(1.871)	-	(28.086)	(972)	(68.811)	(109)	(99.849)
Neto	3.484	-	8.816	163	8.266	15	20.744
Fer vrijednost kolaterala	1.836	-	14.861	203	28.081	-	44.981

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.5. Reprogramirana i restrukturirana potraživanja

Reprogram predstavlja plasman koji je refinansiran, reprogramiran ili na neki drugi način konvertovan, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi se dužniku omogućilo lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga. Pregled restrukturiranih i refinansiranih kredita na dan 31. decembra 2018. i 2017. godine dat je u nastavku:

	Broj ponovo ugovorenih kredita	Vrijednost
31. decembar 2018. godine		
Pravna lica	-	
Fizička lica i preduzetnici	62	1.330
Ukupno	62	1.330
31. decembar 2017. godine		
Pravna lica	4	6.724
Fizička lica i preduzetnici	207	3.729
Ukupno	211	10.453

6.1.6. Granska koncentracija

Analiza finansijske imovine izložene kreditnom riziku Banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za rezervisanja) je prikazana u sljedećoj tabeli:

	Iznos	%	Iznos	%
Stanovništvo	376.318	45,9%	379.426	50,0%
Trgovina	58.067	7,1%	68.020	8,9%
Rudarstvo i industrija	70.105	8,5%	80.179	10,5%
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	3.819	0,5%	9.919	1,3%
Transport i komunikacije	4.179	0,5%	1.918	0,3%
Trgovina nekretninama	2.283	0,3%	598	0,1%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.840	0,5%	1.444	0,2%
Građevinarstvo	6.613	0,8%	10.307	1,4%
Finansijske institucije	220.590	26,9%	131.733	17,4%
Energetika	22.048	2,7%	20.275	2,6%
Administracija i druge javne usluge	46.958	5,7%	47.600	6,3%
Ostalo	5.155	0,6%	7.820	1,0%
Ispravka vrijednosti	(91.230)		(110.970)	
Naplaćena neprihodovana naknada	(1.564)		(1.759)	
	727.181		646.510	

Tabela ne uključuje gotovinu u iznosu od 25.789 hiljada BAM i vlasničke hartije od vrijednosti u iznosu 229 hiljada BAM (2017: 21.204 hiljada BAM i 229 hiljada BAM).

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.7. Vanbilansne stavke

Iznosi ugovorenih iznosa finansijskih obaveza Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod:

BANKA	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2018.				
Neopozive obaveze po kreditima	25.710	28.899	16.975	71.584
Plative, činidbene garancije i akreditivi	10.517	31.332	996	42.845
	36.227	60.231	17.971	114.429
Na dan 31. decembra 2017.				
Neopozive obaveze po kreditima	32.026	31.946	25.519	89.491
Plative, činidbene garancije i akreditivi	12.205	23.405	996	36.606
	44.231	55.351	26.515	126.097

6.2. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta uslijed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Opšti zahtjevi

Banka razvija svoju strategiju tržišnog rizika na osnovu strateških rasprava između odgovornih odjeljenja Riznice i Kontrole rizika. Odluke o kombinovanim poslovnim i strategijama rizika donosi Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Kao sastavni dio dnevнog izvještavanja, Uprava prima podatke o rizičnosti vrijednosti (value-at-risk, VaR) i poslovanju vezanom za prodajne transakcije na dnevnoj osnovi, te podatke o bankarskim ulaganjima i upravljanju tržišnim rizikom na sedmičnoj osnovi. Takođe postoji dnevni izvještaj Upravi u kojem se podnose ključni podaci o riziku i poslovanju podružnica. U ovim izvještajima, rizičnost vrijednosti na nivou filijale se upoređuje sa definisanim limitima. Prekoračenja limita pokreću definisane procese eskalacije na nivou Uprave.

Mjerenje rizika

Osnovni alat koji se koristi za mjerenje i kontrolu izloženosti tržišnom riziku unutar portofolia za trgovanje Banke je Value-at-Risk („VaR“). VaR trgovачkog portofolia je procijenjeni gubitak koji proizlazi iz portofolia tokom određenog perioda (period držanja) zbog nepovoljnijih kretanja uz definisanu vjerovatnost (nivo pouzdanosti). Model procjene rizika računa VaR za period držanja od jednog dana uzimajući u obzir 250 istorijskih scenarija te uz nivo pouzdanosti od 99%. Korištenje 99%-tnog nivoa pouzdanosti znači da se dnevni gubici iznad iznosa VaR-a u prosjeku neće dogoditi više od jednom unutar perioda od 100 dana.

Banka koristi VaR za mjerenje sljedećih tržišnih rizika:

- opšti kamatni rizik u knjizi banke;
- rizik promjene kursa strane valute na nivou izvještaja o finansijskom položaju (knjiga trgovanja i knjiga banke);
- rizik vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira u knjizi trgovanja;
- rizik kreditne marže.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.2. Tržišni rizik (nastavak)

VaR Banke prema vrstama rizika za 2018. i 2017. iznosi (u hiljadama BAM):

	Minimum	Maksimum	Mjesečni prosjek	31. decembar
2018.				
Kamatni rizik	40	106	89	40
Valutni rizik	3	16	7	16
Cjenovni rizik	-	-	-	-
Rizik kreditne marže	-	68	6	68
Ukupno	43	190	102	124
2017.				
Kamatni rizik	29	96	53	29
Valutni rizik	2	6	4	3
Cjenovni rizik	-	-	-	-
Rizik kreditne marže	1	35	14	1
Ukupno	32	137	71	33

6.3. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultuju gubicima u BAM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva, i zavisi od visine zaduženja u inostranstvu i stepena devizne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa, tj. stepena usklađenosti njenih deviznih tokova.

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicionih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontroliše se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije održavale su se u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpске i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji Addiko grupe. Devizna usklađenost finansijske aktive i finansijske pasive održava se kroz aktivnosti kupoprodaje svih valuta, ugovaranje depozita sa valutnom klauzulom i praćenjem odobravanja kredita sa ugovorenom valutnom klauzulom. Aktivnosti i odgovornosti za upravljanje deviznim rizikom utvrđene su Programom, politikama i procedurama za upravljanje deviznim rizikom.

Analiza osjetljivosti

Tabela u nastavku prikazuje valute u kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine. Valuta EUR nije razmatrana s obzirom da je kurs BAM vezan za kurs evra.

Valuta	Otvorena devizna pozicija 31.12.2018.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%	Otvorena devizna pozicija 31.12.2017.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%
USD	1.720	294	(294)	210	34	(34)
CHF	9	2	(2)	175	29	(29)

Otvorena pozicija u stranoj valuti predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza pokazuje uticaj razumno mogućih promjena kurseva stranih valuta u odnosu na BAM te njihov uticaj na dobitak i gubitak, dok se sve ostale varijable ne mijenjaju. Negativni iznosi prikazani u tabeli odražavaju moguće neto smanjenje dobiti, dok pozitivni iznosi odražavaju moguće neto povećanje dobiti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.3. Devizni rizik (nastavak)

Krediti i depoziti plasirani u BAM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Devizni podbilans	BAM podbilans	Ukupno
31. decembar 2018. godine							
IMOVINA							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	9.067	554	585	1.092	11.298	118.648	129.946
Sredstva kod drugih banaka	42.636	11.034	2.460	2.317	58.447	-	58.447
Finansijska imovina za trgovanje					-		-
Krediti i potraživanja	372.695	-	4.058	1	376.754	132.924	509.678
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od klijenata	371.914	-	4.058	1	375.973	130.923	506.896
Ostala finansijska aktiva	781	-	-	-	781	2.001	2.782
Investicije u hartije od vrijednosti	52.896	-	-	-	52.896	2.232	55.128
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	29.080	29.080
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	-	-	26.679	26.679
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	2.401	2.401
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	5.874	5.874
Poreska imovina	-	-	-	-	-	1.395	1.395
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	1.395	1.395
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	545	545
Ostala aktiva	263	-	-	-	263	5.307	5.570
Ukupna aktiva	477.557	11.588	7.103	3.410	499.658	296.005	795.663
OBAVEZE							
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	343.698	9.868	7.093	2.196	362.855	269.932	632.787
Depoziti banaka i finansijskih institucija	21.618	1	-	-	21.619	9.731	31.350
Depoziti komitenata	263.265	9.867	7.086	2.191	282.409	257.836	540.245
Obaveze po kreditima	52.512	-	-	-	52.512	-	52.512
Ostale finansijske obaveze	6.303	-	7	5	6.315	2.365	8.680
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ostala rezervisanja	438	1	-	-	439	3.410	3.849
Poreske obaveze	-	-	-	-	-	582	582
Tkuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	582	582
Ostale obaveze	333	-	-	-	333	3.651	3.984
Ukupne obaveze	344.469	9.869	7.093	2.196	363.627	277.575	641.202
Neto devizna pozicija	133.088	1.719	10	1.214	136.031	18.430	154.461

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.3. Devizni rizik (nastavak)

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Devizni podbilans	BAM podbilans	Ukupno
31. decembar 2017. godine							
IMOVINA							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	4.365	779	895	1.217	7.256	114.607	121.863
Sredstva kod drugih banaka	9.720	7.345	370	1.975	19.410	-	19.410
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	431.500	1	5.653	1	437.155	87.077	524.232
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od klijenata	430.833	1	5.653	1	436.488	85.531	522.019
Ostala finansijska aktiva	667	-	-	-	667	1.546	2.213
Investicije u hartije od vrijednosti	24	-	-	-	24	2.234	2.258
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	29.997	29.997
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	-	-	27.609	27.609
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	2.388	2.388
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	4.438	4.438
Poreska imovina	-	-	-	-	-	1.212	1.212
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	1.212	1.212
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Imovina namjenjena prodaji	-	-	-	-	-	545	545
Ostala aktiva	1	-	-	-	1	5.352	5.353
Ukupna aktiva	445.610	8.125	6.918	3.193	463.846	245.462	709.308
PASIVA							
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	323.805	7.894	6.743	2.093	340.535	206.005	546.540
Depoziti banaka i finansijskih institucija	44.056	-	-	-	44.056	5.991	50.047
Depoziti komitenata	245.365	7.894	6.734	2.093	262.086	197.295	459.381
Obaveze po kreditima	28.300	-	-	-	28.300	-	28.300
Ostale finansijske obaveze	6.084	-	9	-	6.093	2.719	8.812
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ostala rezervisanja	822	20	-	-	842	5.895	6.737
Poreske obaveze	-	-	-	-	-	589	589
Tkuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	589	589
Ostale obaveze	567	-	-	-	567	3.329	3.896
Ukupne obaveze	325.194	7.914	6.743	2.093	341.944	215.818	557.762
Neto devizna pozicija	120.416	211	175	1.100	121.902	29.644	151.546

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.4. Upravljanje rizikom kamatne stope

Rizik kamatne stope podrazumijeva opasnost da se smanje planirani ili očekivani prinosi kamatnosnih ili kamatno osjetljivih pozicija uslijed promjene kamatnih stopa i/ili prinosa na tržišta novca i kapitala.

Rizici kamatnih stopa se javljaju kada se transakcije aktive ili pasive ne slažu prema sredstvima i/ili kapitalnim investicijama kod stopa podudarnosti i dospijeća. U slučaju viška fiksne kamatne stope na strani aktive, rastuće bi kamatne stope, na primjer, imale negativan uticaj na sadašnju vrijednost banke i/ili neto kamatni prihod. Do istih posljedica bi došlo u okviru kamatnih stopa u opadanju u slučaju viška fiksne kamatne stope na strani pasive.

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost trenutne vrijednosti portofolia osjetljivog na promjenu kamate na razumnu promjenu kamatnih stopa (paralelni pomak) uz konstantne sve ostale varijable. Iznosi su u hiljadama BAM.

	Promjene kamatne stope	Osjetljivost	Promjene kamatne stope	Osjetljivost
31. decembar 2018.				
BAM	+/-100 bp	2.180/(2.380)	+/-200 bp	4.181/(4.982)
EUR	+/-100 bp	(2.255)/2.534	+/-200 bp	(4.267)/5.391
CHF	+/-100 bp	(29)/30	+/-200 bp	(57)/62
USD	+/-100 bp	-/-	+/-200 bp	-/-
Ostalo	+/-100 bp	-/-	+/-200 bp	-/-
Ukupno		(104)/184		(143)/471
31. decembar 2017.				
BAM	+/-100 bp	4.003/(4.256)	+/-200 bp	7.771/(8.783)
EUR	+/-100 bp	(4.576)/5.216	+/-200 bp	(8.605)/11.181
CHF	+/-100 bp	114/(123)	+/-200 bp	220/(257)
USD	+/-100 bp	206/(218)	+/-200 bp	400/(449)
Ostalo	+/-100 bp	19/(19)	+/-200 bp	37/(39)
Ukupno		(234)/600		(177)/1.653

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti

Banka i Banka definišu rizik likvidnosti kao rizik nemogućnosti plaćanja dospjelih obaveza na vrijeme ili, u punom iznosu, ili u slučaju krize likvidnosti mogućnosti da se samo osigura refinansiranje po povišenim tržišnim cijenama, ili mogućnosti samo da se proda imovina sa popustom u odnosu na tržišnu cijenu.

Najvažniji cilj upravljanja i kontrole rizika likvidnosti je osigurati da Banka i Banka održavaju svoju sposobnost da izvrše plaćanja i preduzmu aktivnosti refinansiranja u bilo koje vrijeme.

Praćenje rizika likvidnosti se, s jedne strane, sprovodi na osnovu likvidnosti i "time to wall" ključnih pokazatelja (maksimalna likvidnost na duže vrijeme), pod normalnim i stresnim uslovima, te s druge strane, kroz integraciju strukturnih rizika likvidnosti u ukupnu kontrolu banke (podnošenje rizika).

Limiti za kratkoročnu likvidnost, kao i za ograničenje dugoročne strukturne likvidnosti postavljeni su, kako na nivou Banke tako i za pojedine filijale, a prate se stalno. Kako bi se osiguralo da se postojeći jaz likvidnosti može zatvoriti u bilo koje vrijeme kroz mobilizaciju likvidnih potencijala, granične vrijednosti su definisane za sve scenarije i ako se oni predu, mjere moraju biti uvedene za smanjenje identifikovanih rizika likvidnosti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza Banke po njihovom dospijeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

BANKA	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
31. decembar 2018. godine					
IMOVINA					
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke	129.946	-	-	-	129.946
Sredstva kod drugih banaka	58.447	-	-	-	58.447
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	40.714	31.731	88.674	348.559	509.678
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od klijenata	38.003	31.731	88.674	348.488	506.896
Ostala finansijska aktiva	2.711	-	-	71	2.782
Investicije u hartije od vrijednosti	53.121	-	2.002	5	55.128
Nekretnine i oprema	-	-	-	29.080	29.080
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	26.679	26.679
Investicione nekretnine	-	-	-	2.401	2.401
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	5.874	5.874
Poreska imovina	-	-	-	1.395	1.395
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	1.395	1.395
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena prodaji	-	-	545	-	545
Ostala imovina	3.314	-	-	2.256	5.570
Ukupno	285.542	31.731	91.221	387.169	795.663
OBAVEZE					
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	333.620	16.373	82.923	199.871	632.787
Depoziti banaka	10.549	1.500	4.900	14.401	31.350
Depoziti komitenata	314.073	14.205	72.200	139.767	540.245
Obaveze po uzetim kreditima	318	668	5.823	45.703	52.512
Ostale finansijske obaveze	8.680	-	-	-	8.680
Ostala rezervisanja	912	578	474	1.885	3.849
Poreske obaveze	-	-	-	582	582
Tkuće poreske obaveze	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	582	582
Ostale obaveze	3.898	-	-	86	3.984
Ukupno	338.430	16.951	83.397	202.424	641.202
Ročna neusklađenost	(52.888)	14.780	7.824	184.745	154.461

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti (nastavak)

BANKA	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
31. decembar 2017. godine					
IMOVINA					
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke	121.863	-	-	-	121.863
Sredstva kod drugih banaka	19.410	-	-	-	19.410
Derivatna finansijska imovina	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja	111.503	19.953	77.875	314.901	524.232
Krediti i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-
Krediti i potraživanja od klijenata	109.290	19.953	77.875	314.901	522.019
Ostala finansijska imovina	2.213	-	-	-	2.213
Hartije od vrijednosti raspoložive za prodaju	251	-	1	2.006	2.258
Nekretnine i oprema	-	-	-	29.997	29.997
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	27.609	27.609
Investicione nekretnine	-	-	-	2.388	2.388
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	4.438	4.438
Poreska imovina	-	-	-	1.212	1.212
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	1.212	1.212
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena prodaji	-	-	545	-	545
Ostala imovina	5.353	-	-	-	5.353
Ukupno	258.380	19.953	78.421	352.554	709.308
OBAVEZE					
Derivatne finansijske obaveze					
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	264.984	25.982	115.177	140.397	546.540
Depoziti banaka	6.059	13.694	14.915	15.379	50.047
Depoziti komitenata	249.715	11.600	97.294	100.772	459.381
Obaveze po uzetim kreditima	398	688	2.968	24.246	28.300
Ostale finansijske obaveze	8.812	-	-	-	8.812
Ostala rezervisanja	738	946	1.020	4.033	6.737
Poreske obaveze	-	-	-	589	589
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	589	589
Ostale obaveze	3.801	-	-	95	3.896
Ukupno	269.523	26.928	116.197	145.114	557.762
Ročna neusklađenost	(11.143)	(6.975)	(37.776)	207.440	151.546

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza finansijskih obaveza po preostalom nediskontovanom ugovorenom dospijeću

Tabele u nastavku prikazuju preostalo nediskontovano dospijeće finansijskih obaveza na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine:

	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2017. godine						
Depoziti banaka i finansijskih institucija	10.591	1.500	4.900	14.401	31.392	31.350
Depoziti komitenata	315.890	12.720	77.072	143.156	548.838	540.245
Obaveze po kreditima	459	767	10.085	44.713	56.024	52.512
Ostale finansijske obaveze	8.680	-	-	-	8.680	8.680
Ukupno	335.620	14.987	92.057	202.270	644.934	632.787

	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno	Knjigovodstvena vrijednost
31. decembar 2017. godine						
Depoziti banaka i finansijskih institucija	6.059	-	28.609	15.379	50.047	50.047
Depoziti komitenata	248.577	12.226	100.654	105.001	466.458	459.381
Obaveze po kreditima	398	795	3.420	26.887	31.500	28.300
Ostale finansijske obaveze	8.166	-	-	-	8.166	8.166
Ukupno	263.200	13.021	132.683	147.267	556.171	545.894

6.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

Banka mjeri fer vrijednost koristeći sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenu.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprilagođene) na aktivnim tržištima za identične instrumente.
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike mjerjenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerjenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Fer vrijednosti sredstava i obaveza Banke po nivoima u skladu sa MSFI 13, mogu biti prikazani kako slijedi:

Na dan 31. decembra 2018.	Knjigovo-dstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Razlika	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti						
Finansijska imovina za trgovanje	55.128	55.128	-	52.872	2.027	229
Investicije u hartije od vrijednosti						
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	129.946	129.946	-	-	-	129.946
Sredstva kod drugih banaka	58.447	58.447	-	-	-	58.447
Krediti i potraživanja	509.678	523.662	13.984	-	-	523.662
Krediti i potraživanja od klijenata	506.896	520.880	13.984	-	-	520.880
Ostala finansijska imovina	2.782	2.782	-	-	-	2.782
Nekretnine i oprema	29.080	29.080	-	-	-	29.080
Nematerijalna ulaganja	5.874	5.874	-	-	-	5.874
Imovina namijenjena prodaji	545	545	-	-	-	545
Ukupno	788.698	802.682	13.984	52.872	2.027	747.783
OBAVEZE						
Finansijske obaveze koja se vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	632.787	644.304	11.517	-	-	644.304
Depoziti banaka i finansijskih institucija	31.350	31.350	-	-	-	31.350
Depoziti komitenata	540.245	551.762	11.517	-	-	551.762
Obaveze po kreditima	52.512	52.512	-	-	-	52.512
Ostale finansijske obaveze	8.680	8.680	-	-	-	8.680
Ukupno	632.787	644.304	11.517	-	-	644.304
Na dan 31. decembra 2017.	Knjigovo-dstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Razlika	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti						
Finansijska imovina za trgovanje	2.258	2.258	-	-	2.029	229
Investicije u hartije od vrijednosti						
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti						
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	121.863	121.863	-	-	-	121.863
Sredstva kod drugih banaka	19.410	19.410	-	-	-	19.410
Krediti i potraživanja	524.232	528.929	4.697	-	-	528.929
Krediti i potraživanja od klijenata	522.019	526.716	4.697	-	-	526.716
Ostala finansijska imovina	2.213	2.213	-	-	-	2.213
Nekretnine i oprema	29.997	29.997	-	-	-	29.997
Nematerijalna ulaganja	4.438	4.438	-	-	-	4.438
Imovina namijenjena prodaji	545	545	-	-	-	545
Ukupno	702.743	707.440	4.697	-	2.029	705.411
OBAVEZE						
Finansijske obaveze koja se vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	546.540	557.819	11.279	-	-	557.819
Depoziti banaka i finansijskih institucija	50.047	51.307	1.260	-	-	51.307
Depoziti komitenata	459.381	468.463	9.082	-	-	468.463
Obaveze po kreditima	28.300	29.237	937	-	-	29.237
Ostale finansijske obaveze	8.812	8.812	-	-	-	8.812
Ukupno	546.540	557.819	11.279	-	-	557.819

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Fer vrijednost je po definiciji vrijednost koju će treća strana platiti za ugovor u fer transakciji. Da bi se mogla izračunati fer tržišna vrijednost moraju se budući tokovi novca svesti na sadašnju vrijednost, a koji imaju jasne tokove novca definisane ugovorom. Investitor je voljan preuzeti ugovor ukoliko isti fer kompenzuje cijenu po svim rizicima uključenim ovim ugovorom. To znači da investitor zahtijeva odgovarajuću stopu povrata koja pokriva sve ove rizike. U skladu s tim, investitor će diskontovati sve buduće tokove novca sa ovom stopom povrata čime se dolazi do sadašnje vrijednosti koju je investitor spremam da plati za ugovor. Ova sadašnja vrijednost kroz način na koji je dobijena, garantuje investitoru potrebnu godišnju stopu povrata i predstavlja fer vrijednost.

$$FV_1 = \sum_{i=1}^T \frac{CF_i}{(1 + RRR_n)^i}$$

FV fer vrijednost kredita |

T dospijeće kredita

CF_n tokovi novca (glavnica i kamata) po ugovoru,

RRR_n^L stopa povrata po investitoru za dospijeće n i kredit |

Zahtjevana stopa povrata se sastoji:

$$RRR_n = r_n + s_n^L + (1 - cr)fc_n + cc_1 \cdot ec^L$$

r_n nerizična kamata za valutu kredita i dospijeće tokova novca

s_n^L n-godina premija za idiosyncratic kreditni rizik usklađena sa rizikom države u kojoj je dužnik

fc_n funding spread

ec^L pre-tax excess equity cost

cr procenat kojim je ugovor finansiran iz kapitala, što predstavlja ekonomski kapitalni zahtjev za svaki ugovor

U sljedećoj tabeli dat je prikaz kretanja finansijskih sredstava koja se vode po fer vrijednosti i koja spadaju u Nivo 3:

	Banjalučka berza a.d.	Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.	Euro Axsis Bank	S.W.I.F.T	Vučjak a.d.	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2018.	175	30	-	24	-	229
Povećanje za godinu	-	-	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-	-	-
Promjena u revalorizacionim rezervama	-	-	-	-	-	-
Prodaja	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	175	30	-	24	-	229
Stanje na dan 1. januara 2017.	175	30	418	24	-	647
Povećanje za godinu	-	-	-	-	-	-
Smanjenje za godinu	-	-	-	-	-	-
Promjena u revalorizacionim rezervama	-	-	(9)	-	-	(9)
Prodaja	-	-	(409)	-	-	(409)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	175	30	-	24	-	229

U toku 2018. godine nije bilo reklasifikacija između pojedinih nivoa.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.7. Operativni rizici

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji omogućava njenu dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- definisanje i identifikacija operativnog rizika,
- razvoj i primjena metoda i sistema za mjerjenje, analizu, ograničenje i kontrolu operativnog rizika prema regulatornim i zahtjevima Addiko grupe,
- mjerjenje, analiza i nadgledanje operativnog rizika u skladu sa minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizikom,
- održavanje baze podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika - redovno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- redovno ažuriranje postojećih i izrada novih politika, priručnika i procedura prema zakonskoj regulativi i standardima Addiko grupe,
- provođenje kvalitativnih procjena (analize scenarija i procjene rizika) s ciljem identifikacije i procjene rizika u poslovnim procesima,
- upravljanje reputacionim rizikom s ciljem identifikovanja, procjene, kontrole, praćenja i prijavljivanja reputacionog rizika,
- edukacija svih zaposlenih s ciljem poboljšanja njihovog znanja i iskustva, osviještenosti i vještina u operativnom riziku uopšte ili u specifičnim procesima (npr. prikupljanje podataka o gubitku, procjena rizika),
- razvoj sistema internih kontrola kroz proces mapiranja svih SIK relevantnih procesa unutar banke, definisanjem vlasnika istih, prepoznavanjem rizika koji se pojavljuju unutar datog procesa, adekvatnog načina umanjenja istih te testiranja efektivnosti postavljenih kontrola,
- procjena i uspostavljanje adekvatnog upravljanja operativnim rizicima prilikom razvoja novih proizvoda,
- procjena rizika eksternalizacije i upravljanje eksternalizovanim aktivnostima unutar Banke u saradnji sa poslovnim jedinicama, nosiocima eksternalizovanih aktivnosti.

6.8. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama, minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati, ne može biti manji od 15.000 hiljada BAM. Banka ima upisani kapital u iznosu od 153.049 hiljada BAM, i uskladjen je sa odredbama ovog zakona.

Na osnovu nove Odluke o izračunavanju kapitala banaka Agencije za bankarstvo Republike Srpske iz 2017. godine, kapital Banke čini: Regulatorni kapital koji predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja:

- Osnovni kapital banke predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.
- Dopunski kapital banke sastoji se od instrumenata kapitala i subordinisanih dugova, računa emisionih premija, opštih ispravki vrijednosti za kreditne gubitke i ostalih stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala su: instrumenti kapitala, ako su ispunjeni uslovi za priznavanje, računi emisionih premija koji se odnose na instrumente kapitala, zadržana dobit, ostali ukupni rezultat, ostale rezerve, rezerve za opšte bankarske rizike.

Banka od stavki redovnog osnovnog kapitala odbija: gubitak tekuće finansijske godine, nepokriveni gubitak prethodnih godina, nematerijalnu imovinu, odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti, sve poreske troškove povezane sa stavkama redovnog osnovnog kapitala predvidive u trenutku njihovog obračuna, ulaganja banke u vlastite instrumente kapitala (npr. otkupljene vlastite trezorske akcije), iznos kvalifikovanog udjela u pravnom licu izvan finansijskog sektora, slobodne isporuke i druge, zakonom propisane stavke ako se pojave u poslovanju.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.8. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Dodatni osnovni kapital banke sastoji se od stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja i primjene privremenog izuzeća od odbitaka od regulatornog kapitala.

Banka od stavki dodatnog osnovnog kapitala odbija sljedeće: direktna i indirektna ulaganja banke u vlastite instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente dodatnog osnovnog kapitala za koje bi banka imala obavezu kupovine na osnovu postojećih ugovora, direktna i indirektna ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora sa kojima banka ima recipročna međusobna ulaganja za koja Agencija smatra da su izvršeni s ciljem vještačkog povećanja regulatornog kapitala, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima nema značajno ulaganje, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima ima značajno ulaganje, isključujući pozicije koje kao pokrovitelj emisije drži najviše pet radnih dana, iznos stavki koje, treba odbiti od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital banke, poreske obaveze povezane sa stavkama dodatnog osnovnog kapitala predvidive u trenutku njihovog izračunavanja, osim ako banka na odgovarajući način uskladi iznos stavki dodatnog osnovnog kapitala u onoj mjeri u kojoj takve poreske obaveze umanjuju iznos.

Dopunski kapital banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja i primjene privremenog izuzeća od odbitaka od regulatornog kapitala. Dopunski kapital ne može biti veći od jedne polovine osnovnog kapitala, odnosno od jedne trećine počevši od 26. jula 2018. godine.

Stavke dopunskog kapitala su: plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi koji se priznaju kao dopunski kapital, računi emisionih premija na akcije, opšte ispravke vrijednosti za kreditne gubitke maksimalno do 1,25% iznosa ponderisani rizikom za Kreditni Rizik, Kreditni Rizik Izloženosti Finansijskih Derivata te Slobodne Isporuke.

Instrumenti kapitala i subordinisanog duga koji ispunjavaju uslove mogu se uključiti u dopunski kapital samo nakon što banka dobije prethodnu saglasnost Agencije.

Od stavki dopunskog kapitala odbija se sljedeće: direktna ili indirektna ulaganja banke u vlastite instrumente dopunskog kapitala, uključujući vlastite instrumente dopunskog kapitala za koje bi institucija mogla imati obavezu kupovine na osnovu postojećih ugovornih obaveza, ulaganja u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora, ako ti subjekti imaju sa bankom recipročna međusobna ulaganja za koja Agencija smatra da su izvršena s ciljem vještačkog povećanja kapitala, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima nema značajno ulaganje, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima ima značajno ulaganje, isključujući pozicije koje kao pokrovitelj emisije drži najduže pet radnih dana.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.8. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Naredna tabela prikazuje strukturu kapitala Banke u svrhu obračuna stope adekvatnosti kapitala u skladu sa novom Odlukom o izračunavanju kapitala banaka, Agencije za bankarstvo Republike Srbije (Sl. glasnik RS 74/2017 i 114/2017) i:

	2018.	2017.
Osnovni kapital		
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	153.094	153.094
Zadržana dobit	(65.564)	(70.039)
Ostali ukupni rezultat	63	20
(-) Ostala nematerijalna imovina	(5.874)	(4.437)
Ostale rezerve	56.819	-
Redovni osnovni kapital	138.538	78.638
Dodatni osnovni kapital	-	-
Ukupno osnovni kapital	138.538	78.638
Dopunski kapital		
Ukupno dopunski kapital	6.404	6.177
Ukupno regulatorni kapital	144.942	84.815
 Izloženosti riziku		
Iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik, kreditni rizik izloženosti finansijskih derivata te slobodne isporuke	512.299	494.158
Ukupan iznos izloženosti za rizik pozicije, devizni i robni rizik	4.507	21.803
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	74.730	69.932
Ukupan iznos izloženosti riziku	591.536	585.893
 Stopa redovnog osnovnog kapitala	23,42%	13,42%
Višak redovnog osnovnog kapitala	98.609	39.090
Stopa osnovnog kapitala	23,42%	13,42%
Višak osnovnog kapitala	85.300	25.908
Stopa regulatornog kapitala	24,50%	14,48%
Višak regulatornog kapitala	73.958	14.508

Na dan 31. decembra 2018. godine i 31. decembra 2017. godine, svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa važećim propisima. Iz gornjih pokazatelja je više nego očito da Banka ima jaku kapitalnu poziciju.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srbije,
- obezbijediti usaglašenost sa standardima Addiko Grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prihoda akcionarima.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izveštaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srbije.

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa svojim ciljevima, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke.

Banka je do 2010. godine obračun i knjiženje rezervisanja za kreditne rizike radila u skladu sa regulatornim pravilima propisanim od strane Agencije za Bankarstvo RS.

U 2010. godini, primjenom novog Međunarodnog računovodstvenog standarda 39, izmijenjena su regulatorna pravila. Nova pravila su zahtijevala manja rezervisanja u odnosu na raniju (regulatornu) metodologiju. Kao rezultat primjene novog standarda Banka je knjižila otpuštanje rezervisanja u korist konta ostalih rezervi "Nedostajući iznos rezervi iz dobiti za procijenjene gubitke" u iznosu od 61.826 hiljada BAM.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.8. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Dana 01.01.2018. prilikom primjene MSFI 9 (obavezna primjena od 01.01.2019. godine) ovaj iznos je umanjen za 475 hiljada BAM što je uticalo na smanjenje salda Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu na iznos od 61.351 hiljada BAM.

Agencija za bankarstvo RS je dana 19.12.2018. godine objavila Odluku o uslovima za uključenje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovni osnovni kapital banke („Službeni glasnik RS“ br.117/2018) kojom se propisuju uslovi koje banka treba da ispuni da bi rezerve za kreditne gubitke bile priznate kao stavka redovnog osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke.

U pomenutoj Odluci ABRS od 19.12.2018. godine propisana su dva uslova koja banka mora ispuniti:

- dostaviti Agenciji za bankarstvo RS odluku skupštine banke o uključenju formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan osnovni kapital, odnosno rasporedu formiranih rezervi u odgovarajuću stavku redovnog osnovnog kapitala u skladu sa članom 6. stav 1 Odluke o izračunavanju kapitala banke;
- iznos formiranih rezervi za kreditne gubitke prethodno umanjiti za sve predvidive troškove u skladu sa primjenjivim poreskim propisima.

Zatečeni saldo na računu Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu u iznosu od 61.351 hiljada BAM Banka smatra neoporezivim obzirom da su u godinama koje su prethodile primjeni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka MRS 39 ove rezerve za kreditne gubitke uvećale poresku osnovicu pa bi u suprotnom došlo do dvostrukog oporezivanja.

Imajući u vidu prethodno navedeno, Skupština Banke je donijela odluku broj 01-1-22786/2018 dana 27.12.2018. godine, o uključivanju formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve.

Uključivanjem formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve došlo je do povećanja regulatornog kapitala u iznosu od 56.819 hiljada BAM, dok je 4.532 hiljada BAM ostalo kao saldo Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu.

Upravljanje kapitalom podrazumijeva stalno praćenje kapitala, a moguće mjere za održavanje zakonom propisanih racia i limita su:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje akcionarima, tj. povećanjem akcijskog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom akcija koja može biti privatna i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Imajući u vidu izuzetno visoku stopu adekvatnosti kapitala Banke ne nazire se potreba za povećanjem kapitala, ali u slučaju potrebe usklađivanja sa zakonskom regulativom banke evidentna je spremnost vlasnika da podrži Banku.

7. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	32.285	29.835
Imovina raspoloživa za prodaju	-	210
Krediti i potraživanja	-	29.625
Finansijska imovina kroz ostali ukupan rezultat	148	-
Finansijska imovina po amortizovanom trošku	32.137	-
Ostali kamatni prihod	10	48
Prihod od dividendi	10	48
Ukupan prihod od kamata	32.295	29.883
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	(6.836)	(7.807)
Ostale obaveze	-	(66)
Negativna kamata na finansijsku imovinu	(215)	(166)
Ukupan rashod od kamata	(7.051)	(8.039)
Neto prihod od kamata	25.244	21.844

7.1. Prihodi kamata

a) Prihodi po osnovu kamata - analiza po izvoru

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Obveznice	148	210
Javni sektor (Vlada)	121	120
Banke	27	90
Krediti i potraživanja	32.011	29.568
Javni sektor (Vlada)	1.764	2.549
Javna preduzeća	944	659
Nebankarske finansijske institucije	357	198
Privatna preduzeća	5.962	4.625
Preduzetnici	396	354
Stanovništvo	22.548	21.141
Strana lica	-	-
Ostale organizacije	40	42
Sredstva kod Centralne banke	-	-
Sredstva kod drugih banaka	126	57
Prihod od dividendi	10	48
	32.295	29.883

b) Prihodi po osnovu kamata - analiza po proizvodu

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Krediti i potraživanja od klijenata	31.390	28.849
Platne kartice	621	719
Trezorski zapisi	-	-
Obveznice	148	210
Sredstva kod drugih banaka	126	57
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	-	-
Prihod od dividendi	10	48
	32.295	29.883

7. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA (NASTAVAK)

7.2. Rashodi kamata

a) Rashodi po osnovu kamata - analiza po izvoru

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Depoziti	5.912	7.010
Javni sektor (Vlada)	356	379
Javna preduzeća	120	45
Banke	164	1.719
Nebankarske finansijske institucije	438	309
Privatna preduzeća	176	212
Preduzetnici	1	2
Stanovništvo	4.636	4.327
Strana lica	-	-
Ostale organizacije	21	17
Negativna kamata na finansijsku imovinu	215	166
Ostale obaveze	-	66
Uzeti krediti	924	797
Banke	260	-
Nebankarske finansijske institucije	664	797
	7.051	8.039

b) Rashodi od kamata - analiza po proizvodu

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Tekući računi i depoziti klijenata	5.748	5.291
Tekući računi i depoziti banaka	164	1.719
Negativna kamata na plasmane	215	166
Uzeti krediti	924	797
Ostale obaveze	-	66
	7.051	8.039

8. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

8.1. Prihodi po osnovu naknada i provizija

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji	6.411	5.621
Naknade po poslovanju sa Visa karticama	3.341	3.087
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa sa inostranstvom	1.686	2.065
Naknade po osnovu mjenjačkih poslova	743	824
Naknade za ranu otplatu, slanje opomena i ostale naknade po kreditima	739	891
Provizije po izdatim garancijama, akreditivima i drugim jemstvima	597	431
Brokerske provizije	1	31
Banka osiguranje	491	53
Ostale naknade i provizije	974	933
	14.983	13.936

8. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (NASTAVAK)

8.1. Prihodi po osnovu naknada i provizija (nastavak)

U skladu sa zahtjevima MSFI 15, prihodi od naknada se mogu prikazati:

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Održavanje	5.299	4.557
Transakcije	2.974	3.251
Kartično poslovanje	2.313	2.365
Kreditno poslovanje	706	863
Dokumentarni poslovi	595	427
Hartije od vrijednosti	-	31
Osiguranje	739	192
Konverzije stranih valuta	2.076	2.128
Ostalo	281	122
	14.983	13.936

8.2. Rashodi po osnovu naknada i provizija

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Naknade po poslovima platnih kartica	1.722	1.225
Naknade po kreditima i garancijama i ostale naknade	296	116
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	312	296
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	145	137
Naknade i provizije berzi i Centralnom registru	74	139
Naknade za sredstva raspoloživa za likvidnost	44	-
	2.593	1.913

U skladu sa zahtjevima MSFI 15, rashodi od naknada se mogu prikazati:

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Održavanje	-	8
Transakcije	586	624
Kartično poslovanje	1.713	1.217
Hartije od vrijednosti Bonus za klijente	108	-
Ostalo	186	64
	2.593	1.913

9. NETO REZULTAT FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Rezultat finansijske imovine za trgovanje	(23)	(136)
Rezultat finansijske imovine raspoložive za prodaju	-	318
Kursne razlike	114	(96)
	91	86

10. OSTALI OPERATIVNI PRIHOD

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Prihodi po osnovu oslobođanja rezervisanja za sudske sporove	812	1.765
Prihodi od prodaje i usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine	826	570
Prihodi od zakupnina	405	378
Prihodi od otpisa obaveza za neaktivne tekuće račune klijenata	-	104
Prihodi po osnovu konsultantskih usluga	5	25
Kapitalni dobici po osnovu prodaje materijalno stečene imovine i osnovnih sredstava	-	227
Ostali prihodi	771	493
	2.819	3.562

11. OSTALI OPERATIVNI RASHOD

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Agenciji za osiguranje depozita	1.138	976
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove	767	2.398
Naknada Agenciji za bankarstvo Republike Srbije	604	623
Troškovi po sudskim sporovima	405	1.573
Naknade i takse ostalim regulatornim institucijama	385	406
Rashod od prodaje i usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine	-	177
Rashod od procjene	-	1.226
Rashodovanje i otpis nekretnina i opreme	19	125
Ostali rashod	381	384
	3.699	7.888

12. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Neto plate	7.064	7.603
Porezi na plate i doprinosi	4.351	4.769
Ostale naknade zaposlenih	810	875
Prihod po osnovu rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore i otpremnine	(11)	(47)
Rashodi po osnovu rezervisanja za bonusne zaposlenih	586	723
	12.800	13.923

Ostale naknade zaposlenih obuhvataju troškove prevoza na rad i sa rada, troškove rekreacije radnika, osiguranje zaposlenih i ostale vidove naknada zaposlenih.

13. OSTALI ADMINISTRATIVNI RASHODI

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Troškovi software-a	3.842	4.221
Osiguranje i obezbeđenje imovine	1.036	1.104
Telekomunikacije	1.266	1.410
Materijal, gorivo, energija i usluge	951	1.230
Indirektni porezi i doprinosi	887	873
Troškovi reklame, marketinga i reprezentacije	1.084	1.217
Zakupnina	1.392	1.208
Troškovi održavanja	1.236	799
Nematerijalne usluge	165	111
Intelektualne usluge povezanih banaka	246	403
Konsultantske usluge	58	157
Članarine i provizije	116	169
Dnevnice i putni troškovi	239	250
Sponzorstva i humanitarni projekti	141	153
Ostali rashodi	527	479
	13.186	13.784

14. REZERVISANJE ZA POTENCIJALNE GUBITKE, UGOVORENE OBAVEZE I OTPISE

	<i>Godina koja se završila 31. decembar</i>	
	2018.	2017.
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke (Napomena 16)	234	-
Sredstva kod drugih banaka (Napomena 17)	(102)	(9)
Krediti i potraživanja od klijenata (Napomena 18.1)	(4.465)	4.509
Ostala finansijska imovina (Napomena 18.2)	(322)	(221)
Investicije u hartije od vrijednosti (Napomena 19)	(26)	-
Potencijalne i ugovorene obaveze (Napomena 30)	85	(1.747)
Naplaćena otpisana potrazivanja	164	3.204
Direktan otpis	(627)	(1.012)
	(5.059)	4.724

15. POREZ NA DOBIT

a) *Komponente poreza na dobit*

	2018.	2017.
Tekući porez na dobit	-	-
Odloženi poreski dobitak	(7)	(7)

b) *Usaglašavanje poreza na dobit i dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope*

	2018.	2017.
Dobit prije oporezivanja	3.278	4.468
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	328	447
Prilagodavanja		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	152	344
Poreski efekti prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	(198)	(24)
Poreski efekti zasnovane na priznatim rezervisanjima za potencijalne gubitke definisane za poreske svrhe	314	92
Troškovi reprezentacije	1	2
Troškovi zatezne kamate	3	11
Poreski efekti amortizacije koja se ne priznaje u poreskom bilansu	(80)	(104)
Efekti po osnovu rezervisanja naknada za zaposlene u poreske svrhe	(21)	(47)
Upotreba prenesenog poreskog gubitka	(499)	(721)
Ukidanje odloženih poreskih (obaveza)/sredstava	(7)	(7)
Porez na dobit	(7)	(7)
Efektivna poreska stopa	0,21%	0,16%

15. POREZ NA DOBIT (nastavak)

b) Usaglašavanje poreza na dobit i dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope (nastavak)

U poslovnoj 2018. godini oporeziva poreska osnovica je iznosila 4.993 hiljada BAM koju je Banka neutralisala koristeći isti iznos prenesenog poreskog gubitka iz ranijih godina. Preostali bruto poreski gubici u iznosu od 7.140 hiljada BAM raspoloživi su za umanjenje budućih dobitaka Banke u narednim godinama. Poreski gubitak može se prenosi pet godina od godine nastanka (gore pomenuti iznos može se upotrijebiti zaključno sa 31. decembrom 2021. godine).

c) Odloženi porezi

Sljedeća tabela prikazuje stavke na kojima su formirane odložene poreske obaveze:

	2018.	2017.
Odložene poreske obaveze		
Revalorizacione rezerve po osnovnim sredstvima	(242)	(248)
Promjena fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-
Osnovna sredstva - različite poreske i računovodstvene stope	(340)	(341)
	(582)	(589)
Neto odložene poreske obaveze	(582)	(589)

Kretanje odloženih poreza Banke može se prikazati kako slijedi:

BANKA	Stanje 1. januar 2018.	Priznato u tekućem rezultatu	Priznato u ostalom ukupnom rezultatu	Neto 31. decembar 2018.	Odložena sredstva	Odložene obaveze
Revalorizacione rezerve po osnovnim sredstvima	(249)	8	h(1)	(242)	-	(242)
Osnovna sredstva - različite poreske i računovodstvene stope	(340)	-	-	(340)	-	(340)
	(589)	8	(1)	(582)	-	(582)

BANKA	Stanje 1. januar 2017.	Priznato u tekućem rezultatu	Priznato u ostalom ukupnom rezultatu	31. decembar 2017.	Odložena sredstva	Odložene obaveze
Revalorizacione rezerve po osnovnim sredstvima	(256)	6	1	(249)	-	(249)
Osnovna sredstva - različite poreske i računovodstvene stope	(340)	-	-	(340)	-	(340)
	(596)	6	1	(589)	-	(589)

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	2018.	2017.
Novčana sredstva u:		
- domaćoj valutи	14.491	13.768
- stranoj valutи	11.298	7.256
Sredstva kod Centralne banke u BAM:		
- Obavezna rezervă	45.137	47.106
- Žiro račun	59.754	53.733
Ispravka vrijednosti	(734)	-
	129.946	121.863

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Obavezna rezerva predstavlja iznose koje je Banka dužna da održava kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH od 31. avgusta 2016. godine, obavezna rezerva iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva bez obzira na njihov rok dospeća.

Obavezna rezerva se održava s prosječnim stanjem na računu u Centralnoj banci BiH. Ova rezerva se može koristiti za likvidnost. Centralna banka BiH isplaćuje naknadu Banci na iznos ukupnih sredstava na računu kod Centralne banke u skladu sa odredbama Zakona.

Kretanje bruto izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	121.863	-	-	-	121.863
Promjena bruto izloženosti	8.817	-	-	-	8.817
od toga povećanje	82.776	-	-	-	82.776
od toga smanjenje	(73.959)	-	-	-	(73.959)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	130.680	-	-	-	130.680

Kretanje rezervisanja za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(968)	-	-	-	(968)
Promjena rezervisanja	234	-	-	-	234
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	-	-	-	-	-
od toga smanjenje	234	-	-	-	234
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(734)	-	-	-	(734)

17. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA

	2018.	2017.
Devizni računi kod domaćih i inostranih banaka	51.223	13.363
Oročeni depoziti do sedam dana	7.345	6.061
Čekovi poslati na naplatu u stranoj valuti	-	1
Ukupno:	58.568	19.425
Ispravka vrijednosti	(121)	(15)
	58.447	19.410

Na dan 31. decembra 2018. godine, iznos od 7.345 hiljada BAM odnosi se na oročene depozite sa dospećem do 7 dana kod Erste Group Bank AG Austria u iznosu 4,3 miliona USD po stopi od 2,40%.

Devizni računi predstavljaju račune kod domaćih i inostranih banaka na koje se obračunavaju kamate u zavisnosti od važećih ugovora sa bankama za različite valute.

Kretanje bruto izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	19.401	-	24	-	19.425
Promjena bruto izloženosti	37.488	-	-	-	37.488
od toga povećanje	38.298	-	-	-	38.298
od toga smanjenje	(810)	-	-	-	(810)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	(25)	-	(25)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	8.463	-	-	-	8.463
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(7.337)	-	-	-	(7.337)
Kursne razlike	553	-	1	-	554
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	58.568	-	-	-	58.568

Kretanje rezervisanja za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(31)	-	(12)	-	(43)
Promjena rezervisanja	(114)	-	12	-	(102)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(118)	-	-	-	(118)
od toga smanjenje	4	-	12	-	16
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	24	-	-	-	24
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(121)	-	-	-	(121)

17. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA (NASTAVAK)

Kretanje rezervisanja za 2017. godinu može se prikazati kako slijedi:

	2017.
1. januar	7
Povećanje za godinu	13
Smanjenje rezervisanja	(4)
Povećanje/(smanjenje) za godinu, neto (napomena 14)	9
Kursne razlike, neto	(1)
31. decembar	15

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA

Krediti i potraživanja po amortizovanom trošku se sastoje od:

	2018.	2017.
Krediti i potraživanja od banaka	-	-
Krediti i potraživanja od klijenata	506.896	522.019
Ostala finansijska imovina	2.782	2.213
Ukupno krediti i potraživanja	509.678	524.232

18.1. Krediti i potraživanja od klijenata

	2018.	2017.
Stanovništvo	31.055	365.494
Privatna preduzeća	20.975	178.868
Javni sektor (Vlada)	15.893	45.535
Javna preduzeća	154.166	21.257
Preduzetnici	11.605	11.636
Strana lica	362.419	1.462
Nebankarske finansijske institucije	1.309	9.743
Ostale organizacije	144	351
Ukupno Bruto	597.566	632.346
Ispravka vrijednosti	(89.106)	(108.568)
Ukupno neto krediti	508.460	523.778
Naplaćena neprihodovana naknada	(1.564)	(1.759)
Ukupno krediti i potraživanja od klijenata	506.896	522.019

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

18.1. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Krediti, potraživanja od klijenata po vrsti proizvoda mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Investicioni krediti	146.727	180.804
Potrošački krediti	244.664	222.322
Stambeni krediti	62.948	77.333
Krediti za obrtna sredstva	36.162	35.072
Hipotekarni krediti	24.120	28.993
Prekoračenja	60.753	58.722
Krediti za kupovinu automobila	165	291
Plaćene garancije	159	164
Ostalo	21.868	28.645
Ukupno	597.566	632.346
Ispravka vrijednosti	(89.106)	(108.568)
Ukupno neto krediti	508.460	523.778
Naplaćena neprihodovana naknada	(1.564)	(1.759)
Ukupno krediti i potraživanja od klijenata	506.896	522.019

U toku 2018. godine Banka je preuzeala stečenu materijalnu imovinu, tj nekretnine i pokretnine koje su služile kao obezbjeđenje kredita u ukupnom iznosu od 1.836 hiljada BAM (2017: 1.097 hiljada BAM).

Tokom 2018. godine Banka je prodala stečenu materijalnu imovinu čija je knjigovodstvena vrijednost bila 421 hiljada BAM (2017: 103 hiljade BAM).

Kretanje bruto izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	483.060	28.606	121.786	-	633.452
Promjena bruto izloženosti	(70.132)	18.348	(11.411)	-	(63.195)
od toga povećanje	356.479	30.536	72.217	-	459.232
od toga smanjenje	(397.524)	(35.114)	(89.789)	-	(522.427)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(29.087)	22.926	6.161	-	-
Otpisi	(10)	(54)	(27.651)		(27.715)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	176.360	4.237	7.228	-	187.825
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(121.846)	(9.763)	(1.975)	-	(133.584)
Kursne razlike	105	9	738	-	852
Ostale promjene	(58)	-	(11)		(69)
Bruto izloženost 31.12.2018.	467.479	41.383	88.704	-	597.566

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA (NASATAVAK)

18.1. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kretanje rezervisanja za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(5.153)	(4.199)	(100.978)	-	(110.330)
Promjena rezervisanja	(1.565)	1.045	(1.920)	-	(2.440)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	1.771	118	(1.88)	-	-
od toga povećanje	(6.317)	(1.658)	(11.401)	-	(19.376)
od toga smanjenje	2.981	2.585	12.559	-	18.125
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	(1.189)	-	(1.189)
Otpisi	-	2	27.468	-	27.470
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena imovina	(1.644)	(359)	(335)	-	(2.338)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	503	503	1.462	-	2.468
Promjena u modelima/parametrima	3.347	(6.691)	-	-	(3.344)
Kursne razlike	(1)	(2)	(589)	-	(592)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(4.513)	(9.701)	(74.892)	-	(89.106)

Kretanje rezervisanja po kreditima za 2017. godinu može se prikazati kako slijedi:

2017.	
1. januar	124.950
Povećanje za godinu	24.331
Smanjenje rezervisanja	(27.356)
Smanjenje rezervisanja - unwinding (kamatni prihod na umanjena potraživanja)	(1.484)
(Smanjenje)/povećanje za godinu, neto (napomena 14)	(4.509)
Kursne razlike, neto	(1.746)
Prodaja	-
Indirektan otpis	(10.127)
31. decembar	108.568

18.2. Ostala finansijska imovina

	2018.	2017.
Ostala finansijska imovina		
U domaćoj valuti:		
- Potraživanja od klijenata po sudskim sporovima	455	1.605
- Potraživanja od realizovanih kolaterala	46	45
- Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	1.209	889
- Plaćeni avansi	313	433
- Potraživanja od klijenata po zakupninama	68	75
- Potraživanja za konsultantske usluge	6	2
- Potraživanja u ime i za račun drugih	424	199
- Potraživanja za prodatu imovinu	-	1
- Ostala potraživanja	536	473
U stranoj valuti:		
- Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	728	607
- Preplaćena kamata	1	1
- Ostala potraživanja	266	270
Ukupno:	4.052	4.600
Ispravka vrijednosti	(1.270)	(2.387)
	2.782	2.213

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA (NASTAVAK)

18.2. Ostala finansijska imovina (nastavak)

Kretanje bruto izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	2.225	-	2.375	-	4.600
Promjena bruto izloženosti	353	12	52	-	417
od toga povećanje	657	-	63	-	720
od toga smanjenje	(292)	-	(11)	-	(303)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(12)	12	-	-	-
Otpisi	-	-	(1.449)	-	(1.449)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	215	1	276	-	492
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	(8)	-	(8)
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	2.793	13	1.246	-	4.052

Kretanje rezervisanja za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(32)	-	(2.372)	-	(2.404)
Promjena rezervisanja	(19)	(4)	(298)	-	(321)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(28)	(4)	(314)	-	(346)
od toga smanjenje	9	-	16	-	25
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	1.455	-	1.455
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(51)	(4)	(1.215)	-	(1.270)

Kretanja rezervisanja za 2017. godinu data su u tabeli ispod:

	2017.
1. januar	2.280
Povećanje za godinu	336
Smanjenje rezervisanja	(115)
Povećanje, neto (napomena 14)	221
Upotreba	(114)
31. decembar	2.387

19. INVESTICIJE U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

19.1. Dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti

	2018.	2017.
Imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat		
Dužničke hartije od vrijednosti		
Obveznice BNP Paribas BA	9.758	-
Obveznice Commerce Bank Frankfurt	7.515	-
Obveznice Intesa Sanpaolo SPA	5.927	-
Obveznice UBS AG	9.818	-
Obveznice Unicredit SPA	6.020	-
Obveznice Vlade Poljske	13.834	-
Obveznice Ministarstva Finansija RS	2.027	-
Vlasničke hartije od vrijednosti		
Banjalučka berza a.d	175	-
Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.	30	-
S.W.I.F.T	24	-
Imovina raspoloživa za prodaju kroz Izvještaj o dubitku ili gubitku		
Dužničke hartije od vrijednosti		
Obveznice Ministarstva Finansija RS	-	2.029
Vlasničke hartije od vrijednosti		
Banjalučka berza a.d	-	175
Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.	-	30
S.W.I.F.T	-	24
	55.128	2.258

Investicije u dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine u iznosu od 54.899 hiljada BAM se odnose na dugoročne dužničke hartije od vrijednosti emitovane od strane Ministarstva finansija Republike Srpske sa kamatnom stopom u rasponu od 1,50% do 6%, Banaka sa sjedištem u Evropskoj uniji sa kamatnom stopom u rasponu od 0,5% do 2,75% i Vlade Poljske sa kamatnom stopom 4,5%.

Kretanje bruto izloženosti dužničkih hartija od vrijednosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	2.029	-	-	-	2.029
Promjena bruto izloženosti	52.870	-	-	-	52.870
od toga povećanje	53.316	-	-	-	53.316
od toga smanjenje	(446)	-	-	-	(446)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	54.899	-	-	-	54.899

19. INVESTICIJE U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

19.1. Dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti (nastavak)

Kretanje rezervisanja za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(93)	-	-	-	(93)
Promjena rezervisanja	(25)	-	-	-	(25)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(96)	-	-	-	(96)
od toga smanjenje	71	-	-	-	71
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(118)	-	-	-	(118)

19.2. Derivatna finansijska imovina i obaveze

Derivati koji se drže radi trgovanja

	2018.	2017.
Imovina		
<i>Fer vrijednost:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	-	-
<i>Nominalni iznos:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	115.394	134.952
Obaveze		
<i>Fer vrijednost:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	-	-
<i>Nominalni iznos:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	115.394	134.952

Banka koristi valutne terminske ugovore i valutne swap-ove kako bi upravljala deviznim rizikom.

Derivati su klasifikovani kao finansijski instrumenti namijenjeni trgovaju, s obzirom da Banka nije implementirala računovodstvo zaštite.

Nominalni iznosi određenih vrsta finansijske imovine pružaju osnovu za poređenje s imovinom iskazanom u izvještaju o finansijskom položaju, ali ne moraju nužno ukazivati na iznos budućih novčanih tokova ili tekuće fer vrijednosti imovine te stoga ne ukazuju na izloženost Banke kreditnom riziku ili riziku promjene cijena.

20. UČEŠĆA

Konsolidovani finansijski izvještaji su se pripremali za Banku i za Grupu do decembra 2017. godine. Finansijski izvještaji Grupe uključivali su konsolidovane finansijske izvještaje Banke i zavisnog društva Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka koje je bilo pod njenom punom kontrolom (zavisno društvo), do 7. septembra 2017. godine kada je uveden likvidacioni postupak, i čime je Banka izgubila kontrolu upravljanja nad zavisnim društvom.

Banka nema učešća u druge subjekte na dan 31. decembar 2018. i 2017. godine.

21. NEKRETNINE I OPREMA

21.1. Zemljište, objekti i oprema

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicije u toku	Ukupno
Nabavna vrijednost				
<i>Stanje na dan 1. januara 2017.</i>	37.965	11.720	59	49.744
Povećanja	13	604	58	675
Prenosi	-	58	(58)	-
Rashodovanje	-	(191)	-	(191)
Umanjenje	(119)	-	-	(119)
Prekupljenje	-	-	(57)	(57)
Prodaja	-	(2.983)	-	(2.983)
Reklasifikacija	(547)	-	-	(547)
<i>Stanje na dan 31. decembra 2017.</i>	37.312	9.208	2	46.522
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	37.312	9.208	2	46.522
Povećanja	-	87	84	171
Prenosi	-	1	(1)	-
Rashodovanje	-	(30)	-	(30)
Prodaja	-	(2)	-	(2)
<i>Stanje na dan 31. decembra 2018.</i>	37.312	9.264	85	46.661
Ispravka vrijednosti				
<i>Stanje na dan 1. januara 2017.</i>	10.273	9.225	-	19.498
Amortizacija perioda	566	560	-	1.126
Rashodovanje	-	(180)	-	(180)
Umanjenje	1.095	-	-	1.095
- Prodaja	-	(2.471)	-	(2.471)
Reklasifikacija	(155)	-	-	(155)
<i>Stanje na dan 31. decembra 2017.</i>	11.779	7.134	-	18.913
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	11.779	7.134	-	18.913
Amortizacija perioda	546	553	-	1.099
Rashodovanje	-	(28)	-	(28)
- Prodaja	-	(2)	-	(2)
<i>Stanje na dan 31. decembra 2018.</i>	12.325	7.657	-	19.982
Neto knjigovodstvena vrijednost				
31. decembar 2018.	24.987	1.607	85	26.679
31. decembar 2017.	25.533	2.074	2	27.609

Na dan 31. decembra 2018. godine, nekretnine Banke uključuju zemljište i građevinske objekte knjigovodstvene vrijednosti u iznosu od 707 hiljada BAM za koje Banka ne posjeduje odgovarajuće vlasničke listove (2017. godine: 723 hiljada BAM).

Banka nema hipoteku ili zalogu nad svojim nekretninama ili opremom na dan 31. decembra 2018. godine.

Na dan 31. decembra 2017. godine Banka je knjižila umanjenje vrijednosti u iznosu od 1.227 hiljada BAM od čega su za 1 hiljadu BAM smanjene prethodno kreirane revalorizacione rezerve, dok je 1.226 hiljada BAM knjiženo kao umanjenje vrijednosti na teret izvještaja o dobitku ili gubitku.

Da se vrijednost nekretnina i opreme prikazuje na osnovu istorijskog troška, vrijednosti za Banku bi bile kako slijedi:

	2018.	2017.
Nabavna vrijednost	49.757	49.617
Akumulirana amortizacija	(25.781)	(24.620)
Knjigovodstvena vrijednost	23.976	24.997

21. NEKRETNINE I OPREMA (nastavak)

21.2. Investicione nekretnine

Nabavna vrijednost	
<i>Stanje na dan 1. januar 2017.</i>	3.915
<i>Stanje na dan 31. decembar 2017.</i>	3.915
<i>Stanje na dan 1. januar 2018.</i>	3.915
Povećanje	13
Stanje na dan 31. decembar 2018.	3.928
Ispravka vrijednosti	
<i>Stanje na dan 1. januar 2017.</i>	1.361
Procjena	13
Preknjiženje	153
Stanje na dan 31. decembar 2017.	1.527
<i>Stanje na dan 1. januar 2018.</i>	1.527
Stanje na dan 31. decembar 2018.	1.527
Neto knjigovodstvena vrijednost	
31. decembar 2018.	2.401
31. decembar 2017.	2.388

22. NEMATERIJALNA ULAGANJA

		Licence i softver
Nabavna vrijednost		
<i>Stanje na dan 1. januara 2017.</i>		18.247
Povećanja		1.948
Preknjiženje		57
Stanje na dan 31. decembra 2017.		20.252
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>		20.252
Povećanja		2.875
Rashodovanje		(16)
Stanje na dan 31. decembra 2018.		23.111
Ispravka vrijednosti		
<i>Stanje na dan 1. januara 2017.</i>		14.764
Amortizacija perioda		1.050
Stanje na dan 31. decembra 2017.		15.814
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>		15.814
Amortizacija perioda		1.423
Stanje na dan 31. decembra 2018.		17.237
Neto knjigovodstvena vrijednost		
31. decembar 2018.		5.874
31. decembar 2017.		4.438

Da se vrijednost nematerijalne imovine prikazuje na osnovu istorijskog troška, vrijednosti za Banku bi bile kako slijedi:

	2018.	2017.
Nabavna vrijednost	22.806	19.947
Akumulirana amortizacija	(16.932)	(15.509)
Knjigovodstvena vrijednost	5.874	4.438

23. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

U skladu sa MSFI 5 Banka je imovinu koju ne koristi za vlastite potrebe i koju namjerava prodati klasifikovala u imovinu namijenjenu prodaji čija je neto knjigovodstvena vrijednost 545 hiljada BAM.

24. OSTALA IMOVINA

Pregled nefinansijskih sredstava dat je u tabeli ispod:

	2018.	2017.
Ostala nefinansijska aktiva		
U domaćoj valutи:		
- Materijalne vrijednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	2.256	1.773
- Sitan inventar	119	100
- Razgraničeni troškovi	73	288
- Potraživanja po porezu na dobit Brčko Distrikt	-	-
- Potraživanja za položene depozite	407	509
- Potraživanja od fondova	-	305
- Potraživanja za imovinu u postupku sticanja	315	376
- Ostala potraživanja	2.137	2.001
U stranoj valuti:		
- Razgraničeni troškovi	263	1
- Ostala potraživanja	-	-
Ukupno:	5.570	5.353
Umanjenje vrijednosti	-	-
	5.570	5.353

25. FINANSIJSKE OBAVEZE MJERENE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

25.1. Depoziti banaka i finansijskih institucija

Depoziti banaka i finansijskih institucija podijeljeni po ugovorenom roku mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Depoziti po viđenju	10.049	6.059
Kratkoročni depoziti	1.000	25.449
Dugoročni depoziti	20.301	18.539
	31.350	50.047

Depoziti banaka i finansijskih institucija podijeljeni po valutama mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Domaća valuta	9.731	5.991
Strana valuta	21.619	44.056
	31.350	50.047

Depoziti primljeni u BAM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su u odgovarajućim pozicijima strane valute.

25. FINANSIJSKE OBAVEZE MJERENE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

25.2. Depoziti komitenata

Depoziti komitenata podijeljeni po ugovorenom roku mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Depoziti po viđenju	307.908	243.628
Kratkoročni depoziti	8.168	5.293
Dugoročni depoziti	224.169	210.460
	540.245	459.381

Depoziti komitenata podijeljeni po vrsti klijenta mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanovništvo	380.925	334.187
Privatna preduzeća	81.252	61.780
Javni sektor	32.086	20.549
Strana lica	19.705	18.312
Javna preduzeća	11.872	11.535
Preduzetnici	7.469	6.941
Ostale organizacije	6.936	6.077
	540.245	459.381

Depoziti komitenata podijeljeni po valutama mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Domaća valuta	257.836	197.295
Strana valuta	282.409	262.086
	540.245	459.381

Depoziti primljeni u BAM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijima strane valute.

25.3. Obaveze po kreditima

	2018.	2017.
Dugoročni krediti u stranoj valuti:		
EBRD (Evropska banka za obnovu i razvoj)	9.877	-
EFSE (Evropski fond za jugoistočnu Evropu)	15.659	-
	25.536	-
Dugoročni krediti u BAM:		
Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka	4.151	2.510
Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	2.991	2.504
Fond stanovanja Republike Srpske	19.834	23.286
	26.976	28.300
	52.512	28.300

Dugoročni krediti u domaćoj valuti ugovoreni su sa valutnom klauzulom.

25. FINANSIJSKE OBAVEZE MJERENE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (NASTAVAK)

25.3. Obaveze po kreditima (nastavak)

EBRD (European Bank for Reconstruction and Development - Evropska banka za obnovu i razvoj) je plasirala dugoročni kredit Banci za nenamjensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok u EUR valuti. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/--procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH /RS.

EFSE (European Fund for Southeast Europe - Evropski fond za jugoistočnu Evropu) je plasirao dugoročni kredit Banci za nenamjensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok u EUR valuti. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/--procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH /RS.

Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka plasirao je kredit Banci za finansiranje projekata razvoja. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/-- procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske - koji pruža pomoć u projektima razvoja u istočnom dijelu Republike Srpske, plasirao je kredit Banci. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- - procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond stanovanja Republike Srpske plasirao sredstva iz kreditne linije za stambene kredite koji se koriste za kupovinu, izgradnju rekonstrukciju i proširenje stambene jedinice. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/--procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

25.4. Ostale finansijske obaveze

	2018.	2017.
Obaveze u domaćoj valutи:		
- Obaveze prema dobavljačima	437	521
- Obaveze po osnovu kreditnih kartica	545	478
- Obaveze po osnovu primljenih avansa	103	116
- Rana otplata kredita	593	422
- Blokade klijenata	99	130
- Nerealizovana plaćanja za osnivanje društava	109	116
- Obaveze po osnovu PTA ugovora	-	55
- Obaveze po osnovu dividendi	70	70
- Ostale obaveze	130	245
Obaveze u stranoj valutи:		
- Rana otplata kredita	5.145	4.752
- Obaveze prema dobavljačima	1.117	905
- Obaveze po osnovu kreditnih kartica	67	252
- Obaveze po osnovu PTA ugovora	-	12
- Ostale obaveze	265	738
	8.680	8.812

26. OSTALE OBAVEZE

Pregled nefinansijskih obaveza dat je u tabeli ispod:

	2018.	2017.
Obaveze u domaćoj valutи:		
- Obaveze prema zaposlenima	1.722	1.680
- Obaveze za poreze i doprinose	860	849
- Obaveze prema zaposlenima po osnovu neiskorištenih godišnjih odmora	293	314
- Odloženi prihodi po osnovu kamata	100	100
- Ostale razgraničene naknade	86	95
- Razgraničeni rashodi	790	678
- Ostale obaveze	64	180
Obaveze u stranoj valuti:		
- Ostale obaveze	69	-
	3.984	3.896

Promjene rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Stanje na dan 1. januara	314	366
Povećanje rezervisanja	-	-
Isplate	-	-
Ukidanje rezervisanja	(21)	(52)
Smanjenje, neto	(21)	(52)
Stanje na dan 31. decembra	293	314

27. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulogom akcionara i narednim emisijama akcija. Akcionari imaju pravo da učestvuju u upravljanju Bankom, kao i u raspodjeli dobiti.

U toku poslovne 2018. godine Banka nije vršila povećanje/smanjenje akcionarskog kapitala. Akcijski kapital Banke se sastoji od 153.094.205 običnih akcija nominalne vrijednosti od 1 konvertibilnu marku, i upisan je kod Okružnog privrednog suda u Banjaluci dana 25.01.2017. godine Rješenjem broj 057-0-Reg-17-001851.

Na dan 31. decembra 2018. godine najveći akcionar Banke je Addiko Bank AG sa učešćem od 99,86% (31.12.2017. godine učešće većinskog akcionara je iznosilo 99,86%).

Rezerve banke

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2018. godine mogu se prikazati na sljedeći način:

	2018.	2017.
Zakonske rezerve	-	-
Ostale rezerve iz dobiti	56.819	-
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	4.532	61.826
Stanje na dan 31. decembra	61.351	61.826

Agencija za bankarstvo RS je dana 19.12.2018. godine objavila Odluku o uslovima za uključenje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovni osnovni kapital banke („Službeni glasnik RS“ br.117/2018) kojom se propisuju uslovi koje banka treba da ispuni da bi rezerve za kreditne gubitke bile priznate kao stavka redovnog osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke.

Imajući u vidu prethodno navedeno, Skupština Banke je donijela odluku broj 01-1-22786/2018 dana 27.12.2018. godine, o uključivanju formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve.

Uključivanjem formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve došlo je do povećanja regulatornog kapitala u iznosu od 56.819 hiljada BAM, dok je 4.532 hiljada BAM ostalo kao saldo Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu (napomena 6.8).

27. KAPITAL (nastavak)

Rezerve banke (nastavak)

Na dan 31. decembar 2018. godine i na 31. decembar 2018. godine Banka nema nedostajuće rezerve po regulativi ABRS.

	2018.	2017.
Ukupne rezerve po regulatornom zahtjevu za bilans i vanbilans	96.897	128.525
Ukupna ispravka vrijednosti po MRS/MSFI (za bilans i vanbilans)	92.405	113.516
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	4.532	61.826
Iznos viška rezervi za kreditne gubitke po regulativi ABRS	(40)	(46.817)

28. ZARADA PO AKCIJI

	2018.	2017.
Neto dobitak tekuće godine	3.285	4.475
Ponderisani broj akcija	153.094	153.094
Osnovni dobitak po akciji u BAM	0,021	0,029

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, one ne utvrđuju razvodnjene zarade po akciji.

29. OSTALA REZERVISANJA

Na dan 31. decembra, ostala rezervisanja su prikazana ispod:

	2018.	2017.
Sudski sporovi	1.863	3.106
Restrukturiranje	507	775
Ostala rezervisanja	16	16
Otpremnine	290	294
	2.676	4.191
Rezervisanja za potencijalne obaveze	1.173	2.546
	3.849	6.737

Kretanje rezervisanja Banke može se prikazati na sljedeći način:

	Restrukturiranje	Otpremnine	Sudski sporovi	Ostalo	Ukupno
1. januar 2017.	1.282	312	9.846	1.049	12.489
Povećanje za godinu	-	-	2.398	-	2.398
Smanjenje rezervisanja	-	(15)	(1.765)	-	(1.780)
Isplate	(507)	(3)	(7.373)	(1.033)	(8.916)
31. decembar 2017.	775	294	3.106	16	4.191

	Restrukturiranje	Otpremnine	Sudski sporovi	Ostalo	Ukupno
1. januar 2018.	775	294	3.106	16	4.191
Povećanje za godinu	-	-	766	-	766
Smanjenje rezervisanja	-	-	(812)	-	(812)
Isplate	(268)	(4)	(1.197)	-	(1.469)
31. decembar 2018.	507	290	1.863	16	2.676

29. OSTALA REZERVISANJA (NASTAVAK)

Kretanje rezervisanja za vanbilansnu izloženost za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(980)	(48)	(232)	-	(1.260)
Promjena rezervisanja	611	(294)	77	-	394
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	50	(35)	(15)	-	-
od toga povećanje	(226)	(333)	(63)	-	(622)
od toga smanjenje	787	74	155	-	1.016
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	(440)	(3)	(32)	-	(475)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	121	7	38	-	166
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(688)	(338)	(149)	-	(1.175)

Kretanje rezervisanja za vanbilansnu izloženost za 2017. godinu je prikazano ispod:

	2017.
1. januar	799
Povećanje za godinu	2.254
Smanjenje rezervisanja	(507)
Smanjenje rezervisanja, neto (napomena 14)	1.747
31. decembar	2.546

Restrukturiranje

Sljedeća tabela prikazuje očekivani period dospijeća rezervisanja za restrukturiranje:

	2018.	2017.
do 1 godine	507	776
od 1 do 5 godina	-	-
Ukupno	507	776

Otpremnine

Od ukupnog iznosa smanjena rezervisanja za otpremnine u iznosu od 4 hiljade BAM, 2 hiljade BAM se odnosi na aktuarske gubitke po osnovu demografskih pretpostavki a 2 hiljade BAM na aktuarske dobitke po osnovu finansijskih pretpostavki. Više detalja o aktuarskim pretpostavkama korištenim u izračunu nalaze se u napomeni 31 Otpremnine.

29. OSTALA REZERVISANJA (NASTAVAK)

Sudske sporove i ostala rezervisanja

Radi naplate potraživanja po osnovu kredita, garancija, akreditiva ili po drugim osnovama Banka na dan 31. decembra 2018. godine vodi ukupno 3773 sudska postupka, sa ukupnom vrijednošću sporova od 82.623 hiljada BAM.

Na dan 31. decembra 2018. godine bilo je 179 otvorenih pasivnih sudske postupaka koji se vode protiv Banke. Ukupna nominalna vrijednost tih postupaka je iznosila 31.061 hiljada BAM, ne uključujući eventualne zatezne kamate. U ovaj iznos je uključeno 19 predmeta nominalne vrijednosti 299 hiljada BAM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali se i dalje vode kao otvoreni, jer je u toku postupak po vanrednom pravnom licu. Takođe, u ovaj iznos su uključeni 21 predmet nominalne vrijednosti 9.744 hiljada BAM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku. Ovi predmeti koji ne predstavljaju rizik za Banku (već plaćeni ili rizik prenesen na preuzimatelja potraživanja) se knjigovodstveno ne evidentiraju.

Ukupan broj sporova koji se odnosi na tužbene zahtjeve u vezi sa CHF valutnom klauzulom i navodnim povećanjem kamatne marže je 74. Nominalna vrijednost tih sporova iznosi 3.204 hiljade BAM.

Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudske postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnoći budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je rezervisala 1.862 hiljada BAM za sudske sporove na dan 31. decembra 2018. godine, što Uprava procjenjuje dovoljnim.

U 2018. godini Banka je nastavila aktivnosti na rješavanju sudske sporove i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Nastavljeno je revidiranje strategija po sporovima, adekvatno zastupanje i koordinirana odbrana Banke u postupcima, proces vansudskog rješavanja sporova, te ažurno vođenje evidencija i izvještavanja o sporovima. To je imalo za rezultat nastavak smanjenja, kako ukupnog broja sporova, tako i njihove vrijednosti u odnosu na 31. decembar 2017. godine.

30. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE

Krediti, garancije, garancije za dobro izvršenje posla i akreditivi

	2018.	2017.
Kreditne obaveze	71.584	89.491
Plative garancije	28.817	20.327
Činidbene garancije	12.609	11.169
Akreditivi i ostala jemstva	1.419	5.110
	114.429	126.097

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita. Banka i Banka su po ovim izloženostima formirale rezervisanja kako je navedeno u napomeni 14.

30. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE (NASTAVAK)

Kretanje vanbilansne izloženosti za 2018. godinu može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumanjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	124.631	1.122	344	-	126.097
Promjena bruto izloženosti	6.580	2.012	(82)	-	8.510
od toga povećanje	41.811	3.251	273	-	45.335
od toga smanjenje	(32.640)	(3.795)	(390)	-	(36.825)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(2.591)	2.556	35	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	30.341	5	32	-	30.378
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(50.374)	(109)	(73)	-	(50.556)
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	111.178	3.030	221	-	114.429

31. OTPREMNINE

Značajne aktuarske prepostavke za izračunavanje sadašnje vrijednosti otpremnina radnika su: stopa diskonta, očekivani rast plata i stopa mortaliteta. Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope diskonta može se prikazati kako slijedi:

	U BAM		
Diskontna stopa	5%	4,50%	5,50%
Sadašnja vrijednost obaveza (BAM)	289.726	305.464	275.224
% odstupanja u odnosu na korišćenu stopu	-	5,43%	(5,01%)

Ukoliko bi kamatna stopa sa kojom se vrši diskontovanje bila manja za 0,5% vrijednost obaveza bi porasla za 5,43%. Ukoliko bi kamatna stopa sa kojoj se vrši diskontovanje bila veća za 0,5% vrijednost obaveza bi se smanjila za 5,01%.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene zarada može se prikazati kako slijedi:

	U BAM		
Prosječna otpremnina	trenutna	manja za 0,5%	veća za 0,5%
Sadašnja vrijednost obaveza (BAM)	289.726	288.277	291.174
% odstupanja u odnosu na korišćenu stopu	-	(0,50%)	0,50%

Promjena zarada direktno proporcionalno utiče na promjene otpremnina. Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope mortaliteta može se prikazati kako slijedi:

	U BAM		
Prosječna starost	trenutna	manja za 1 godinu	veća za 1 godinu
Sadašnja vrijednost obaveza (BAM)	289.726	280.456	297.247
% odstupanja u odnosu na korišćenu stopu	-	-3,20%	2,60%

Ukoliko bi zaposleni u projektu bili stariji za godinu dana, sadašnja vrijednost otpremnina bi porasla za 2,6%, a ukoliko bi zaposleni u projektu bili mlađi godinu dana, prosječna otpremnina bi se smanjila za 3,2%.

31. OTPREMNINE (NASTAVAK)

Očekivani period dospijeća rezervisanja za otpremnine može se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
U narednih 12 mjeseci	28	40
Između 1 i 5 godina	64	56
Između 5 i 10 godina	56	62
Preko 10 godina	142	136
Ukupno:	290	294

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

U skladu sa MRS 24, povezana strana je lice ili entitet koji su povezani sa entitetom koji sačinjava finansijske izvještaje:

- Lice ili uži član porodice tog lica je povezan sa izveštajnim entitetom ako to lice:
 - o ima kontrolu ili zajedničku kontrolu nad izveštajnim entitetom;
 - o ima značajan uticaj nad izveštajnim entitetom; ili
 - o je član ključnog rukovodećeg osoblja izveštajnog entiteta ili matičnog entiteta izveštajnog entiteta.
- Entitet je povezan sa izveštajnim entitetom ako je bilo koji od sljedećih uslova ispunjen:
 - o Entitet i izveštajni entitet su članovi iste grupe;
 - o Entitet je pridružen entitet ili je zajednički poduhvat sa drugim entitetom;
 - o Oba entiteta su u zajedničkom poduhvatu sa istom trećom stranom;
 - o Entitet je u zajedničkom poduhvatu sa trećom stranom a drugi entitet je pridruženi entitet treće strane;
 - o Plan primanja nakon prestanka zaposlenja je zaseban entitet koji posluje u korist zaposlenih ili izveštajnog entiteta ili entiteta koji je povezan sa izveštajnim entitetom. Ako je sam izveštajni entitet takav plan, onda su poslodavci sponzori plana takođe povezane strane izveštajnog entiteta;
 - o Entitet je pod kontrolom ili pod zajedničkom kontrolom fizičkih lica definisanih u prvoj tački;
 - o Lice, koje imaa kontrolu ili zajedničku kontrolu nad izveštajnim entitetom, ima značajan uticaj na entitet ili je član ključnog rukovodstva entiteta (ili matičnog entiteta takvog entiteta).

U skladu sa MRS 24, povezane strane Banke predstavljaju:

- većinski akcionar i njegova povezana lica (pravna lica uključena u konsolidaciju Addiko Grupe);
- članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke (tj. ključno rukovodeće osoblje);
- članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja;
- pravna lica u kojima Banka ima značajan vlasnički interes (iznad 10%).

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli dat je prikaz sredstava i obaveza prema povezanim pravnim licima:

	2018.	2017.
Imovina:		
Devizni računi:		
ADDIKO BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	570	564
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	1.089	300
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	525	546
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	71	127
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	3.680	904
Ostala imovina (neto):		
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	-	10
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	3	60
ADDIKO BANK a.d. Podgorica, Crna Gora	-	13
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	-	10
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	-	352
ADDIKO BANK d.d. Ljubljana, Republika Slovenija	45	-
	5.983	2.886
Obaveze:		
Depoziti po viđenju:		
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	25	3
ADDIKO BANK a.d. Podgorica, Crna Gora	122	53
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	-	-
Kratkoročni depoziti:		
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	-	11.755
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	-	13.694
Ostale obaveze:		
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	328	454
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	153	155
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	67	97
Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka	-	-
ADDIKO BANK a.d. Podgorica, Crna Gora	3	9
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	463	497
	1.161	26.717

Vanbilans:**Primljeni kredit-neiskorišteni limit**

ADDIKO BANK d.d. Ljubljana, Republika Slovenija

19.558

-

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli dat je prikaz prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica:

	2018.	2017.
Prihodi po osnovu kamata:		
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	-	2
Prihodi po osnovu naknada i provizija:		
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	17	17
Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka	-	1
Ostali prihodi iz poslovanja:		
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	20	35
Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka	-	801
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	242	92
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	-	1
	279	949
Rashodi po osnovu kamata:		
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	(3)	(1.604)
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	(59)	(74)
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	(105)	(48)
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	(3)	(1)
Rashodi po osnovu naknada i provizija:		
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	(722)	(514)
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	(8)	(4)
ADDIKO BANK d.d. Ljubljana, Republika Slovenija	(44)	(1)
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	(4)	(4)
Ostali rashodi iz poslovanja:		
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	(535)	(280)
ADDIKO BANK d.d. Zagreb, Republika Hrvatska	(461)	(441)
ADDIKO BANK d.d. Sarajevo	(6)	(45)
ADDIKO BANK a.d. Beograd, Srbija	(201)	(219)
	(2.151)	(3.235)
	(1.872)	(2.286)

Plate, porezi i doprinosi isplaćeni članovima Uprave Banke mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
Neto plate	441	424
Porezi i doprinosi na plate	288	278
Otpremnine	-	-
Porezi i doprinosi na otpremnine	-	-
	729	702

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli dat je prikaz kredita i depozita ključnom rukovodećem osoblju kao i članovima njihovih porodica:

	2018.	2017.
Nadzorni odbor, članovi UO i nosioci ključnih funkcija		
Imovina:		
<i>Uprava</i>		
Krediti	10	13
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	-	-
<i>Nosioci ključnih funkcija u Banci</i>		
Krediti	423	119
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(25)	(1)
<i>Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci</i>		
Krediti	5	13
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	-	-
Ukupno	413	144
Obaveze:		
<i>Uprava</i>		
Depoziti	17	44
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
<i>Nosioci ključnih funkcija u Banci</i>		
Depoziti	515	64
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
<i>Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci</i>		
Depoziti	104	4
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
<i>Članovi organa upravljanja i rukovođenja bankarske grupe u kojoj je Banka</i>		
Depoziti	26	-
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
Ukupno obaveze	662	112
Neopozive kreditne obaveze		
Nadzorni odbor	14	14
Uprava	22	26
Nosioci ključnih funkcija u Banci	65	23
Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci	9	-
Ukupno neopozive kreditne obaveze	110	63

32. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Prihodi i rashodi od kamata i naknada ključnom rukovodećem osoblju kao i članovima njihovih porodica mogu se prikazati kako slijedi:

	2018.	2017.
<i>Nadzorni odbor</i>	-	-
<i>Uprava</i>		
Prihodi od kamata	1	1
Prihodi od naknada	2	1
Ostali rashodi	(4)	-
<i>Nosioci ključnih funkcija u Banci</i>		
Prihodi od kamata	23	7
Rashodi od kamata	(5)	(2)
Prihodi od naknada	7	1
Ostali rashodi	(4)	-
<i>Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci</i>		
Prihodi od kamata	-	1
Rashodi od kamata	(1)	-
Prihodi od naknada	1	-
Ukupno	20	9

33. OPERATIVNI ZAKUP

Operativni zakup se većinom odnosi na zakup za poslovne kao i zakup za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata.

Buduća ukupna minimalna plaćanja zakupa prema dugoročnom ugovorenom operativnom zakupu su:

	2018.	2017.
Do 1 godine	653	663
Između 1 i 5 godina	1.016	606
Preko 5 godina	-	-
1.669	1.269	

Troškovi zakupa u poslovnoj 2018. godini za Banku iznose 1.392 hiljada BAM, dok su u poslovnoj 2017. godini iznosili 1.208 hiljade BAM.

Buduće ukupne minimalne očekivane naplate po ugovorenom zakupu su:

	2018.	2017.
Do 1 godine	364	379
Između 1 i 5 godina	-	-
Preko 5 godina	-	-
364	379	

Prihodi od zakupa u poslovnoj 2018. godini za Banku iznose 405 hiljada BAM, dok su u poslovnoj 2017. godini iznosili 378 hiljada BAM.

34. DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Nije bilo značajnih događaja poslije datuma izvještavanja koji bi zahtijevali prilagođavanje ili objelodanjivanje u napomenama uz finansijske izvještaje Banke za 2018. godinu.

35. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Često postoji razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa.

Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

36. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primjenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2018. i 31. decembra 2017. godine za sljedeće značajnije valute iznosio je:

	31. decembar 2018.	31. decembar 2017.
USD	1,707552	1,630810
CHF	1,742077	1,671364
EUR	1,955830	1,955830

Organi Addiko Bank a.d.

na dan 31.12. 2018.

Nadzorni odbor

Hans-Hermann Anton Lotter	Predsjednik
Biljana Rabitsch	Zamjenica predsjednika
Meliha Povlakić	Član
Razvan Munteanu	Član
Damir Karamehmedović	Član

Odbor za reviziju

Đorđe Lazović	Predsjednik
Siniša Radonjić	Član
Ivan Trifunović	Član
Marlene Schellander-Pinter	Član
Claudia Mayrhofer	Član

Uprava Banke

Mario Ivanković	Predsjednik Uprave
Boštjan Pečenko	Član Uprave
Žaklina Dimitrijević	Član Uprave

Interni revizor: Srđan Lamešić

Poslovne jedinice Addiko Bank a.d.

Addiko Bank a.d. Banja Luka

Centrala, 78000 Banja Luka

Aleja Svetog Save 13.

Tel. +387 (0)51 951 000

Fax +387 (0)51 336 518

addiko-rs.ba

E-mail: info.rs.ba@addiko.com

Poslovnice

Banja Luka

Ivana Frane Jukića 9

78 000 Banja Luka,

telefon: +387 51 241-800, 244-930,

241-897, 241-873, 244-916, 244-919

fax: +387 51 244-996

Banja Luka

Aleja Svetog Save 13,

78 000 Banja Luka,

telefon: +387 51 336-515, 336-517,

336-513, 336-514

fax:+ 387 51 336-516

Banja Luka

Trg Krajine 2, Robna kuća Boska

78 000 Banja Luka,

telefon: +387 51 228-730,

fax:+ 387 51 218-637

Banja Luka

Cara Lazara 21b, Obilićevo,

78 000 Banja Luka,

telefon: +387 51 432-930,

fax:+ 387 51 432-931

Banja Luka

Karadordjeva 147, Lauš,

78 000 Banja Luka, telefon: +387 51 288-740,

fax: +387 51 288-742

Banja Luka

Majke Jugovića,

78 000 Banja Luka, Starčevica

telefon: +387 51 435-930,

fax:+ 387 435-932

Bijeljina

Trg kralja Petra I Karađorđevića 1,

76 300 Bijeljina,

telefon: +387 55 225-436, 225-430,

fax:+387 55 225-437

Bijeljina

Neznanih junaka 34,

76 300 Bijeljina,

telefon: +387 55 292-365, 292-360,

fax:+387 55 292-361

Bileća

Kralja Aleksandra 15,

89 230 Bileća,

telefon: +387 59 381-050,

fax: +387 59 381-051

Bratunac

Gavrila Principa bb,

75420 Bratunac, telefon: +387 56 420-315,

fax: +387 56 420-317

Brčko

Bulevar mira 11,

76 000 Brčko,

telefon: +387 49 235-408, 235-401,

fax: +387 49 235-420, 235-421

Brod

Trg Patrijarha Pavla bb,

74 450 Brod,

telefon: +387 53 621-711, 621-710,

fax: +387 53 621-392

Čelinac

Cara Lazara 1,

78240 Čelinac,

telefon:+387 051 555-380,

fax: +387 51 555-382

Derventa

Jovana Dučića i Čika Jove Zmaja,

74 400 Derventa,

telefon: +387 53 333-303, 334-103,

fax: +387 53 312-420

Doboj

Kralja Dragutina 13,

74 000 Doboj,telefon: +387 53 201-307, 201-308,

fax: +387 53 201-326

Foča

Njegoševa 6,

73 300 Foča,

telefon: +387 58 220-590,

fax: +387 58 210-056

Gacko

Solunskih dobrovoljaca bb,

89 240 Gacko,

telefon: +387 59 472-979,

fax: +387 59 472-979

Gradiška

Vidovdanska bb,

78 400 Gradiška, telefon: +387 51 825-820,

fax: +387 51 825-821

I. Sarajevo

Hilandarska 1

71 124 I. Sarajevo,

telefon: +387 57 310-301, 310-650,

fax: +387 57 316-717

Kotor Varoš
Cara Dušana 44,
78220 Kotor Varoš,
telefon: +387 51 784-650,
fax: +387 51 784-652

Kozarska Dubica
Svetosavska 10
79 240 Kozarska Dubica,
telefon: +387 52 424-663,
fax: +387 52 421-671

Laktaši
Karadordjeva 41
78 250 Laktaši,
telefon: +387 51 535-252, 535-250,
fax: +387 51 535 251

Modriča
Cara Lazara 4
74 480 Modriča,
telefon: +387 53 821-901, 821-421,
fax: +387 53 820-382

Mrkonjić Grad
Svetog Save 2
70 260 Mrkonjić Grad,
telefon: +387 50 220-980,
fax: +387 50 220-981

Nevesinje
Skver Nevesinjska puška bb
88 280 Nevesinje,
telefon: +387 59 610-260, 610-262,
fax: +387 59 610-261

Novi Grad
Karadordjeva 45
79 220 Novi Grad,
telefon: +387 52 721-250,
fax: +387 52 751-329

Pale
Nikole Tesle 12
71 420 Pale,
telefon: +387 57 202-880, 202-888,
202-890, 202-893, fax: +387 57 202-883

Prijedor
Kralja Petra I Oslobođioca bb
79 101 Prijedor,
telefon: +387 52 241-790,
fax: +387 52 243-202

Prnjavor
Veljka Milankovića 1
78 430 Prnjavor,
telefon: +387 51 640-521,
fax: +387 51 655-496

Teslić
74 270 Teslić,
Svetog Save bb
telefon: +387 53 410-012, 431-821,
fax: +387 53 410-010

Trebinje
Preobraženska 2
89 101 Trebinje,
telefon: +387 59 273-513, 273-514,
273-515, fax: +387 59 273-519

Višegrad
Trg palih boraca bb
73 240 Višegrad,
telefon: +387 58 631-130, 631-120,
fax: +387 58 631-132

Zvornik
Svetog Save bb
75 400 Zvornik,
telefon: +387 56 232-600, 232-601,
fax: +387 56 210-192

Odgovara za sadržaj:

Addiko Bank a.d. Banja Luka
78000 Banja Luka
Aleja Svetog Save 13
Tel. +387 (0)51 951 000
Fax +387 (0)51 336 518
addiko-rs.ba
E-mail: info.rs.ba@addiko.com

Važna obavijest:

Godišnji izvještaj pripremljen je uz veliku pažnju, a sve sadržane informacije su provjerene.
Ne može se spriječiti eventualnojavljanje grešaka u zaokruživanju, grešaka kod slaganja i štampanja te grešaka u izražavanju. Izvještaj na engleskom jeziku je prevod.

Addiko Bank